

M. Bohdanowicz,
H. Łyszenko

MATEMATYKA

KLASA 2

M. Bohdanowicz, H. Łyszenko

MATEMATYKA

Podręcznik dla klasy 2.
ogólnokształcących szkół z polskim językiem nauczania

*Zalecany przez Ministerstwo Oświaty i Nauki,
Młodzieży i Sportu Ukrainy*

Львів
Видавництво «Світ»
2012

УДК 51(075.2)
ББК 22.1я721
Б73

Перекладено за виданням:

Богданович М.В. Математика : підруч. для 2 кл. загальноосв. навч. закл. /
М.В. Богданович, Г.П. Лищенко. — К. : Генеза, 2012.

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки,
молоді та спорту України*
(наказ МОНмолодьспорту України від 18.06.2012 р. № 718)

Видано за рахунок державних коштів. Продаж заборонено

ZNAKI UMOWNE:

- – koniec materiału jednej lekcji
- * – ćwiczenia z elementem logiki
- o – zadanie domowe
- – dodatkowe zadanie
- – łańcuszki
- – zagadki

Богданович М.В.

Б73 Математика : підруч. для 2 кл. загальноосвіт. навч. закл. з навчанням польською мовою / М.В. Богданович, Г.П. Лищенко ; пер. Е.В. Іваницька. — Львів : Світ, 2012. — 160 с. : іл.
ISBN 978-966-603-783-4.

УДК 51(075.2)
ББК 22.1я721

ISBN 978-966-603-783-4 (польськ.)
ISBN 978-966-11-0176-9 (укр.)

© Богданович М.В.,
Лищенко Г.П., 2012
© Видавництво «Генеза»,
оригінал-макет, 2012
© Іваницька Е.В., переклад
польською мовою, 2012

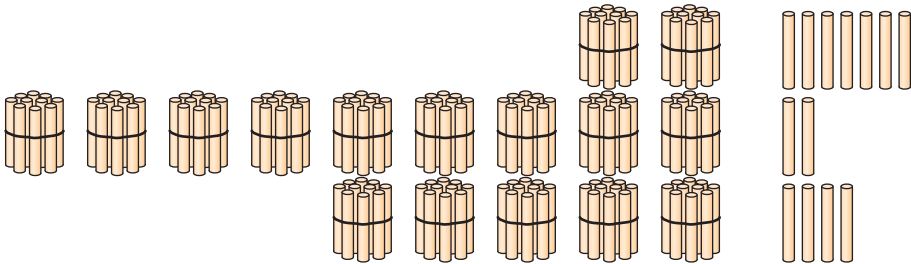

POWTÓRZENIE MATERIAŁU PIERWSZEJ KLASY

1. Policz osobno czerwone i zielone papryczki. Ile jest wszystkich papryczek?

2. Ile patyczków jest na każdym rysunku??

3. Wymień wszystkie liczby drugiej dziesiątki; czwartej dziesiątki; dziesiątej dziesiątki.

4. Przepisz, wpisując przepuszczone liczby.

40		42	43			46	47	48			51
----	--	----	----	--	--	----	----	----	--	--	----

5. Zapisz każdą liczbę według wzoru w postaci sumy składników rzędowych: 36, 66, 84, 48.

Wzór. $82 = 80 + 2$.

6. Zapisz i oblicz wyrażenia.

1) Jak można utworzyć liczbę 55, jeżeli mamy liczbę poprzednią?

2) Jak można utworzyć liczbę 70 z liczby następnej?

3) Ile otrzymamy, jeżeli od liczby 93 odejmiemy jej jedności?

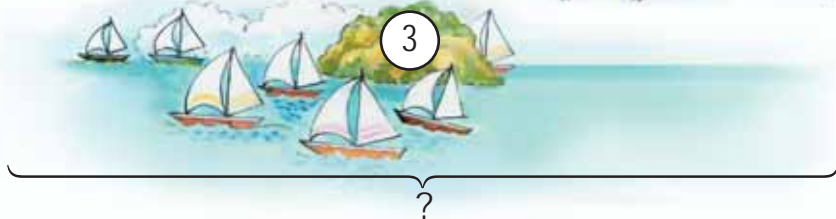
7. $26 + 1$ $6 - 4$ $56 - 6$ $37 - 7 - 1$
 $51 + 2$ $10 - 7$ $10 - 1$ $49 - 10 - 1$

8. Ułóż i rozwiąż zadania do każdego rysunku.

1)

2)

9*. Gospodarz wyhodował 30 kaczek, 20 gęsi i 40 królików. Ile ptaków wyhodował gospodarz? O ile więcej ptaków niż królików wyhodował?

10°. $10 + 7$ $34 + 1$ $94 + 1 + 5$ $24 + 1 + 0$
 $20 + 6$ $45 - 1$ $40 + 8 - 1$ $36 - 0 - 6$

11°. Piotruś odpoczywał u dziadka 29 dni, a w sanatorium – o 9 dni mniej. Ile dni Piotruś odpoczywał w sanatorium?

12. Z ilu dziesiątek i jedności składa się każda liczba?

40	12	15	84	20	93	60	56	65
----	----	----	----	----	----	----	----	----

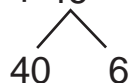
13. Objaśnij sposoby obliczania.

$\underline{6 + 2 = 8}$ $\underline{7 - 3 = 4}$ $\underline{6 + 4 = 10}$
 $6 + 1 + 1$ $7 - 1 - 1 - 1$ $6 + 1 + 1 + 1 + 1$
 $\underline{5 + 4 = 9}$ $\underline{10 - 4 = 6}$ $\underline{7 - 3 = 4}$
 $5 + 2 + 2$ $10 - 2 - 2$ $7 - 2 - 1$

Liczby można dodawać i odejmować częściami.

14. Objaśnij obliczenia każdego wyrażenia.

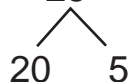
$$53 + 46 = 99$$

$$78 - 56 = \square$$

$$34 + 45 = \square$$

$$78 - 25 = 53$$

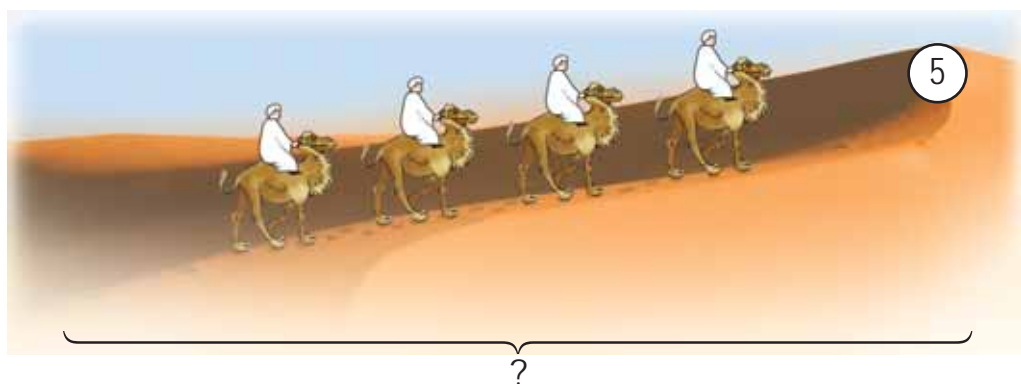

$$88 - 23 = \square$$

$$53 + 14 = \square$$

15. $67 - 30$ $55 + 24$ $61 + 20 + 6$ $57 + 30 - 4$
 $76 + 3$ $88 - 3$ $84 + 10 - 5$ $79 - 40 - 7$

16. Ułóż zadanie ustnie. Rozwiązanie zapisz.

17. Jaka jest długość odcinka w centymetrach? Zapisz ją w decymetrach i centymetrach. Narysuj taki odcinek w zeszytcie.

18. Nazwij większą liczbę w każdej parze liczb.

15 i 17	15 i 20	7 i 12
20 i 19	18 i 16	11 i 9
14 i 16	12 i 18	13 i 20

19. 10 chłopców bawiło się w chowanego. 2 chłopców wyszło z gry. Ilu chłopców przedłużało grę?

20°. W parku posadzono 6 klonów, kasztanów – o 4 więcej, a akacji – o 2 mniej niż klonów. Ile kasztanów posadzono w parku? Ile akacji?

● **21°.** Pomóż zajęczkowi i wiewiórcie obliczyć wyrażenia.

$$\begin{aligned}
 1) \quad & 5 + 5 - 8 \\
 & 0 + 10 - 7 \\
 & 5 - 2 + 7 \\
 & 8 - 7 \\
 & 6 + 0
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 2) \quad & 9 - 4 + 5 \\
 & 7 - 7 + 4 \\
 & 9 - 7 + 8 \\
 & 7 + 3 \\
 & 5 + 0
 \end{aligned}$$

22. $\boxed{4} + \boxed{5} = \boxed{9}$

$\boxed{10} - \boxed{4} = \boxed{6}$

4 — składnik
 5 — składnik
 9 — suma
 4 + 5 — suma

10 — odjemna
 4 — odjemnik
 6 — różnica
 10 - 4 — różnica

23. Jak nazywają się liczby w równościach?

$$2 + 5 = 7 \qquad 8 - 3 = 5$$

24. Oblicz wyrażenia. Wypisz te, w których odjemnik jest 7.

$$\begin{array}{ccccc}
 7 + 2 & 10 - 7 & 2 + 5 & 10 - 3 & 1 + 7 \\
 7 - 2 & 7 - 7 & 5 + 2 & 9 - 7 & 8 - 7
 \end{array}$$

25. Andrzej narysował 9 czworokątów, a Tomek – 5 trójkątów. Który z chłopców narysował więcej figur? O ile więcej?

26. Zapisz i oblicz wyrażenia.

Do 40 dodać 5;   od 39 odjąć 6;
 56 dodać do 3;   odjemna 10, odjemnik 8.

27. $95 - 70$ $14 + 80$ $99 - 4$ $69 - 50$
 $94 + 5$ $25 + 4$ $29 + 40$ $19 - 5$

28. Zmierz długość odcinków. Wyznacz, który z nich jest krótszy i o ile.

❄ Nakreśl odcinek o 3 cm krótszy od dłuższego z podanych.

29. Ułóż i rozwiąż zadanie do rysunku. Wykorzystaj dane liczbowe.

Masa – 16 kg

?, o 6 kg mniejsza

❄ Ile ważą obydwie rowery?

30°. $10 + 3$ $35 + 40$ $47 - 10$ $5 + 5 + 48$ $18 - 8 - 3$
 $7 + 32$ $1 + 93$ $10 - 7$ $2 + 8 + 25$ $46 - 10 + 2$

● **31°.** Z jednej działki zebrano 26 worków ziemniaków, a z drugiej – o 4 worki mniej. Ile worków ziemniaków zebrano z drugiej działki? Ile worków ziemniaków zebrano z dwóch działek?

32. $100 - 73$ $7 - 6$ $1 - 1$ $53 + 40$ $2 + 8 - 10$
 $6 + 2$ $64 + 5$ $8 - 6$ $39 - 3$ $0 + 4 + 6$

33. Jula, Darek i Olek mieli obliczyć sumę liczb 2, 3 i 5. Każdy z nich obliczył sumę prawidłowo.

Jula	Darek	Olek
$2 + 3 + 5 = 10$	$5 + 3 + 2 = 10$	$3 + 5 + 2 = 10$

Liczby można dodawać w dowolnej kolejności.

34. Sprawdź sumy, dodając liczby w innej kolejności.

$1 + 9 = 10$ $1 + 3 + 6 = 10$ $3 + 6 + 4 = 13$

35. $2 + 6$ $1 + 7$ $8 + 10$ $58 - 18 - 0$
 $8 - 2$ $8 + 2$ $8 + 0$ $10 + 80$

36. Porównaj zadania i ich rozwiązania.

1) W jednej skrzynce jest 7 kg gruszek, a w drugiej – o 3 kg więcej. Ile kilogramów gruszek jest w drugiej skrzynce?

2) W jednej skrzynce jest 7 kg gruszek, a w drugiej – o 3 kg mniej. Ile kilogramów gruszek jest w drugiej skrzynce?

37. $7 + 3 + 4$ $6 + 6 + 42$ $21 - 1 + 8$ $54 + 23 + 0$
 $9 + 1 + 5$ $3 + 3 + 70$ $52 - 2 + 6$ $78 - 36 - 0$

38. Ułóż zadania według krótkiego zapisu i rozwiąż je pisemnie.

1) Było – 76 m
Odcięto – 24 m
Zostało – ?

2) Było – 30
Przywieziono – 26
Jest – ?

❄ Do drugiego ułóż zadanie odwrotne.

39*. Ile waży piesek?

40°. Bogdan narysował dwa odcinki. Pierwszy odcinek ma długość 9 cm, a drugi – 7 cm. Porównaj długości tych odcinków. Narysuj odcinek o 3 cm dłuższy od drugiego.

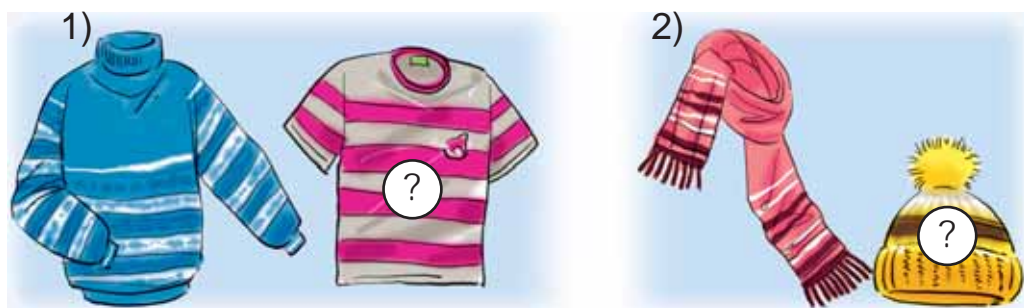
● 41°. W tygodniu tato ma 2 dni wolnego. Ile dni w tygodniu tato pracuje?

42. Jakimi monetami można wydać 10 kopiejek reszty? Podaj różne warianty.

43. $5 + 5 - 3$ $8 - 4 - 4$ $5 - 5 + 6$ $10 - 7 + 3$

44. Ułóż, rozwiąż i porównaj zadania.

85 hrn.

O 5 hrn.
tańsza

30 hrn.

O 26 hrn.
droższa

Jak przy pomocy czterech banknotów można zapłacić za szalik?

45. Tato kupił 8 kg kapusty i 2 kg buraków. Czego można się dowiedzieć według tych danych?

46. Rozwiąż i porównaj zadania.

1) Na polanie rośło 6 grzybów. Wiewiórka zerwała 3 grzyby. Ile grzybów zostało?

2) Na polanie rosły grzyby. Wiewiórka zerwała 6 grzybów, a potem jeszcze 3 grzyby. Ile razem grzybów zerwała wiewiórka?

47.

Liczby	Obliczyć
10 i 4	różnicę
9 i 8	różnicę
10 i 0	różnicę

Liczby	Obliczyć
10 i 0	sumę
4 i 4	sumę
7 i 6	różnicę

48. Co otrzymamy, gdy od sumy odejmiemy składnik?

$$6 + 2 = 8$$

$$8 - 6 = 2$$

$$8 - 2 = 6$$

49. Z każdego przykładu na dodawanie ułóż dwa przykłady na odejmowanie.

$$7 + 2 = 9$$

$$4 + 3 = 7$$

$$46 + 23 = 69$$

50. Sprawdź dodawanie poprzez odejmowanie według wzoru.

Wzór. $47 + 21 = 68$, $68 - 21 = 47$.

$$46 + 22 = 68$$

$$35 + 43 = 78$$

$$12 + 75 = 87$$

Dodawanie można sprawdzić, odejmując od sumy jeden ze składników. Jeżeli otrzymamy drugi składnik, to obliczenie jest prawidłowe.

51°. W pierwszym dniu niedźwiadek posadził 4 drzewa, a w drugim – jeszcze 6 drzew. Ile drzew posadził niedźwiadek za dwa dni?

52°. Za dwa dni niedźwiadek posadził 10 drzew. W pierwszym dniu on posadził 4 drzewa. Ile drzew on posadził w drugim dniu?

❄️ Porównaj zadanie 52 i 51 oraz ich rozwiązania. Jak nazwiesz zadanie 52 w stosunku do zadania 51?

53. $60 + 3 + 1$

$$65 - 5 + 4$$

$$39 - 3 - 3$$

$$86 + 0$$

$$63 - 3 - 1$$

$$50 + 5 - 4$$

$$3 + 70 - 6$$

$$100 - 0$$

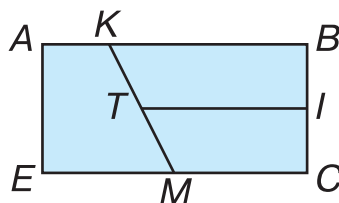
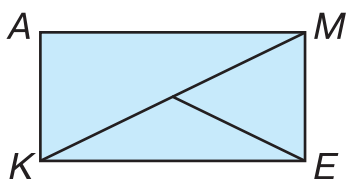
54. Zapisz wyrażenia i oblicz ich znaczenia.

10 minus 4	obliczyć sumę liczb 4 i 3
7 plus 3	obliczyć różnicę liczb 9 i 4
do 3 dodać 6	8 zmniejszyć o 5

55. Oblicz przykłady. Wypisz te, w których odjemna jest 8.

$$\begin{array}{ccccc}
 8 + 2 & 10 - 2 & 8 - 5 & 9 - 8 & 8 - 4 \\
 8 - 2 & 10 - 8 & 8 - 0 & 1 + 8 & 6 + 2
 \end{array}$$

56*. Na rysunku po lewej stronie odszukaj 4 trójkąty, a na rysunku po prawej stronie – 5 czworokątów.

57. Do obiadu zasiadło 9 osób. Na stole ułożono 6 łyżek i 8 widelców. Ile jeszcze łyżek i widelców trzeba dołożyć?

58. $7 + 3 + 42$ $6 + 4 + 37$ $14 - 4 - 7$ $48 - 7 - 1$

59. Ułóż zadanie do rysunku i rozwiąż go, odpowiadając na pytania: „O ile więcej ...?”, „Ile razem ...?”.

60*. Ile jest wszystkich liczb jednocyfrowych? Ile jest wszystkich liczb dwucyfrowych? Ile trzeba różnych cyfr dla zapisania wszystkich liczb jednocyfrowych? Ile trzeba różnych cyfr dla zapisania wszystkich liczb dwucyfrowych?

61°. Narysuj odcinek o 1 cm krótszy od odcinka AO.

62°. $8 + 2 - 1$ $10 - 5 + 1$ $15 - 1 - 1$ $3 + 7 + 3$
 $36 + 42$ $40 + 5 + 1$ $55 - 1 - 1$ $33 - 3 + 7$

63. Zapisz liczby w postaci sumy składników rzędowych.

$48 = 40 + 8$ $15 = \square + \square$ $17 = \square + \square$ $93 = \square + \square$

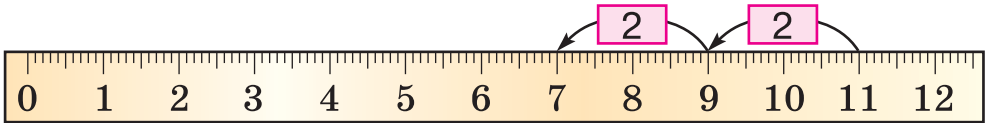
64. 1) Zapoznaj się ze sposobami dodawania i odejmowania liczb dwucyfrowych.

$32 + 15 = 47$	$86 - 25 = 61$
$30 + 10 = 40$ $32 + 10 = 42$ $2 + 5 = 7$ $42 + 5 = 47$ $40 + 7 = 47$	$80 - 20 = 60$ $86 - 20 = 66$ $6 - 5 = 1$ $66 - 5 = 61$ $60 + 1 = 61$

2) Objaśnij obliczenia różnymi sposobami.

$35 + 13$ $77 - 16$ $42 + 27$ $69 - 17$

65. Na podstawie podziałki na linijce oblicz różnicę $11 - 4$.

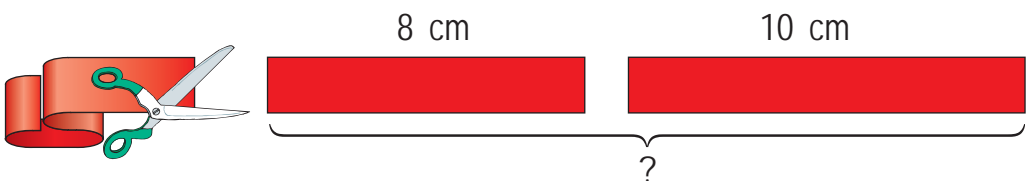
66. Oblicz. Wypisz przykłady z wynikiem 9.

$10 - 1$ $6 + 3$ $9 - 7$ $4 + 5 - 8$
 $19 - 10$ $29 - 10$ $0 + 9$ $47 - 40 + 2$

67. Porównaj znaczenie wyrażenia i liczbę (ustnie).

$10 - 2$ i 7	$8 + 2$ i 9	$9 - 2$ i 10
$6 - 5$ i 4	$2 + 7$ i 8	$6 - 4$ i 1

68. Od wstążki odcięto 10 cm, a potem jeszcze 8 cm. Ile razem centymetrów wstążki było odcięto?

69*. Zapisz wszystkie możliwe liczby dwucyfrowe, w których ilość dziesiątek jest o 4 mniejsza od ilości jedności.

70°. W dwóch słoikach jest 5 l soku. W pierwszym słoiku jest 2 l soku. Ile litrów soku jest w drugim słoiku?

❄ Ułóż zadanie odwrotne.

● **71°**. Rozwiąż i porównaj zadania.

1) Dziewczynka miała 5 zeszytów. Ona kupiła jeszcze 2. Ile zeszytów ma teraz dziewczynka?

2) Dziewczynka miała 5 nowych zeszytów. 2 zeszyty ona wykorzystała. Ile zeszytów jej zostało?

72. $19 + 1$ $10 + 7$ $13 - 10$ $20 - 1$ $8 - 1$
 $39 - 9$ $73 - 3$ $2 + 60$ $90 + 10$ $98 - 1$

73. Na podstawie rysunków odpowiedz na pytania.

1) Ile litrów wody mieści się: w dwóch takich garnkach? w wiadrze i słoiku? w słoiku i w garnku? w dwóch takich czajnikach i kubku?

2) O ile więcej litrów wody mieści się: w wiadrze niż w słoiku? w wiadrze niż w garnku? w słoiku niż w dwóch takich kubkach?

74. Ułóż ustnie zadanie z pytaniem: „Ile krokodyli było w wodzie na początku?” Zapisz rozwiązanie.

75. W pierwszym opakowaniu było 10 kg masła, a w drugim – o 6 kg mniej. Ile kilogramów masła jest w drugim opakowaniu?

❄ Rozwiąż zadanie, zamieniając w warunku słowo *mniej* na *więcej*.

Ćwiczenia dodatkowe

1. Narysuj oś liczbową (za podstawę weź 1 cm) i zaznacz na niej:

- 1) najmniejszą liczbę jednocyfrową;
- 2) największą liczbę jednocyfrową;
- 3) liczbę większą niż 4 o 3;
- 4) najmniejszą liczbę dwucyfrową.

2. Nazwij w każdym rzędzie przepuszczoną liczbę (liczby).

5	10	15	20	<input type="text"/>	30	35
12	14	16	<input type="text"/>	20	22	24
23	26	29	<input type="text"/>	35	38	<input type="text"/>

3. Zapisz wszystkie liczby dwucyfrowe, w których liczba jedności jest o 6 większa od liczby dziesiątek. Ile jest liczb dwucyfrowych, w których liczba jedności jest o 8 większa od liczby dziesiątek? Czy może być liczba jedności o 9 większa od liczby dziesiątek? Czy istnieje taka liczba, w której liczba dziesiątek jest o 9 większa od liczby jedności?

4. $4 \text{ m} = 40 \text{ dm}$

$75 \text{ cm} = 7 \text{ dm } 5 \text{ cm}$

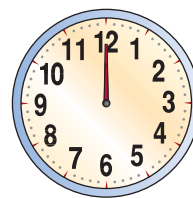
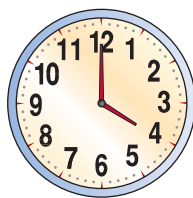
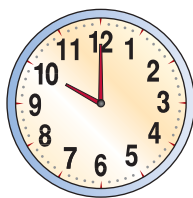
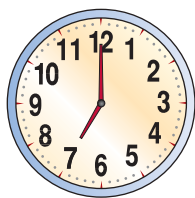
$5 \text{ m } 3 \text{ dm} = \square \text{ dm}$

$86 \text{ dm} = \square \text{ m } \square \text{ dm}$

$4 \text{ dm } 2 \text{ cm} = \square \text{ cm}$

$52 \text{ cm} = \square \text{ dm } \square \text{ cm}$

5. Którą godzinę wskazuje każdy zegar?

6. W każdym rzędzie wskaż zbędną liczbę.

20 30 50 70 90 100

22 44 58 77 88 99

41 43 45 46 49 51

TABLICZKA DODAWANIA I ODEJMOWANIA LICZB. ZADANIA NA DWA DZIAŁANIA. WYRAŻENIA Z NAWIASAMI.

TABLICZKI DODAWANIA I ODEJMOWANIA LICZB

81. $10 = 8 + \square$ $10 = 6 + \square$ $10 = 7 + \square$ $10 = 9 + \square$
 $15 - \square = 10$ $18 - \square = 10$ $11 - \square = 10$ $12 - \square = 10$

82. Objaśnij sposoby dodawania i odejmowania liczb z przekroczeniem progu dziesiątkowego. Sprawdź wyniki według tablicy. Powiedz je z pamięci.

1		2	= 3	3		2	= 1
2		2	= 4	4		2	= 2
3		2	= 5	5		2	= 3
4		2	= 6	6		2	= 4
5	+	2	= 7	7	-	2	= 5
6		2	= 8	8		2	= 6
7		2	= 9	9		2	= 7
8		2	= 10	10		2	= 8
9	+	2	= 11	11	-	2	= 9

$$9 + 2 = 11$$

$$11 - 2 = 9$$

83. $11 - 2 - 4$ $14 - 5 + 2$ $14 - 10 + 6$ $39 - 30 + 2$
 $9 + 2 - 1$ $10 - 3 - 7$ $15 - 5 - 5$ $45 - 34 - 2$

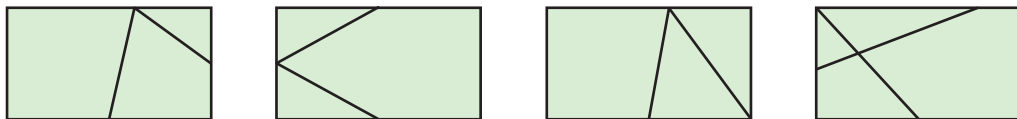
84. Narysuj odcinek o 2 cm dłuższy od podanego.

85. Chłopczyk położył do piórnika 4 kredki i teraz ma ich 10. Ile kredek było w piórniku początkowo?

❄️ Ułóż i rozwiąż zadanie odwrotne.

86. Rozglądnij, jak dwoma odcinkami podzielono czworokąty. Jakie figury powstały?

❄ Jak jeszcze można narysować 2 odcinki w czworokątach, żeby utworzyły się inne figury?

87*. Kto więcej waży: gęś czy kaczka? Kto mniej waży? O ile kilogramów?

88°. Ułóż zadania według krótkiego zapisu. Zapisz rozwiązania.

1)

Było — 11
Odleciało — 2
Zostało — ?

2)

Było — 9
Podarowano — 2
Jest — ?

89°. Szkoła otrzymała 9 komputerów, a potem jeszcze 2. Ile razem komputerów otrzymała szkoła?

90. Staszek miał dwie monety po 5 kop. i jedną o wartości 2 kop. Ile pieniędzy miał Staszek?

91. 1) Z ilu odcinków składa się linia łamana?

2) Zmierz długość odcinków. Porównaj długości najdłuższego i najkrótszego odcinka.

92. Objaśnij sposoby dodawania i odejmowania liczb z przekroczeniem progu dziesiątkowego. Sprawdź wyniki. Powiedz tablice z pamięci.

1		3	= 4	4		3	= 1
2		3	= 5	5		3	= 2
3		3	= 6	6		3	= 3
4		3	= 7	7		3	= 4
5	+	3	= 8	8	-	3	= 5
6		3	= 9	9		3	= 6
7		3	= 10	10		3	= 7
8		3	= 11	11		3	= 8
9	+	3	= 12	12	-	3	= 9

$$9 + 3 = 12$$

$\swarrow$ $\searrow$
 1   2

$$12 - 3 = 9$$

$\swarrow$ $\searrow$
 2   1

93. $12 - 3 + 1$ $10 - 1 + 2$ $11 - 3 - 5$ $4 + 5 + 3$
           $11 - 2 - 7$ $10 + 5 + 1$ $18 + 1 + 1$ $11 - 2 + 3$

94. Chłopczyk ma 9 kop., a dziewczynka ma o 3 kop. więcej. Ile pieniędzy ma dziewczynka?

❄ Zamień słowo *więcej* na *mniej*. Co zmieni się w rozwiązaniu? Dlaczego?

95. Ułóż zadania. Zapisz rozwiązania.

O ile mniej

96*. Zapisz liczbę 5 przy pomocy siedmiu jednakowych cyfr, łącząc je znakami działań.

97°. Z jednego krzewu zebrano 11 szklanek jagód, a z drugiego – o 3 szklanki mniej. Ile szklanek jagód zebrano z drugiego krzewu? Ile razem szklanek jagód zebrano?

98°. Ułóż przykłady. Zapisz je i oblicz.

Liczby	Obliczyć
10 i 2	sumę
11 i 3	różnicę
12 i 3	różnicę

Liczby	Obliczyć
11 i 2	różnicę
9 i 2	sumę
20 i 1	różnicę

99. Objaśnij sposoby dodawania i odejmowania liczb z przekroczeniem progu dziesiątkowego. Sprawdź tablice dodawania i odejmowania liczby 4. Powiedz je z pamięci.

1		4	= 5	5		4	= 1
2		4	= 6	6		4	= 2
3		4	= 7	7		4	= 3
4		4	= 8	8		4	= 4
5	+	4	= 9	9	-	4	= 5
6		4	= 10	10		4	= 6
7		4	= 11	11		4	= 7
8		4	= 12	12		4	= 8
9	+	4	= 13	13	-	4	= 9

$$8 + 4 = 12$$

$$12 - 4 = 8$$

100. $13 - 3$ $7 + 4$ $56 - 42 - 4$ $44 - 31 - 3$
 $11 - 4$ $8 + 4$ $47 - 36 - 1$ $9 + 3 - 4$

Ułóż różne zadania do pierwszego wyrażenia z pierwszego słupka.

101. Uzupełnij zadanie i rozwiąż je.

Na rabatce rośło 12 kwiatów. Dla bukietu zerwano kwiatów. Ile kwiatów zostało na rabatce?

	Zerwano ☐	Zostało ?
Było 12		

 O ile .... kwiatów zerwano niż zostało?

102. Z każdego przykładu $9 + 2 = 11$, $7 + 4 = 11$ i $8 + 3 = 11$ ułóż i oblicz jeden przykład na obliczenie jednego ze składników.

103. Rozwiąż i porównaj zadania.

1) Wika ma 8 czerwonych wstążek i 4 zielone. Ile razem kolorowych wstążek ma Wika?

2) Wika miała 12 wstążek. 4 wstążki ona podarowała Joli. Ile wstążek zostało Wice?

104. Sprawdź, czy długość linii łamanej wynosi 12 cm.

 Porównaj długości największego i najmniejszego odcinka łamanej.

105. Ile waży dynia? Ile waży cukier?

106*. Ustal zależność i dokończ rzędy liczb.

1) 1, 3, 5, ...   2) 1, 4, 7, ...

107°. Oblicz. Wypisz przykłady z wynikiem 9.

$$13 - 4 \quad 11 - 2 \quad 9 + 3 - 4 \quad 8 + 4 - 3$$

$$12 - 3 \quad 11 - 3 \quad 7 + 4 - 2 \quad 10 - 3 + 4$$

● **108°**. $11 - 4$ $8 + 4$ $3 + 5 + 3$ $12 - 2 - 8$

109. Liczby, wielkości, figury geometryczne w matematyce oznaczamy **literami alfabetu łacińskiego**. Przeczytaj nazwy liter, które używają się najczęściej.

Drukowane litery	Nazwy liter	Pisane litery	Drukowane litery	Nazwy liter	Pisane litery
A a	a	<i>Aa</i>	M m	em	<i>Mm</i>
B b	be	<i>Bb</i>	N n	en	<i>Nn</i>
C c	ce	<i>Cc</i>	O o	o	<i>Oo</i>
D d	de	<i>Dd</i>	P p	pe	<i>Pp</i>
E e	e	<i>Ee</i>	S s	es	<i>Ss</i>
F f	ef	<i>Ff</i>	T t	te	<i>Tt</i>
I i	i	<i>Ii</i>	X x	iks	<i>Xx</i>
K k	ka	<i>Kk</i>	Y y	igrek	<i>Yy</i>
L l	el	<i>Ll</i>	Z z	zet	<i>Zz</i>

110. Kropki na rysunku oznaczamy dużymi literami alfabetu łacińskiego. Nazwij kropki, które znajdują się wyżej prostej, niżej prostej.

111.

10	
11	
9	

+ 4

6	
7	
10	

+ 3   - 4

10		
8		
7		

+ 4   - 3

9		
3		
8		

112.

$8 + 1$
$8 + 2$
$8 + 3$
$8 + 4$

 Przyjrzyj się wyrażeniom. Który składnik jest stały? Który zmienny?
 Oznaczmy drugi składnik literą a . Ułóżmy wyrażenie: $8 + a$.
 Jeżeli $a = 1$, to $8 + a = 8 + 1 = 9$.

Oblicz sumę $8 + a$, jeżeli $a = 3$, $a = 4$, $a = 2$.

113. Oblicz sumę $9 + a$, jeżeli $a = 2$, $a = 3$, $a = 4$.

114. Oblicz różnicę $a - 4$, jeżeli $a = 12$, $a = 13$.

115. Rozwiąż i porównaj zadania.

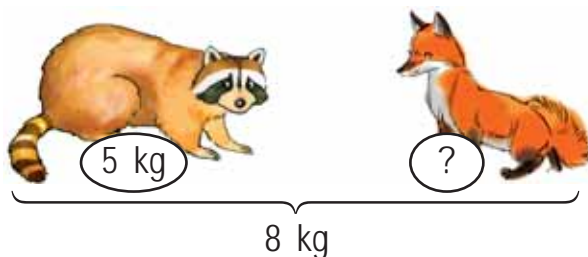
1) W kanistrze było 13 kg farby. Po pomalowaniu podłogi farby jest o 4 kg mniej. Ile kilogramów farby jest teraz w kanistrze?

2) W pierwszym kanistrze jest 13 kg farby, w drugim – o 4 kg mniej. Ile kilogramów farby jest w drugim kanistrze?

3) W pierwszym kanistrze jest 13 kg farby. To jest o 4 kg więcej niż w drugim kanistrze. Ile kilogramów farby jest w drugim kanistrze?

4) W pierwszym kanistrze jest 13 kg farby, a w drugim – 4 kg. O ile więcej farby jest w pierwszym kanistrze niż w drugim?

116*. Szop pracz i lis ważą razem 8 kg. Szop waży – 5 kg. O ile kilogramów on jest cięższy od lisa?

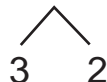
117°. Mama kupiła 3 kg ziemniaków, 2 kg marchwi, tyle samo cebuli i 1 kg buraków. Syn zaniósł do domu 3 kg warzyw. Jakie warzywa on mógł zanieść?

● **118°.** $12 + 0$ $12 - 4$ $12 - 3$ $9 + 3$ $12 - 0$

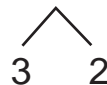
119. Na podstawie zapisów wyjaśnij dodawanie i odejmowanie liczby 5 z przekroczeniem progu dziesiątkowego. Sprawdź tablice dodawania i odejmowania liczby 5. Powiedz je z pamięci.

1		5	= 6	6		5	= 1
2		5	= 7	7		5	= 2
3		5	= 8	8		5	= 3
4		5	= 9	9		5	= 4
5	+	5	= 10	10	-	5	= 5
6		5	= 11	11		5	= 6
7		5	= 12	12		5	= 7
8		5	= 13	13		5	= 8
9	+	5	= 14	14	-	5	= 9

$$7 + 5 = 12$$

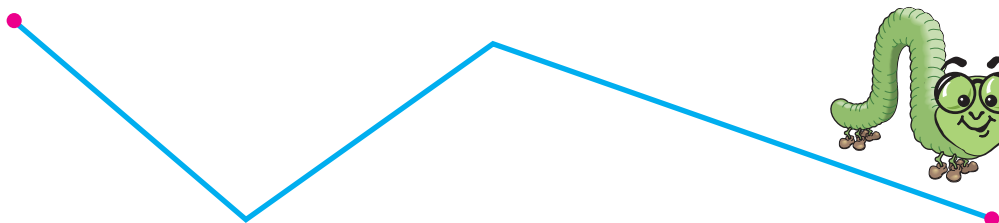

$$13 - 5 = 8$$

120. $6 + 5 - 4$ $14 - 5 - 4$ $11 - 5 - 6$ $15 - 5 - 3$
 $12 - 4 + 5$ $12 - 5 + 4$ $13 - 4 + 5$ $13 - 5 + 3$

121. Wyznacz długość drogi, którą pokonała gąsienica.

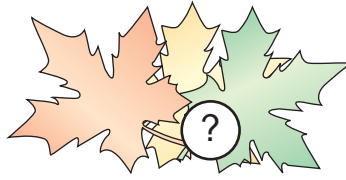
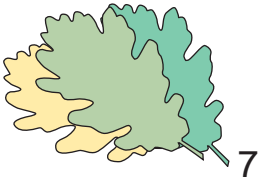

❄️ Narysuj łamaną, która składa się z dwóch odcinków o długości 2 cm i 3 cm.

122.

a	0	1	5	8	9	2	7	3	6	4
$a + 5$										

123. Kasia zaszuszyła 7 dębowych liści, a klonowych – o 2 mniej.

O 2 mniej

- 1) Ile klonowych liści zaszuszyła Kasia?
- 2) Ile razem liści zaszuszyła Kasia?

Na podstawie warunku najpierw podaj odpowiedź na pierwsze pytanie, a następnie – na drugie.

124. Narysuj odcinek KL , który jest o 5 cm krótszy od AB .

125. Pierwsza liczba 7, druga – jest o 4 mniejsza. Oblicz drugą liczbę, a następnie sumę tych liczb.

126*. W jaki sposób można nabrać 1 l wody przy pomocy słoików o pojemności 3 l i 5 l?

127°. Oblicz przykłady, w których odjemnikiem jest liczba 5. Zapisz je.

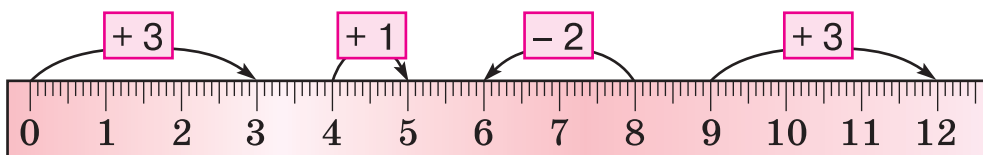
$$\begin{array}{ccccc} 15 - 5 & 5 + 5 & 1 + 4 & 9 - 4 & 13 - 5 \\ 11 - 5 & 14 - 5 & 0 + 5 & 12 - 5 & 5 + 9 \end{array}$$

● **128°.** Mama dała Andrzejkowi 7 moreli, 4 śliwki i 1 cukierek. Ile razem owoców mama dała chłopczykowi?

129. Do słoika można wlać 12 szklanek mleka. Ile szklanek mleka można dolać do każdego słoika?

130. Na podstawie podziałki na linijce i wzoru, ułóż i zapisz równości.

Wzór. $0 + 3 = 3$.

131. Marcin okopał jesienią 3 drzewa, jego ojciec – 10 drzew, a dziadek okopał 6 drzew. O ile mniej drzew okopał Marcin niż dziadek? O ile więcej drzew okopał ojciec niż dziadek?

132. Ułóż pytanie i rozwiąż zadanie. Chłopczyk skoczył w dal na 12 dm, a dziewczynka – na odległość o 3 dm mniejszą. Na jaką odległość ... ?

133*. Romek miał 2 czworokąty. Każdy czworokąt on rozciął na 4 trójkąty. Ile teraz jest trójkątów? Narysuj taki rysunek w zeszytcie.

134. Oblicz przykłady i odczytaj słowo ułożone z odpowiednich liter.

$$11 - 3 + 2 \mid B$$

$$8 - 6 + 7 \mid A$$

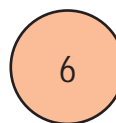
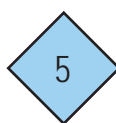
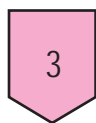
$$12 - 3 - 4 \mid J$$

$$11 - 4 + 5 \mid Ł$$

$$11 - 2 + 5 \mid K$$

$$14 - 5 + 10 \mid O$$

135. Które figury nie są wielokątami?

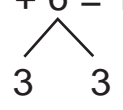
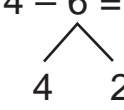
136°.

Było 11	Zerwano 	Pozostało ?
------------	--	----------------

● **137°.** $5 + 2 + 5$ $47 - 35 - 5$ $0 + 6 + 3$ $12 - 3 + 5$
 $11 - 3 + 5$ $69 - 61 + 5$ $7 + 4 - 5$ $13 - 5 + 4$

138. Wyjaśnij sposoby dodawania i odejmowania liczby 6 z przekroczeniem progu dziesiątkowego. Sprawdź wyniki w tabliczce.

1		6	= 7	7		6	= 1
2		6	= 8	8		6	= 2
3		6	= 9	9		6	= 3
4		6	= 10	10		6	= 4
5	+	6	= 11	11	-	6	= 5
6		6	= 12	12		6	= 6
7		6	= 13	13		6	= 7
8		6	= 14	14		6	= 8
9	+	6	= 15	15	-	6	= 9

$5 + 6 = 11$
ponieważ
 $6 + 5 = 11$
 $7 + 6 = 13$

 $14 - 6 = 8$

139. Oblicz. Wypisz przykłady, w których 6 jest drugim składnikiem.

$6 + 4$ $6 + 6$ $4 + 6$ $0 + 6$ $11 - 5$
 $9 - 6$ $7 + 6$ $5 + 6$ $9 + 6$ $12 - 6$

● **140.** Porównaj długości odcinków.

141. Którą piłkę trzeba strzelić do bramki?

142. Alina znalazła 5 grzybów, babcia – 6, a mama znalazła tyle grzybów, ile Alina razem z babcią. Ile grzybów znalazła mama?

 Ułóż zadanie odwrotne.

143. 1) Sprawdź.

a	$8 + a$	$11 - a$
4	12	7
6	14	5

2) Oblicz (ustnie).

a	$9 + a$	$12 - a$
4		
6		

144*. Zapisz liczbę 10 przy pomocy kilku (nie mniej niż czterech) jednakowych cyfr i znaków matematycznych.

145°. 1) Chłopiec zmył 6 talerzy głębokich i 13 płytkich. O ile mniej ...? Uzupełnij i rozwiąż zadanie.

2) $5 + 6 - 4$ $12 - 6 + 5$ $49 - 34 - 6$ $68 - 61 + 6$

● **146°.** $13 - 6 + 3$ $11 - 6 + 5$ $15 - 6 - 6$ $7 + 6 - 4$
 $6 + 6 - 5$ $14 - 6 + 5$ $11 + 1 - 5$ $10 - 0 + 1$

147. Na podstawie zapisów wyjaśnij różne sposoby dodawania i odejmowania liczby 7 z przekroczeniem progu dziesiątkowego. Sprawdź wyniki w tabliczce. Powiedz je z pamięci.

1		7	= 8	8		7	= 1
2		7	= 9	9		7	= 2
3		7	= 10	10		7	= 3
4		7	= 11	11		7	= 4
5	+	7	= 12	12	-	7	= 5
6		7	= 13	13		7	= 6
7		7	= 14	14		7	= 7
8		7	= 15	15		7	= 8
9	+	7	= 16	16	-	7	= 9

$5 + 7 = 12$

ponieważ

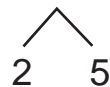
$7 + 5 = 12$

$12 - 7 = 5$

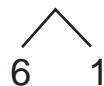
ponieważ

$12 = 5 + 7$

$8 + 7 = 15$

$16 - 7 = 9$

148. $6 + 7 - 4$ $7 + 7 - 5$ $14 - 6 - 3$ $15 - 7 + 3$
 $9 + 6 - 7$ $8 + 4 - 7$ $10 + 6 - 7$ $5 + 7 - 4$

149. Ułóż zadania według schematów i rozwiąż je.

1)

13 kg	?
-------	---

    2)

8 kg	?
------	---

O 6 kg
mniej

O 7 kg
więcej

❄ Do pierwszego zadania ułóż zadanie odwrotne z pytaniem: „O ile mniej ...?”

150. 1) Pierwsza liczba 8, druga – 7. Oblicz sumę tych liczb.

2) Suma dwóch liczb – 13. Jedna z tych liczb – 7. Znajdź drugą liczbę?

151.

13	11	12	14	15
7				

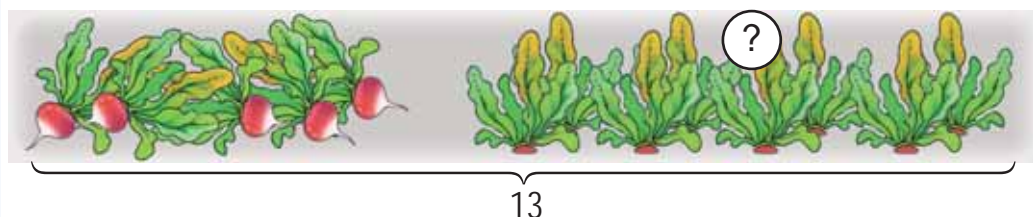
 -6

7	4	5	9	8
14				

 $+7$

152*. Dopełnij rzędy liczb: 2, 4, 6, ...; 3, 6, 9, ...

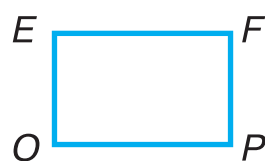
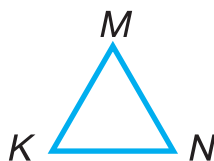
153°. Ile rzodkiewek zostało na grządce?

● 154°. Oblicz wyrażenia. Podkreśl te, w których 7 jest odjemnikiem.

$12 - 7$ $11 - 7$ $7 + 6$ $7 + 7$ $13 - 6$
 $17 - 7$ $14 - 7$ $15 - 7$ $8 + 7$ $16 - 7$

155. Przeczytaj nazwy figur geometrycznych. Na przykład: "Odcinek BC".

156. Rozwiąż i porównaj zadania i ich rozwiązania.

1) Jana ułożyła bukiet z 7 kwiatów, a Irenka miała o 4 kwiaty więcej. Ile kwiatów było w bukiecie Irenki?

2) Jana ułożyła bukiet z 7 kwiatów. To jest o 4 więcej niż w bukiecie Irenki. Ile kwiatów jest w bukiecie Irenki?

157. Od pierwszego zwoju odcięto 8 m tkaniny. To jest o 4 m mniej niż odcięto od drugiego zwoju. Ile metrów tkaniny odcięto od drugiego zwoju?

$$\begin{array}{ccc} \mathbf{158.} & 8 + 7 - 5 & 58 - 47 - 7 & 9 + 6 - 5 \\ & 13 - 7 + 2 & 49 - 40 + 6 & 17 - 10 + 6 \end{array}$$

159*. Narysuj trójkąt i podziel go dwoma odcinkami na 3 trójkąty.

160°. W jednej drużynie jest 9 pięściarzy, a w drugiej – o 3 więcej. Ilu pięściarzy jest w drugiej drużynie?

 Zamień słowo *więcej* na *mniej* i rozwiąż zadanie.

 161°. Narysuj dowolny pięciokąt i oznacz go literami.

162. Dobierz liczby tak, żeby równości były prawidłowe.

$$\square - 4 = 6 \quad \square - 5 = 7$$

163. Rozwiąż i porównaj zadania.

1) Iwona miała 15 hrn. 10 hrn. ona wydała na sok. Ile pieniędzy zostało Iwonce?

2) Iwonka za 10 hrn. kupiła sok, po czym jej zostało 5 hrn. Ile pieniędzy miała Iwonka początkowo?

 Ułóż zadanie odwrotne.

164. Oblicz. Wypisz przykłady z wynikami 13 i 6.

$$\begin{array}{cccccc} 13 - 10 & 0 + 6 & 8 + 5 & 12 - 6 & 7 + 7 \\ 13 - 7 & 6 + 7 & 13 - 6 & 9 + 4 & 14 - 6 \end{array}$$

 Ułóż i zapisz swoje wyrażenia z wynikami 13 i 6.

165. Ułóż i rozwiąż zadanie.

Ciasto rozcięto na kawałeczki.	Zjedzono 6 kawałeczków.	Pozostało 3 kawałeczki.
--------------------------------	-------------------------	-------------------------

Na ile części rozcięto ciasto?

166*. Zapisz wszystkie możliwe liczby dwucyfrowe, znaczenie których nie zmienia się od przestawienia cyfr miejscami.

167°. $7 + 6 - 4$ $15 - 7 + 3$ $6 + 7 - 5$ $15 - 7 + 6$
 $11 - 5 + 1$ $9 + 4 - 7$ $8 + 5 + 2$ $8 + 4 - 6$

● **168°.** 1) Rano termometr wskazywał 7 stopni ciepła, a w południe – 13 stopni. O ile stopni podniosła się temperatura w południe?

2) Rano termometr wskazywał 7 stopni ciepła. W południe temperatura podniosła się o 6 stopni. Ile stopni ciepła wskazywał termometr w południe?

169. Na podstawie zapisów wyjaśnij różne sposoby dodawania i odejmowania liczby 8 z przekroczeniem progu dziesiątkowego. Sprawdź wyniki w tabliczce. Powiedz je z pamięci.

1		8	= 9	9		8	= 1
2		8	= 10	10		8	= 2
3		8	= 11	11		8	= 3
4		8	= 12	12		8	= 4
5	+	8	= 13	13	–	8	= 5
6		8	= 14	14		8	= 6
7		8	= 15	15		8	= 7
8		8	= 16	16		8	= 8
9	+	8	= 17	17	–	8	= 9

$$8 + 8 = 16$$

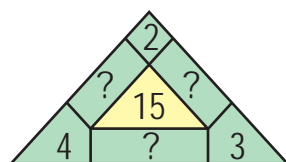
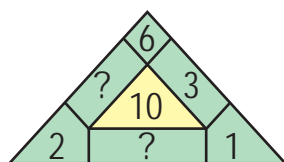
$$\begin{array}{c} \diagdown \quad \diagup \\ 2 \quad 6 \end{array}$$

$$17 - 8 = 9$$

$$\begin{array}{c} \diagdown \quad \diagup \\ 7 \quad 1 \end{array}$$

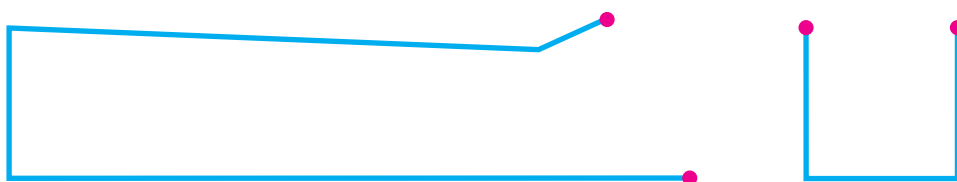
170. $13 - 8 + 5$ $16 - 8 + 3$ $11 - 8 - 3$ $4 + 8 - 5$
 $15 - 8 - 4$ $10 - 3 + 8$ $20 - 0 - 10$ $6 + 8 - 7$

171.

172. Z ciężarówki wyładowano 6 baniek mleka, a zostało na niej 7 baniek. Ile baniek mleka było na ciężarówce początkowo? O ile mniej baniek wyładowano niż zostało?

173. Oblicz długość każdej linii łamanej.

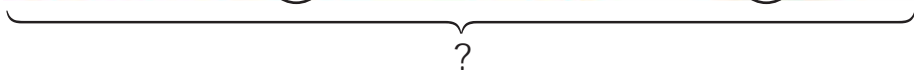
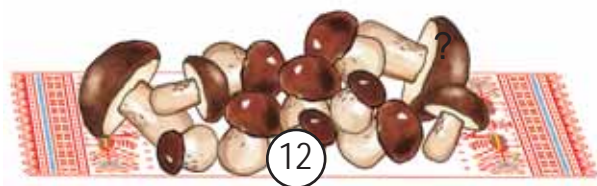
174*. Uzupełnij zadania w taki sposób, żeby liczby w wynikach były jednakowe.

1) Do biblioteczki klasowej Janek przyniósł książek, a Halina — książek. Ile książek przynieśli Janek i Halina razem?

2) Halina ma książek. Do biblioteczki klasowej ona przyniosła książek. Ile książek zostało Halince?

175. Ułóż i rozwiąż zadania.

1)

❄ Ułóż zadanie odwrotne tak, żeby niewiadomą była liczba 12.

2)

O ile mniej ... ?

6

176°. Oblicz przykłady. Wypisz te, w których 8 jest odjemnikiem.

$$8 - 8 \quad 18 - 8 \quad 8 + 7 \quad 16 - 8 \quad 0 + 8$$

177°. W czasie wakacji Piotrek przebywał na obozie szkolnym 4 tygodnie, a u babci gościł o 2 tygodni mniej. Ile tygodni on gościł u babci? Ile dni on gościł u babci?

ZADANIA NA DWA DZIAŁANIA

178. W pobliżu szkoły rośło 2 brzozy, 3 jabłonie, 5 choinek, 4 klony i grusza. Ile nieowocowych drzew rośło w pobliżu szkoły?

179. Z jednego krzewu zerwano 5 pomidorów, z drugiego – 4. Zjedzono 6 pomidorów. Ile pomidorów pozostało?

Zerwano	Zjedzono	Pozostało
5 p. 4 p.	6 p.	?

Uczeń zapisał rozwiązanie tak:

$$9 - 6 = 3 \text{ (p.)}$$

Nauczyciel powiedział, że odpowiedź jest prawidłowa, ale zauważył, że w warunku nie było liczby 9. Uczeń zastanowił się i zapisał rozwiązanie na dwa działania:

$$1) 5 + 4 = 9 \text{ (p.)}$$

$$2) 9 - 6 = 3 \text{ (p.)}$$

Czego dowiedzieliśmy się z pierwszego działania? A z drugiego?

180. Na talerzu było 6 żółtych jabłek i 4 czerwone. Zjedzono 7 jabłek. Ile jabłek pozostało na talerzu? Rozwiąż zadanie według podanego planu.

Plan rozwiązania:

1) Ile razem jabłek było na talerzu?

2) Ile jabłek pozostało na talerzu?

$$\begin{array}{cccc} 181. & 8 + 8 + 1 & 13 - 8 - 5 & 9 + 8 - 10 & 11 - 8 - 0 \\ & 7 + 7 - 1 & 12 - 7 - 5 & 8 + 3 - 5 & 16 - 7 + 6 \end{array}$$

182. Do liczby 5 dodano 2, następnie jeszcze 6. O ile zwiększyła się liczba 5?

 Różnicę jakich liczb trzeba dodać do liczby 5, żeby otrzymać 5?

183. Jadzia zamyśliła liczbę. Jeżeli do tej liczby doda 8, otrzyma 10. Jaką liczbę zamyśliła Jadzia?

?	+	8	=	10
---	---	---	---	----

184*. Narysuj prostą i zaznacz na niej punkty A , B i C tak, żeby $AB = 3$ cm, $BC = 2$ cm. (Rozglądnij 4 wypadki rozmieszczenia punktów na prostej).

185°. 1) Oblicz różnicę $14 - a$, jeżeli $a = 8$, $a = 5$, $a = 7$.

$$2) \quad 45 - 30 - 8 \quad 78 - 73 + 8 \quad 7 + 8 + 24$$

$$9 + 8 + 22 \quad 34 - 22 - 8 \quad 14 - 8 + 53$$

● **186°.** Ułóż i rozwiąż zadanie.

Było	Wytracono	Zostało
?	8 hrn.	9 hrn.

 Sprawdź rozwiązanie zadania poprzez ułożenie zadania odwrotnego.

187. Na podstawie zapisów wyjaśnij różne sposoby dodawania i odejmowania liczby 9 z przekroczeniem progu dziesiątkowego. Sprawdź wyniki w tablicy. Powiedz je z pamięci.

1		9	= 10	10		9	= 1
2		9	= 11	11		9	= 2
3		9	= 12	12		9	= 3
4		9	= 13	13		9	= 4
5	+	9	= 14	14	-	9	= 5
6		9	= 15	15		9	= 6
7		9	= 16	16		9	= 7
8		9	= 17	17		9	= 8
9	+	9	= 18	18	-	9	= 9

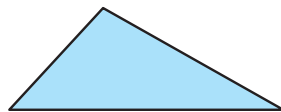
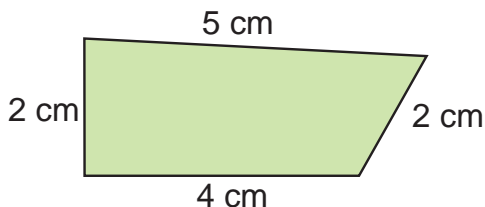
$7 + 9 = 16$
 ponieważ
 $9 + 7 = 16$
 $12 - 9 = 3$
 ponieważ
 $12 = 9 + 3$

$9 + 9 = 18$
 $\begin{array}{c} \diagup \quad \diagdown \\ 1 \quad 8 \end{array}$
 $17 - 9 = 8$
 $\begin{array}{c} \diagup \quad \diagdown \\ 7 \quad 2 \end{array}$

188. Linia łamana składa się z odcinków o długości 3 cm, 5 cm i 9 cm. Jaka jest długość łamanej?

189. $2 + 9 - 7$ $16 - 8 + 5$ $14 - 9 + 6$ $8 + 8 - 9$
 $13 - 9 + 8$ $9 + 9 - 8$ $15 - 8 - 6$ $9 - 9 + 5$

190. **Suma długości wszystkich boków wielokąta – to jest *obwód* wielokąta.**

$$2 + 5 + 2 + 4 = 13 \text{ (cm)}$$

Odpowiedź: 13 cm.

Sprawdź, czy prawidłowo obliczono obwód czworokąta. Oblicz samodzielnie obwód trójkąta.

191. Porównaj i rozwiąż zadania.

1) W zespole jest 11 dziewcząt, a chłopców – o 4 mniej. Ile razem dzieci jest w zespole?

2) W zespole jest 18 dzieci. Dziewcząt jest 11. O ile mniej jest chłopców niż dziewcząt?

192*. Ułóż 3 wielokąty tak, żeby ilość boków każdej następnej figury zwiększała się o 1.

193. Dobierz liczby tak, żeby równości były prawidłowe.

$$\begin{array}{lll} 4 + 9 = \square + 6 & 8 + \square = 16 + 1 & 3 + \square = 6 + 6 \\ 15 - 9 = \square - 6 & 9 + 9 = \square + 10 & 8 + 6 = \square + 7 \end{array}$$

194°. $15 - 7$ $14 - 9$ $3 + 8$ $6 + 6$ $5 + 8$

  $12 - 9$ $9 + 6$ $8 + 6$ $13 - 7$ $11 - 2$

● **195°.** Pawełek z ojcem posadzili 8 jabłonek. To jest o 3 więcej niż gruszy. Ile grusz oni posadzili?

196. $6 + 9 - 8$ $16 - 9 + 6$ $5 + 9 - 6$ $17 - 9 + 4$
 $14 - 9 + 7$ $8 + 9 - 10$ $9 + 5 - 6$ $15 - 9 - 4$

197. Na lekcję plastyki przyniesiono 7 arkuszy zielonego papieru i 5 arkuszy żółtego. Na aplikację wykorzystano 4 arkuszy. Ile arkuszy zostało?

Było	Zużyto	Zostało
7 z. i 5 ż. ark.	4 ark.	?

Rozwiązanie:

1) $7 + 5 = 12$ (ark.)   2) $12 - 4 = 8$ (ark.)

Odpowiedź: 8 arkuszy.

 Rozwiąż zadanie innym sposobem.

198. 1) $8 - 2 + 7$ $10 + 5 - 9$ $14 - 7 + 2$ $15 - 7 + 3$
2) $9 - 4 + 7$ $13 - 4 + 5$ $12 - 9 + 8$ $10 + 7 - 9$

199. Obwód trójkąta – 12 cm. Długość dwóch boków stanowi 5 cm i 4 cm. Wyznacz długość trzeciego boku.

200*. Narysuj 4 jednakowe czworokąty i poprowadź w każdym odcinek w taki sposób, żeby utworzyły się:

- 1) dwa trójkąty;
- 2) trójkąt i czworokąt;
- 3) dwa czworokąty;
- 4) trójkąt i pięciokąt.

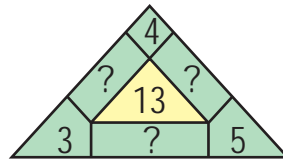
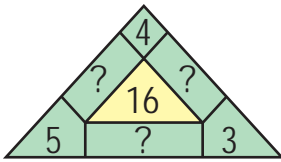
201°. W skrzynce było 12 kg ziemniaków. Na śniadanie zużyto 2 kg ziemniaków, a na obiad – 3 kg. Ile kilogramów ziemniaków zostało w skrzynce?

Plan rozwiązania:

- 1) Ile razem ziemniaków zużyto na śniadanie i na obiad?
- 2) Ile kilogramów ziemniaków zostało w skrzynce?

● **202°.** $13 - 7$ $12 - 5$ $7 + 4 - 5$ $12 - 6 + 7$

203.

204. Ułóż zadanie i rozwiąż je ustnie.

Było	Zużyto	Zostało
10 m	 2 m i 1 m	?

205. Liczby 13, 15, 18 rozłóż według wzoru na dwa składniki w taki sposób, żeby jednym ze składników było 9.

Wzór. $14 = 9 + 5$.

206. Na wycieczkę poszło 7 dziewczynek, a chłopców – o 3 mniej. Ile razem dzieci poszło na wycieczkę?

207. Przypatrz się tabelce dodawania i odejmowania liczb. Wyjaśnij, jak znaleźć sumy i różnice.

+	+1	+2	+3	+4	+5	+6	+7	+8	+9
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
-	-1	-2	-3	-4	-5	-6	-7	-8	-9

$$6 + 7 = 13$$

$$14 - 6 = 8$$

 Według tabelki wyznacz sumę $7+9$ i różnicę $15 - 6$.

208*. Narysuj odcinek $MN = 6$ cm i $KO = 4$ cm w taki sposób, żeby ich wspólną częścią był odcinek AB . Rozglądnij różne wypadki.

209°. Igor miał 12 znaczków. Rozłożył je do kopert: do jednej – 4 znaczki, do drugiej – 3. Ile znaczków powinien jeszcze rozłożyć?

Plan rozwiązania:

- 1) Ile razem znaczków Igor już rozłożył?
- 2) Ile znaczków powinien jeszcze rozłożyć?

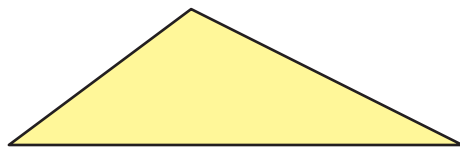
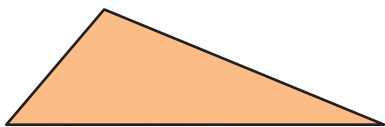
- **210°.** 1) Uzupełnij do 12.   2) Zwiększ o 7.

12	1				
	11	10	9	7	6

3	8	9	6	7	0
10					

211. Z każdej pary wyrażeń wypisz to, które ma najmniejszy wynik: $17 - 9$ i $12 - 3$; $16 - 7$ i $12 - 9$; $3 + 9$ i $4 + 8$; $9 + 4$ i $9 + 7$.

212. Oblicz obwody trójkątów.

❄ Obwód którego trójkąta jest większy i o ile?

213. Jurek miał 8 zeszytów w kratkę i 7 – w linię. 5 zeszytów w linię on oddał koledze. Ile zeszytów zostało Jurkowi? Rozwiąż zadanie dwoma sposobami.

1. sposób:

- 1) Ile razem zeszytów miał Jurek?
- 2) Ile zeszytów zostało Jurkowi?

2. sposób:

- 1) Ile zostało zeszytów w linię?
- 2) Ile razem zeszytów zostało Jurkowi?

214. Na lotnisku było 12 samolotów. Najpierw odleciało 2 samoloty, a potem jeszcze 3. Ile samolotów zostało na lotnisku?

Było 12	
------------	--

Objasnij rozwiązanie zadania każdym sposobem.

1. sposób:

- 1) $2 + 3 = 5$ (s.)
- 2) $12 - 5 = 7$ (s.)

2. sposób:

- 1) $12 - 2 = 10$ (s.)
- 2) $10 - 3 = 7$ (s.)

215*. W każdym rzędzie wyznacz zbędną liczbę.

100, 90, 80, 70, 50, 20

31, 32, 35, 73, 39

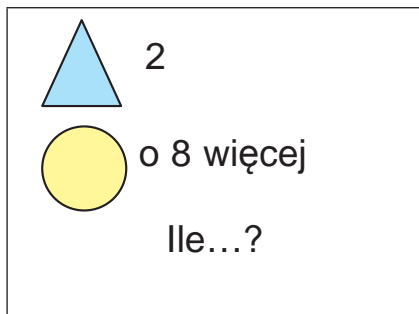
44, 55, 35, 66, 22

216°. $7 + 9$ $4 + 8 - 9$ $16 - 9$ $5 + 9 - 6$
                  $13 - 8$ $13 - 4 + 9$ $13 - 7$ $12 - 5 + 8$

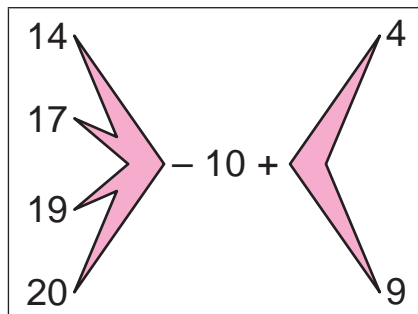
● **217°.** W skrzynce było 12 kg cebuli. W pierwszym dniu sprzedano 4 kg cebuli, a w drugim – 5 kg. Ile kilogramów cebuli zostało w skrzynce?

Rozwiąż zadanie dwoma sposobami.

218. 1)

2)

WYRAŻENIA Z NAWIASAMI

219. Wykonaj zadania ustnie.

1) Oblicz sumę liczb 5 i 2. Odejmij tę sumę od 10.

2) Do 8 dodaj różnicę liczb 9 i 3.

**Jeżeli trzeba dodać lub odjąć sumę czy różnicę,
to zapisujemy je w nawiasach.**

$$10 - (5 + 2)$$

$$8 + (9 - 3)$$

220. W zwoju było 15 m tkaniny. Pierwsza osoba kupiła 5 m tkaniny, a druga – 3 m. Ile metrów tkaniny zostało w zwoju?

Żeby dowiedzieć się, ile metrów tkaniny zostało, sprzedawca postąpił tak: obliczył, ile metrów tkaniny sprzedano, a następnie otrzymaną liczbę odjął od 15.

$$15 - (5 + 3) = 7 \text{ (m)}$$

Nawiasy oznaczają, że najpierw trzeba obliczyć sumę, a następnie wykonać odejmowanie.

W wyrażeniach z nawiasami w pierwszej kolejności wykonujemy to, co jest w nawiasach.

221. Przeczytaj, zapisz i oblicz.

Od 12 odjąć sumę liczb 7 i 2.

Do 8 dodać różnicę liczb 13 i 6.

222. W garażu było 12 samochodów. Najpierw wyjechały 4 samochody, a potem jeszcze 3. Ile samochodów zostało w garażu? (Sprawdź odpowiedź, rozwiązując zadanie innym sposobem.)

223. Jedna wiewiórka miała 9 orzechów i tyleż orzechów miała druga wiewiórka. Ile orzechów miały razem?

 Jak zmieni się rozwiązanie zadania, jeżeli inna wiewiórka miała o 2 orzechy mniej?

224*. Ile dwucyfrowych liczb, kończących się cyfrą 5, można zapisać przy pomocy cyfr 5, 6, 7, 8?

225°. Zapisz wyrażenia i oblicz je.

1) Od 14 odjąć różnicę liczb 7 i 2.

2) Do 8 dodać sumę liczb 3 i 6..

● **226°.** W garażu było 13 ciężarówek, a samochodów osobowych o 8 mniej. Podjechało jeszcze 6 samochodów osobowych. Ile samochodów osobowych jest teraz w garażu?

227. Uzupełnij zadanie w taki sposób, żeby go można było rozwiązać dwoma działaniami. Rozwiąż zadanie. W jednej klasie jest 7 komputerów, a w drugiej o 2 komputery...

228. $13 - (9 - 3)$ $16 - (7 + 2)$ $7 + (2 + 5)$
 $13 - 9 - 3$ $16 - 7 + 2$ $7 + 2 + 5$

229. Do każdego przykładu ułóż dwa przykłady na odejmowanie.

$7 + 5$ $10 + 9$ $3 + 8$ $7 + 9$

230. Przeczytaj przykłady na różne sposoby.

$34 + 25$ $9 + 7$ $14 - 6$ $68 - 43$

<p><i>dodać</i> <i>plus</i> <i>zwiększyć</i> <i>suma</i></p>
--

<p><i>odjąć</i> <i>minus</i> <i>zmniejszyć</i> <i>różnica</i></p>
---

231. Rano od krowy nadojono 9 l mleka, | wieczorem – o 1 l mniej. | 3 l mleka z wieczornego udoju zostawiono na kolację, | a resztę sprzedano. | Ile litrów mleka z wieczornego udoju sprzedano?

Przeczytaj zadanie. Pomyśl, o czym jest w nim mowa. Przeczytaj zadanie, rozbijając je na części oddzielone kreskami. Rozwiąż zadanie.

Plan rozwiązania:

- 1) Ile litrów mleka nadojono wieczorem?
- 2) Ile litrów mleka z wieczornego udoju sprzedano?

232. W sobotę ojciec i syn obciął gałęzie z 4 drzew. W niedzielę ojciec obciął gałęzie z 3 drzew i z tyłuż drzew obciął syn. Z ilu drzew obcięto gałęzie w ciągu dwu dni?

233*. Która liczba drugiej dziesiątki ma ilość jedności o 5 większą od ilości jej dziesiątek?

234°. $14 - 6 - 6$
 $14 - (6 - 6)$

$7 + 5 + 1$
 $7 + (5 + 1)$

$16 - 8 + 1$
 $16 - (8 + 1)$

● 235°. Ułóż i rozwiąż zadanie.

Było	Zebrano	Zostało
12		?

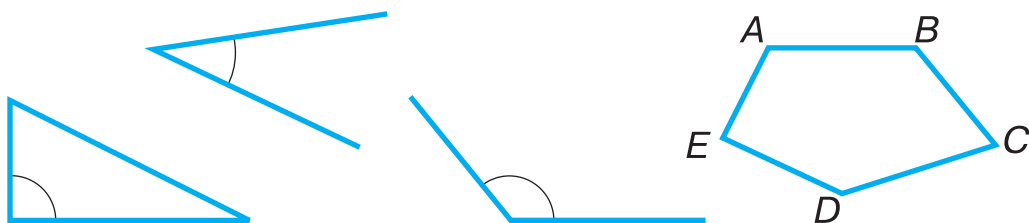
236. $30 + 7$ $49 - 40$ $67 - (15 - 8)$ $59 + (10 - 9)$
 $49 - 9$ $4 + 70$ $88 - (7 + 9)$ $20 - (10 + 9)$

237. Weź papierowe kółko i złóż je w taki sposób, jak pokazano na rysunku. Porównaj kąt, który otrzymałeś, z kątem kolegi. Taki kąt nazywa się **kątem prostym**.

238. Przeczytaj informację o kątach.

Ekierka ma jeden kąt *prosty*, a dwa inne są *nieproste*.

Kąt, mniejszy od prostego, nazywa się *kątem ostrym*.
Kąt, większy od prostego, nazywa się *kątem rozwartym*.

Przy pomocy ekierki wyznacz w pięciokącie kąt prosty, kąty rozwarte i kąt ostry.

239*. Dopełnij rzędy liczb: 99, 88, 77, ...; 5, 10, 15, ...

240. Na wycieczkę do Muzeum Pisanki w Kołomyi wyjechało 48 uczniów. W tym uczniów drugiej klasy było 10, uczniów trzeciej klasy – 15, a reszta – to uczniowie czwartej klasy. Ilu uczniów czwartej klasy pojechało na wycieczkę?

241°. W drugiej klasie jest 29 uczniów. Na koncert 5 uczniów przygotowuje występ taneczny, 4 – przygotowuje piosenki, a reszta uczniów uczy się wierszy. Ilu drugoklasistów uczy się wierszy?

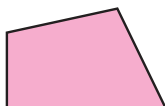
● **242°.** $20 + 9$ $3 + 30$ $45 - (4 + 9)$ $9 + (16 - 15)$
 $43 - 3$ $33 - 30$ $45 - (14 - 9)$ $60 - (18 - 8)$

243.

>
<
=

 $5 \text{ dm} \square 44 \text{ cm}$ $71 \text{ dm} \square 8 \text{ m}$
 $6 \text{ dm} \square 60 \text{ cm}$ $4 \text{ m} \square 39 \text{ dm}$
 $84 \text{ cm} \square 9 \text{ dm}$ $7 \text{ m} \square 71 \text{ dm}$

244. Ile kątów prostych jest w każdym czworokącie?

Czworokąt, który wszystkie kąty ma proste – to prostokąt.

Zmierz i zapisz długość boków prostokąta.

❄ Oblicz obwód każdego prostokąta.

245. W jednej klasie jest 30 uczniów, w innej – tyle samo. W obu klasach jest 20 dziewczynek, a reszta – to chłopcy. Ilu chłopców jest w obu klasach?

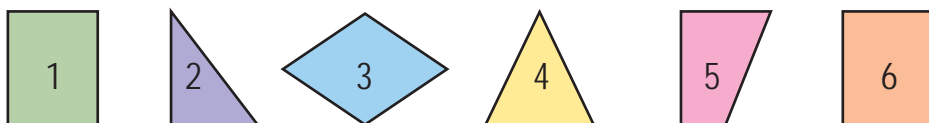

246. Oblicz różnicę $a - 6$, jeżeli $a = 12$, $a = 15$.

247. Pooglądaj dowolny kalendarz. Z ilu miesięcy składa się rok? Nazwij wszystkie miesiące, które mają 30 dni; 31 dni. W lutym może być 28 lub 29 dni.

248°. Fabryka potrzebuje 90 pracowników: 50 tokarzy, 10 ślusarzy, a reszta – to montażyści. Ilu montażyistów potrzebuje fabryka?

● **249°.** Zapisz cyferki, jakimi są oznaczone prostokąty i trójkąty. Narysuj prostokąt $ABCD$.

250. $50 - 10$ $13 + 75$ $50 - 1$ $23 + 23$

251. Oblicz. Wypisz przykłady z wynikiem 25; 77; 99.

$13 + 12$ $82 + (19 - 2)$ $45 + 44$ $100 - 1$
 $30 - 1$ $70 + (16 - 9)$ $62 + 15$ $38 + 41$

252. Narysuj trzy odcinki: pierwszy o długości 8 cm, drugi – o 2 cm dłuższy, a trzeci – o 3 cm dłuższy od drugiego. O ile centymetrów pierwszy odcinek jest krótszy od trzeciego?

253. Jagnię waży 11 kg. Owca jest o 21 kg cięższa. A baran jest o 23 kg cięższy od owcy. Ile waży baran?

254. O ile centymetrów szerokość prostokąta jest mniejsza od jego długości?

255*. Suma dwóch liczb – 20. Jeżeli od jednej liczby odjąć 4, a do drugiej dodać 4, to obydwa składniki będą jednakowe. Wyznacz te liczby.

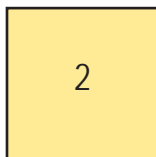
256. Narysuj prostokąt, szerokość którego stanowi 3 cm, a długość – 6 cm. Oblicz jego obwód.

257°. $33 + 44$ $34 + 12$ $9 + (13 - 7)$ $13 - (16 - 8)$

● **258°.** Rozwiąż zadanie.

Było 70 m 	Zużyto na uszycie poszew – 15 m poszewek – 5 m	Zostało ?
--	--	--------------

259. Wskaż prostokąt, który ma wszystkie boki jednakowe.

Prostokąt, który ma wszystkie boki jednakowe – to kwadrat.

260. Narysuj w zeszycie kwadrat o boku 3 cm. Oblicz jego obwód.

261. $35 + 24$ $89 - 54$ $15 + 42$

  $57 - 36$ $59 - 44$ $21 + 68$

262. Ile jest razem kilogramów śliwek?

5 kg

8 kg

Tyle, ile w koszu
i w wiadrze razem

263°. $80 + 16$ $43 + 43$ $50 - (10 + 30)$ $54 + 23$

$17 + 30$ $31 + 13$ $50 - 10 + 30$ $86 - 34$

● **264°.** Wśród światełek na drzewko jest 7 żółtych żarówek, czerwonych o 5 więcej, a niebieskich – o 4 mniej niż czerwonych. Ile jest niebieskich żarówek?

Ćwiczenia dodatkowe

1. Wypełnij tabelkę.

14	5	6	7	8	9

2. Piotrek, Andrzej i Romek są braćmi. Piotrek i Romek razem mają 8 lat, a Andrzej i Romek mają 10 lat. Który chłopczyk jest najstarszy, jeżeli Romek jest najmłodszy?

3. Do schematu $\square\square - \square = 5$ dobierz takie liczby, żeby równość była prawdziwa. Zapisz 5 takich równości.

4. Narysuj prostokąt, szerokość którego stanowi 2 cm, a długość – 6 cm. Poprowadź w nim 2 odcinki w taki sposób, żeby utworzyły się kwadraty. Oblicz sumę obwodów tych kwadratów.

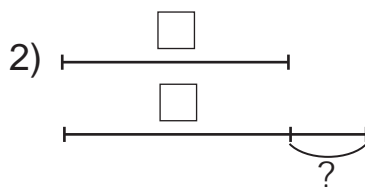
5. W klasie jest 30 uczniów. Na lekcję plastyki 18 uczniów przyniosło farbki, a kredki przyniosło 20 uczniów. Ilu uczniów przyniosło i farbki, i kredki?

6. Dobierz liczby. Ułóż i rozwiąż zadania według krótkiego zapisu.

1) Było — $\square$

Posadzono — $\square$

Jest — ?

Ułóż krótkie zapisy zadań odwrotnych do obydwu danych.

USTNE DODAWANIE I ODEJMOWANIE LICZB DWUCYFROWYCH Z PRZEKROCZENIEM PROGU DZIESIĄTKOWEGO

265. Zapisz liczby 12, 36, 55, 71 w postaci sumy składników rzędowych.

266. $30 + 40$ $60 + 20$ $30 + 30$ $10 + 60$

267. $60 + \begin{array}{|c|c|c|} \hline 17 & 13 & 16 \\ \hline \end{array}$ $7 + \begin{array}{|c|c|c|} \hline 4 & 8 & 9 \\ \hline \end{array}$

268. Oblicz wyrażenia, stosując prawo przemienności dodawania.

$20 + 4 + 60 + 5$ $30 + 8 + 40 + 9$

269. Przypatrz się zapisom i przeczytaj objaśnienia.

$$\begin{array}{r} 28 \\ / \quad \backslash \\ 20 + 8 \end{array} + \begin{array}{r} 59 \\ / \quad \backslash \\ 50 + 9 \end{array} = \square$$

$20 + 50 = 70$
 $8 + 9 = 17$
 $70 + 17 = 87$

Objaśnienie: suma liczb 20 i 50 – siedemdziesiąt, 8 i 9 – siedemnaście. Do 70 dodać 17 będzie 87.

270. Przypatrz się zapisom i objaśnij obliczenia.

$35 + 48 = 30 + 5 + 40 + 8 = 70 + 13 = 83$

271. Chłopczyk miał 85 hrn. Za 25 hrn. kupił książkę i za 28 hrn. – album. Ile pieniędzy chłopczyk stracił?

❄ Ile pieniędzy zostało chłopcu?

272*. Termometr wskazuje 20 stopni ciepła. Jaką temperaturę wskazują dwa takie termometry?

273. $17 + 25$ $36 + 36$ $54 + 38$ $42 + 49$

274. Wzdłuż alei posadzono 15 krzaków bzu, a kaliny o 6 mniej. 4 krzaki kaliny nie ukorzeniły się. Ile krzaków kaliny ukorzeniło się?

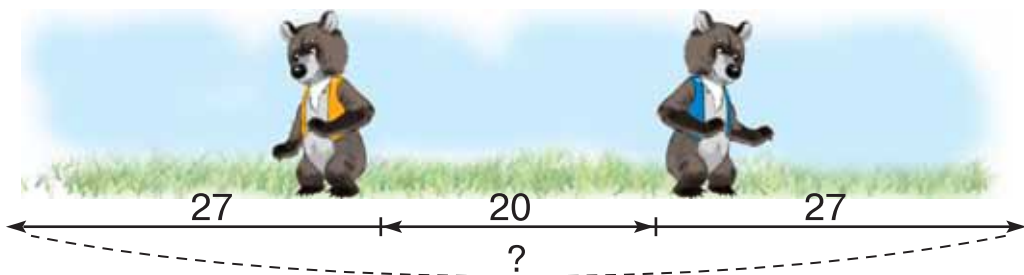
275°. Kura w ciągu miesiąca zniosła 23 jajka, a indyczka o 11 jajek mniej. 4 indycze jajka zużyto do pieczenia ciastek, a resztę oddano do wylęgarni. Ile indyczych jaj oddano do wylęgarni?

● **276°.** $25 + 67$ $56 + 18$ $77 + 14$ $43 + 38$

277. Oblicz sumę $20 + a$, jeżeli $a = 10$, $a = 17$.

278. $17 + 18$ $10 + 14$ $18 + 14$ $18 + 19$ $10 + 15$

279. 2 niedźwiadki stoją plecami jeden do drugiego. Odległość między nimi stanowi 20 kroków. Jaka odległość będzie między nimi, jeżeli każdy z nich zrobi 27 kroków do przodu?

280. Żeby zrobić zaprawę budowlaną, wzięto 13 kg cementu, a piasku – o 29 kg więcej. Resztę stanowi woda. Ile razem kilogramów cementu i piasku jest w zaprawie?

❄ Jaka jest masa zaprawy, jeżeli wody wzięto 15 kg?

281. Ustnie oblicz sumę $48+27$ i objaśnij obliczenia.

282*. Narysuj prostokąt o szerokości 3 cm tak, żeby go można było podzielić na 2 kwadraty.

283°. W pracowni było 18 szpilek szarych nitek, białych o 26 szpilek więcej niż szarych, a czarnych o 37 więcej niż białych. Ile szpilek czarnych nitek było w pracowni?

● **284°.** 1) Zwiększyć o 12.

2) Zmniejszyć o 30.

16	0	20	33	65	14
----	---	----	----	----	----

90	45	100	30	31	48
----	----	-----	----	----	----

285. $50 +$

14	11	17
----	----	----

$4 +$

9	5	7
---	---	---

286. Przypatrz się zapisom i objaśnij obliczenia.

$38 + 4 = \square$	
$8 + 4 = 12$	$30 + 12 = 42$

287. Objaśnij ustnie, jak należy obliczyć sumę $67 + 6$.

288. Sprawdź prawidłowość odpowiedzi.

$55 + 8 = 63$

$86 + 9 = 95$

$7 + 27 = 34$

289. Marysia rzuciła piłkę na odległość 15 m, a Adam o 7 m dalej. Na jaką odległość rzucił piłkę Adam?

❄ Zamień w warunku liczbę 7 na liczbę 9 i rozwiąż zadanie.

290. $45 + 6$

$52 + 7$

$39 + 6$

$77 - 30$

$59 - 20$

$51 + 20$

$71 + 6$

$47 + 5$

291. W autobusie jechało 20 pasażerów. Na przystanku wsiadło jeszcze 6 kobiet i 7 mężczyzn. Ilu pasażerów jest teraz w autobusie? (Rozwiąż zadanie dwoma sposobami.)

292*. Kiedy ojciec miał 26 lat, Jola miała 4 lata. Teraz Jola ma 11 lat. Ile lat ma ojciec?

293°. $18 + 24$

$47 + 47$

$54 + 28$

$32 + 39$

$67 - 40$

$33 - 10$

$42 - 30$

$39 - 32$

● **294°.** Od niewiadomej liczby odjęto 39 i otrzymano 22. Oblicz niewiadomą liczbę.

❄ Ułóż i rozwiąż podobne zadanie z innymi liczbami.

295. Przypatrz się zapisom i objaśnij obliczenia.

$76 + 4 = \square$	
$6 + 4 = 10$	$70 + 10 = 80$

296. Oblicz sumę $34 + 6$ i objaśnij obliczenia.

297. Sprawdź prawidłowość odpowiedzi.

$$57 + 2 = 59 \quad 57 + 3 = 60 \quad 57 + 4 = 61$$

298. Do kadzi można nalać 16 wiader wody, a do beczki o 4 wiadra więcej. Ile wiader wody można nalać do dwóch takich beczek?

Kadz

Beczka

Wiadro

299. $12 + 8$ $35 + 5$ $37 + 3$ $15 + 5$
 $12 + 80$ $35 + 50$ $37 - 3$ $25 + 26$

300*. Które przykłady są obliczone nieprawidłowo? Postaw nawiasy tak, żeby po obliczeniu wynik był prawidłowy.

$$18 - 3 - 7 = 8 \quad 19 - 13 - 6 = 12$$
$$17 - 3 + 6 = 8 \quad 14 - 5 - 2 = 7$$

301°. Gospodyni posadziła w ogrodzie 2 wiadra późnych ziemniaków po 8 kg w każdym i 4 kg wczesnych ziemniaków. Ile kilogramów ziemniaków posadziła gospodyni?

● **302°.** $42 + 9$ $36 + 36$ $14 + 6$ $14 - 9 + 34$

303. $14 + 6$ $55 + 5$ $34 + 16$ $36 - 12 + 6$
 $14 + 2$ $55 + 25$ $34 + 60$ $85 - 4 + 19$

304. Przypatrz się zapisom i objaśnij obliczenia.

$38 + 52 = \square$		
$30 + 50 = 80$	$8 + 2 = 10$	$80 + 10 = 90$

305. Oblicz sumę $26 + 14$ i objaśnij obliczenia.

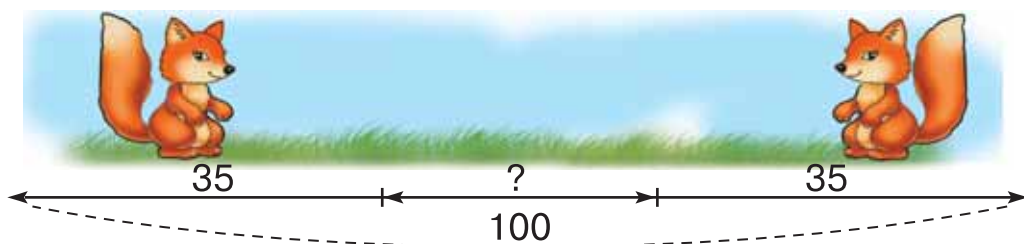
306. W jednej sali sklepu pracowało 12 sprzedawców, w drugiej o 5 mniej niż w pierwszej, a w trzeciej o 8 więcej niż w drugiej. Ilu sprzedawców pracowało w trzeciej sali?

307. W dwóch torebkach jest po 25 orzechów, a w trzeciej tyle, ile w dwóch torebkach razem. Ile orzechów jest w trzeciej torebce?

❄ Ile orzechów jest w trzech torebkach razem?

308. $12 + 9$ $59 + 4$ $25 + 36$ $50 + 12 - 21$

309°. Odległość między dwoma liskami stanowi 100 kroków. Jaka odległość będzie między nimi, jeżeli każdy liasek zrobi 35 kroków naprzeciw sobie?

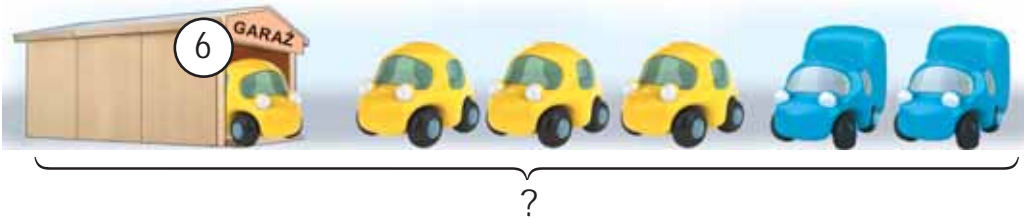
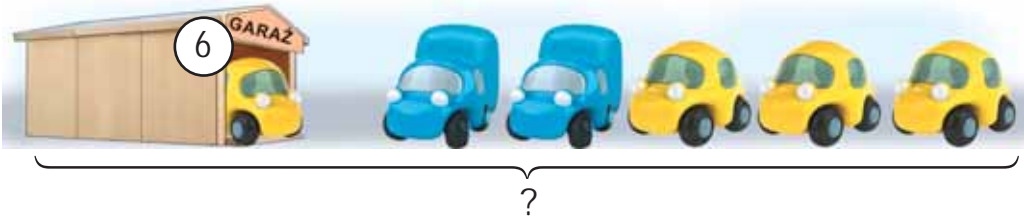

● **310°.** Wypisz wyrażenia z wynikiem mniejszym niż 40.

$14 + 16$ $27 + 13$ $50 - 1$ $15 + 24$

311. $54 + (17 + 26)$ $35 + (41+12)$ $32 + (36 + 28)$

312.

Przypatrz się rysunkom i objaśnij, jak do liczby 6 dodawano 2 i 3.

$$6 + (2 + 3) = 6 + 5 = 11$$

$$6 + (2 + 3) = 6 + 2 + 3 = 8 + 3 = 11$$

$$6 + (2 + 3) = 6 + 3 + 2 = 9 + 2 = 11$$

Żeby dodać sumę do liczby, można po kolei dodawać do liczby każdy składnik.

313. Rozwiąż zadanie różnymi sposobami.

W stołówce było 36 kg ziemniaków. Dostarczono jeszcze 14 kg w jednej skrzynce i 15 kg w drugiej. Ile kilogramów ziemniaków jest teraz w stołówce?

314. Oblicz wyrażenia różnymi sposobami.

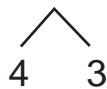
$$15 + (20 + 25)$$

$$36 + (17 + 14)$$

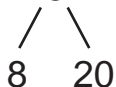
$$38 + (22 + 19)$$

315. Przypatrz się dodawaniu liczb częściami. Jaką właściwość dodawania wykorzystano w tym wypadku.

$$6 + 7 = 6 + (4 + 3) = (6 + 4) + 3 = 13$$

$$32 + 28 = 32 + (8 + 20) = (32 + 8) + 20 = 60$$

316. Oblicz wyrażenia różnymi sposobami.

$$43 + (38 + 7) \quad 52 + (14 + 26) \quad 64 + (16 + 15)$$

317. Narysuj prostokąt o długości 8 cm i szerokości 3 cm. Oblicz jego obwód.

318. W autobusie jechało 16 mężczyzn i 13 kobiet. Na przystanku nikt nie wsiadał do autobusu i zostało w nim 17 osób. Ilu pasażerów wysiadło z autobusu na przystanku?

319*. Nazwij opuszczone liczby.

1) 23, 33, 43, , 63, ;   2) 12, 7, 13, 7, 14, , .

320°. $25 + (43 + 17)$ $22 + (27 + 28)$ $46 + (14 + 18)$
 $32 + 43 + 7$ $44 + 27 + 16$ $21 + (19 + 26)$

● **321°.** W jednej sali restauracji jadło obiad 36 osób, a w drugiej o 12 osób mniej. Ile osób jadło obiad w dwóch salach razem?

322. Rozwiąż zadanie trzema sposobami.

Było 5 czerwonych i 6 żółtych papryczek. Cztery papryczki zużyto do przygotowania sałaty. Ile papryczek zostało?

323. Przyjrzyj się rysunkom na s. 54 i objaśnij, jak od sumy liczb 4 i 3 można odjąć 2. Wyciągnij wniosek.

1 sposób: $(4 + 3) - 2 = 7 - 2 = 5$

2 sposób: $(4 + 3) - 2 = (4 - 2) + 3 = 5$

3 sposób: $(4 + 3) - 2 = 4 + (3 - 2) = 5$

324. Oblicz wyrażenia różnymi sposobami.

$(48 + 36) - 12$

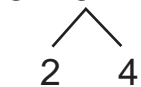
$(54 + 42) - 20$

$(38 + 27) - 6$

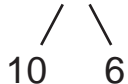
Żeby odjąć liczbę od sumy, można, jeżeli jest to możliwe, odjąć tę liczbę od jednego składnika i różnicę dodać do drugiego składnika.

325. Przyjrzyj się sposobom dodawania i odejmowania liczb i wyznacz, jakie właściwości działań zastosowano.

$8 + 6 = 8 + (2 + 4) = (8 + 2) + 4 = 14$

$16 - 7 = (10 + 6) - 7 = (10 - 7) + 6 = 9$

326. Oblicz dogodnym sposobem.

$(36 + 27) - 16$

$(58 + 34) - 24$

$(25 + 45) - 50$

327*. Narysuj kwadrat o boku 4 cm oraz inny prostokąt o takim samym obwodzie.

328°. $18 - 9$ $9 + 27$ $4 + 6$ $61 - 50$

$22 + 39$ $11 - 7$ $10 + 8$ $36 - 14$

● **329°.** Na placu zabaw trzeba zainstalować 8 huśtawek i 10 górek do zjeżdżania. Wiosną zainstalowano 6 z tych przedmiotów. Ile jeszcze przedmiotów trzeba zainstalować?

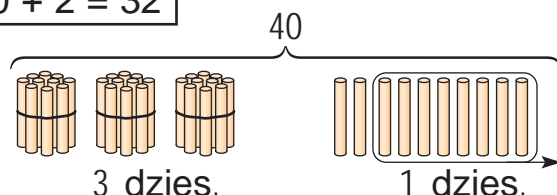
330. 1) Ile dziesiątek jest w każdej liczbie: 20; 50; 100?

2) Policz dziesiątkami od 10 do 100; od 100 do 10.

331. Wysokość wierzby wynosi 9 m, a topoli – 20 m. O ile metrów topola jest wyższa od wierzby?

332. Przyjrzyj się zapisom i rysunkowi oraz przeczytaj objaśnienia.

$40 - 8 = 32$
$10 - 8$
$= 2$
$30 + 2 = 32$

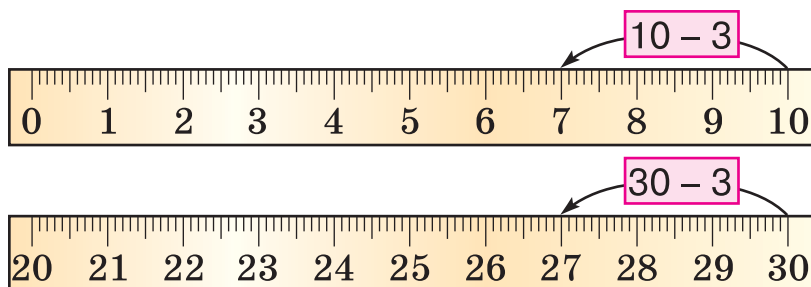

Od liczby 40 trzeba odjąć 8. 40 – to 4 dziesiątki. Bierzemy 1 dziesiątkę. To jest 10 jedność. Od 10 odejmiemy 8, zostanie 2 jedność. Do 3 dzies. dodamy 2 jedn., otrzymamy 32. Jaką właściwość wykorzystano?

333. $50 - 4$ $70 - 7$ $90 - 2$ $100 - 5$

334. Wskaż na metrowej linijce: pierwszą dziesiątkę centymetrów; drugą dziesiątkę; trzecią.

335. Przy pomocy podziałki na linijce oblicz różnice.

336*. W pudełku są białe, niebieskie i czerwone kulki. Razem ich jest 6. Czerwonych kulek jest o 3 więcej niż niebieskich. Ile białych kulek jest w pudełku?

337°. Nasiona sałaty zakiełkowały za 28 dni, marchwi – o 8 dni wcześniej niż sałaty, a pomidorów – o 6 dni wcześniej niż marchwi. Za ile dni zakiełkowały nasiona pomidorów?

● **338°.** $10 - 4$ $40 - 5$ $10 - 9$ $70 - 2$ $90 - 6$

339. Mamy 1 m drutu. Ile drutu zostanie po odcięciu od niego 20 cm?

340. Wypisz nierówności ze znakiem $>$.

$$\begin{array}{ccc} 40 - 5 \square 35 & 100 - 3 \square 99 & 60 - 3 \square 47 \\ 50 - 2 \square 49 & 40 - 8 \square 31 & 80 - 8 \square 81 \end{array}$$

341. Nazwij liczby o 4 mniejsze od każdej z podanych.

40	68	80	94	30
----	----	----	----	----

342. Do szkolnego kółka teatralnego uczęszcza 24 chłopców i 16 dziewczynek. Czworo dzieci nie uczestniczyło w przedstawieniu. Ile dzieci uczestniczyło w przedstawieniu?

❄️ Znajdź jeszcze dwa sposoby rozwiązania tego zadania.

$$\begin{array}{ccc} \mathbf{343.} & (23 + 7) - 4 & 12 + 18 - 6 & (45 + 5) - 3 \\ & (30 - 4) + 7 & 80 - 5 + 7 & (60 - 2) + 6 \end{array}$$

344*. Ile liczb dwucyfrowych można zapisać przy pomocy cyfr 1, 4, 6, jeżeli cyfry mogą się powtarzać?

345°. 1) Ułóż zadanie do wyrażenia $40 - (23 + 7)$.

2)

37	55	49
----	----	----

 + 6

70	62	48
----	----	----

 + 23

● **346°.** Garncarz zrobił 27 garnków i 23 flakony. W czasie wypalania tych przedmiotów w piecu 6 wyrobów pękło. Ile wyrobów ocalało?

347. Posługując się tabelką wytłumacz, jak obliczono różnicę.

$$\begin{array}{r}
 53 - 8 = \square \\
 \swarrow \quad \searrow \\
 40 \quad 13 \\
 13 - 8 = 5 \\
 40 + 5 = 45
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 53 - 8 = \square \\
 \swarrow \quad \searrow \\
 3 \quad 5 \\
 53 - 3 = 50 \\
 50 - 5 = 45
 \end{array}$$

348. W młynie zmielono 52 kg pszenicy. Otrzymano mąkę i 5 kg otrębów. Ile kilogramów mąki otrzymano?

349.

14	- 8
24	
34	

14	- 7
24	
34	

14	- 9
24	
34	

14	- 4
24	
34	

350. Brat, siostra i ich ojciec okopywali drzewa w sadzie. Brat okopał 7 drzew, siostra – 6, a ojciec – 20 drzew. Czego można się dowiedzieć, obliczając wyrażenia, ułożone według warunku?

$$7 + 6 \qquad 20 - 7 \qquad 20 + 7 + 6 \qquad (20 + 6) - 7$$

351. W sadzie posadzono 26 krzewów porzeczek, 18 krzewów agrestu, a malin o 9 krzewów mniej niż porzeczek i agrestu razem. Ile krzewów malin posadzono w sadzie?

352*. Narysuj dwa prostokąty. W każdym prostokącie poprowadź 2 odcinki w taki sposób, żeby utworzyły się:

- 1) w pierwszym – 2 trójkąty i czworokąt;
- 2) w drugim – trójkąt i 2 czworokąty.

353°. $13 - 7$ $24 + 6$ $30 - 2$ $27 - 8$

● **354°.** W sanatorium odpoczywało 46 kobiet, a mężczyzn o 7 mniej. Ile osób odpoczywało w sanatorium?

355. $63 - 20 - 3$ $45 - 10 - 5$ $91 - 40 - 1$
 $63 - 20 - 7$ $45 - 10 - 9$ $91 - 40 - 6$

356. Przypatrz się zapisom i objaśnij obliczenia.

$84 - 29 = \square$	
$84 - 20 = 64$	$64 - 9 = 55$

357. $42 - 24$ $71 - 34$ $83 - 69$ $44 - 27$
 $92 - 38$ $63 - 45$ $55 - 36$ $73 - 57$

358. Z kwiatów gryki pszczoły zebrały 57 kg miodu, a z kwiatów lipy 39 kg. O ile mniej kilogramów miodu zebrano z kwiatów lipy? Ile razem miodu zebrały pszczoły?

359. Kupiono sweter za 90 hrn. i 2 koszuli po 38 hrn. O ile więcej zapłacono za sweter niż za 2 koszule?

360.

- 1) O ile litrów wody mniej jest w bańce niż w butli?
- 2) O ile litrów wody mniej jest w butli niż w wiadrze, kanistrze i bańce razem?

❄ Ile razem litrów wody jest w tych pojemnikach?

361*. Przedłuż rzędy liczb.

1) 15, 12, 9, 6, $\square$, $\square$;   2) 2, 3, 5, 6, 8, 9, 11, 12, $\square$, $\square$.

362°. Jagnię waży 8 kg, prosię – 12 kg, a cielę jest o 10 kg cięższe niż jagnię i prosię razem. Ile waży cielę?

● **363°**. Oblicz wyrażenia i sprawdź prawidłowość obliczeń.

$$\begin{array}{cccc} 60 - 6 & 35 - 12 & 90 - 2 & 75 - 19 \\ 72 - 8 & 35 - 16 & 24 - 9 & 88 - 22 \end{array}$$

66	88	64	56	54	23	19	15
----	----	----	----	----	----	----	----

364. Oblicz różnice: $45 - 18$; $76 - 19$; $62 - 28$.

365. Ułóż i rozwiąż zadanie do rysunku.

Razem 85 l oleju	Po 34 l w każdej butli 	?
------------------------	---	---

366. . Oblicz różnicę $a - 26$, jeżeli $a = 40$, $a = 42$.

367. Przeczytaj zadania. Dopasuj rozwiązania do każdego z nich.

1) W zwoju było 13 m tkaniny. Odcięto 7 m, a następnie jeszcze 5 m. Ile metrów tkaniny zostało w zwoju?

2) Trzeba zatankować 13 samochodów ciężarowych i 7 osobowych. Zatankowano 5 samochodów. Ile samochodów trzeba jeszcze zatankować?

$$13 - (7 - 5) \quad (13 + 7) - 5 \quad (13 - 7) - 5$$

368°. Pomalowano 36 ławek, stołów – o 12 mniej niż ławek, a parapetów o 20 mniej niż stołów. Ile razem pofarbowano ławek, stołów i parapetów?

● 369°. Odtwórz równości.

$16 - \square = 3$

$\square - 4 = 46$

$15 + \square = 25$

$24 - \square = 10$

$\square + 4 = 46$

$15 - \square = 5$

370. $30 - 10 - 2$ $40 - 10 - 4$ $80 - 20 - 7$

$60 - 30 - 1$ $90 - 40 - 5$ $70 - 30 - 3$

$70 - 20 - 4$ $50 - 10 - 2$ $90 - 50 - 4$

371. Przypatrz się zapisom i objaśnij obliczenia.

$50 - 34 = \square$	
$50 - 30 = 20$	$20 - 4 = 16$

372. Objaśnij obliczenia różnic $60 - 23$ i $40 - 16$.

373. Słonecznik w ciągu miesiąca wyparowuje 70 l wody, a burak cukrowy – 58 l. O ile więcej wody wyparowuje słonecznik w ciągu miesiąca?

374. $40 - 5$ $45 + 35$ $36 + 4$ $25 + 25$

  $80 - 44$ $35 + 25$ $60 - 35$ $50 - 5$

375. . Na jednej działce posadzono kukurydzę, a na dwóch innych – żyto i jęczmień. Jesienią zebrano 50 kg kukurydzy, a żyta o 22 kg mniej. Jęczmienia zebrano tyle, ile żyta. Ile razem zebrano żyta i jęczmienia?

Jęczmień

Kukurydza

Żyto

376. Narysuj 2 różne prostokąty o jednakowym obwodzie 12 cm.

377°. Oblicz wyrażenia i sprawdź wyniki.

$$\begin{array}{cccc} 30 - 6 & 90 - 5 & 43 - 8 & 55 - 7 \\ 30 - 26 & 90 - 25 & 43 - 28 & 55 - 17 \end{array}$$

4	15	24	35	38	48	65	85
---	----	----	----	----	----	----	----

- **378°.** Ułóż zadanie do podanych działań: 1) $50 - 22 = 28$;
2) $28 + 12 = \square$.

Dokończ obliczenie i objaśnij je.

379. Dyktando matematyczne.

- 1) Sumę liczb 25 i 7 zmniejszyć o 12.
- 2) 65 zmniejszyć o sumę liczb 18 i 4.
- 3) Różnicę liczb 60 i 12 zmniejszyć o 15.
- 4) 48 zwiększyć o różnicę liczb 42 i 30.

380. Jest trzy paski: zielony, czerwony i biały. Długość zielonego paska stanowi 30 cm, czerwonego – 20 cm, a biały jest o 5 cm krótszy niż zielony. Który pasek jest najkrótszy, a który – najdłuższy?

381. $63 + 26$ $80 - 33$ $85 - 19$ $44 + 38$ $77 - 8$

382. 1) Do szkolnej stołówki przywieziono 40 l mleka. Na śniadanie pierwszoklasiści wypili 6 l, a drugoklasiści – 7 l mleka. Ile litrów mleka zostało w stołówce po śniadaniu?

2) Ułóż zadanie według tabelki. Zapisz w zeszycie warunek, pytanie i rozwiązanie.

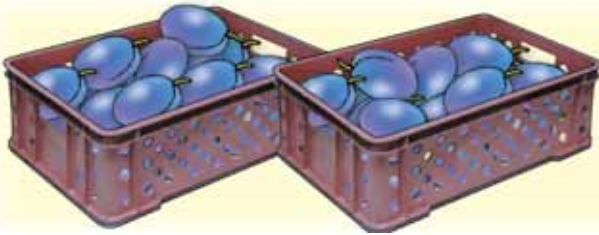
Było wody w beczce	Zużyto	Zostało
50 l	I – 9 l II – tyle samo	?

383*. Od największej liczby dwucyfrowej odejmij największą liczbę czwartej dziesiątki.

384. Ułóż i rozwiąż zadanie, w którym trzeba by było osobno obliczyć masę skrzynki winogron i masę skrzynki śliwek.

23 kg

39 kg

385°. $70 - \begin{array}{|c|c|c|} \hline 6 & 12 & 38 \\ \hline \end{array}$ $60 + \begin{array}{|c|c|c|} \hline 2 & 13 & 27 \\ \hline \end{array}$
 $\begin{array}{|c|c|c|} \hline 40 & 32 & 57 \\ \hline \end{array} + 27$ $\begin{array}{|c|c|c|c|} \hline 65 & 80 & 72 & 51 \\ \hline \end{array} - 32$

● **386°.** Ułóż i rozwiąż zadanie według tabelki.

Było	Odcięto	Zostało
?	14 m	36 m
30 m	?	12 m

387. Wypisz nieprawidłowe równości. Oblicz je.

$23 + 41 = 54$	$64 - 12 = 62$	$34 + 51 = 85$
$52 + 8 = 50$	$70 - 3 = 67$	$43 + 9 = 52$
$58 + 28 = 78$	$70 - 43 = 37$	$43 + 30 = 83$

388. 1) Odjemna 26, odjemnik 9. Oblicz różnicę.
 2) Co otrzymamy, jeżeli dodamy odjemnik i różnicę?

389. Wykonaj zadania według tabelki.

- 1) Dodaj parami liczby drugiego i trzeciego słupka.
- 2) Dodaj parami liczby pierwszego i czwartego rzędu.

	1	2	3	4
1	1	9	13	40
2	4	7	20	50
3	5	8	12	72
4	6	9	31	44

390. Do produkcji szkła wykorzystano 10 kg wapna, 30 kg piasku, a sody o 22 kg mniej niż piasku. Ile kilogramów sody wykorzystano?

391. W jednej beczce było 80 l wody, a w drugiej 70 l. Z drugiej beczki wzięto 30 l wody, a do pierwszej dolano 20 l. Ile litrów wody jest teraz w każdej beczce?

392*. Narysuj prostokąt, który odcinkiem można podzielić na dwa kwadraty.

393°. Z dwóch punktów, odległość między którymi wynosi 80 m, jednocześnie sobie na spotkanie wyszli chłopczyk i dziewczynka. Chłopczyk przeszedł 35 m, a dziewczynka – 30 m. Ile metrów zostało im przejść do spotkania?

● **394°.** $48 + 8$ $37 - 12$ $55 + 13$ $18 + 18$
                  $48 + 28$ $60 - 14$ $55 + 9$ $45 - 17$

395. Było 9 cukierków. Zjedzono 2 czekoladowe cukierki i 3 landrynki. Ile cukierków zostało?

Objaśnij 3 sposoby rozwiązania zadania.

1. sposób: $9 - (2 + 3) = 9 - 5 = 4$ (c.)
2. sposób: $(9 - 2) - 3 = 7 - 3 = 4$ (c.)
3. sposób: $(9 - 3) - 2 = 6 - 2 = 4$ (c.)

396. Rozwiąż zadanie różnymi sposobami.

Zerwano 15 czerwonych i białych róż. Bukiet ułożono z 4 czerwonych i 3 białych róż. Ile róż zostało?

Żeby odjąć sumę od liczby, można po kolei odejmować od liczby każdy składnik.

397. Oblicz różnymi sposobami.

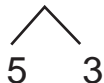
$$8 - (3 + 1) \quad 18 - (10 + 3)$$

398. Oblicz dogodnym sposobem.

$$67 - (36 + 27) \quad 85 - (5 + 50) \quad 77 - (17 + 30)$$

399. Objasnij odejmowanie liczb częściami. Jaką właściwość odejmowania wykorzystano?

$$15 - 8 = 15 - (5 + 3) = (15 - 5) - 3 = 10 - 3 = 7$$

$$74 - 54 = 74 - (4 + 50) = (74 - 4) - 50 = 70 - 50 = 20$$

400. Na dwóch talerzach leżało 36 śliwek. Kiedy z jednego talerza wzięto 12 śliwek, to na nim zostało 3 śliwki. Ile śliwek było na drugim talerzu?

401*. Narysuj w zeszycie 3 takie pięciokąty i w nich z jednego wierzchołka poprowadź 2 odcinki w taki sposób, żeby utworzyły się:

- 1) 3 trójkąty;
- 2) 2 trójkąty i czworokąt;
- 3) 2 czworokąty i trójkąt.

402°. Chłopczyk miał 30 arkuszy kolorowego papieru. Do aplikacji wykorzystał 7 zielonych i 5 żółtych arkuszy. Ile arkuszy papieru zostało chłopcu?

● **403°.** $38 + 25 - 47$ $26 - 19 + 32$ $46 + (35 - 27)$
 $46 - 33 + 16$ $92 - 38 - 22$ $54 - (34 - 12)$

Ćwiczenia dodatkowe

1. Oblicz dogodnym sposobem.

$43 + 15 + 27$

$(67 + 33) - 17$

$(57 + 18) + 13$

$74 - (14 + 5)$

$26 + (27 + 14)$

$85 - (43 + 15)$

2. Między piętrami 10 schodów. Witek przeszedł 50 schodów. Na jakie piętro on zaszedł, jeżeli na parter schodów nie ma?

3. Narysuj prostokąt o boku 3 cm i 9 cm. Na ile równych kwadratów można go podzielić? O ile centymetrów obwód prostokąta jest większy od obwodu jednego kwadrata?

4*. Wiadomo, że różnica liczb 73 i 36 dorównuje 37. Jak przy pomocy tego wyniku obliczyć wyrażenia: $93 - 36$; $70 - 36$; $73 - 36$; $74 - 37$?

5. Iloma punktami można podzielić odcinek AB na 2 części; na 5 części?

6*. Co więcej waży – dynia czy arbuzy – i o ile kilogramów?

7*. Ustal zależność i dokończ rzędy.

1) 54, 50, 55, ,

2) 1, 1, 2, 3, 5, 8, ,

DZIAŁANIA MATEMATYCZNE MNOŻENIE I DZIELENIE

MNOŻENIE

404. Ile jest wszystkich wiśni?

$$2 + 2 + 2 + 2 + 2 = 10$$

Dodawanie jednakowych składników nazywamy mnożeniem.

Sumę jednakowych składników $2+2+2+2+2$ zapisujemy tak:

$$2 \cdot 5 = 10$$

Kropka ($\cdot$) – to znak mnożenia.

Przykłady mnożenia czytamy tak:

„Dwa pomnożyć przez pięć równa się dziesięć”

lub: „Dwa razy pięć jest dziesięć”

405. Zamień dodawanie mnożeniem.

$$2+2+2+2+2$$

$$4+4+4$$

$$6+6$$

$$3+3+3+3+3$$

$$5+5+5$$

$$7+7+7$$

406. Zamień mnożenie dodawaniem według wzoru.

Wzór. $9 \cdot 4 = 9 + 9 + 9 + 9$.

$$9 \cdot 5$$

$$3 \cdot 5$$

$$4 \cdot 4$$

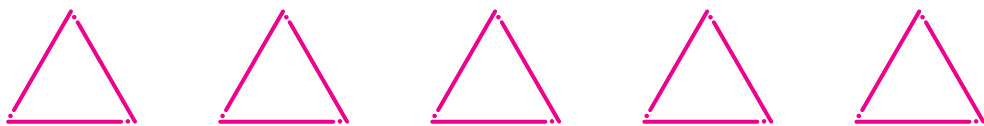
$$6 \cdot 2$$

$$7 \cdot 3$$

$$8 \cdot 4$$

407. Ile trzeba wziąć patyczków, żeby ułożyć te trójkąty? Zapisz przy pomocy dodawania, następnie – przy pomocy mnożenia.

408. Do sklepu przywieziono 50 bułek. Przed obiadem sprzedano 14 bułek, a po obiedzie – 28. Ile bułek zostało w sklepie? Rozwiąż zadanie dwoma sposobami.

409. Ile jest kwiatów? Rozwiąż zadanie przy pomocy dodawania i mnożenia.

410°. Znajdź i popraw błędy.

$$26 + 26 + 26 = 26 \cdot 3$$

$$41 + 41 + 41 + 41 = 41 \cdot 5$$

$$23 + 23 - 23 + 23 = 23 \cdot 4$$

$$21 + 12 + 21 + 12 = 21 \cdot 4$$

● **411°.** Płyta kosztuje 7 hrn. Ile trzeba zapłacić za 6 takich płyt? Porada. Rozwiąż zadanie z początku przy pomocy dodawania, a potem – przy pomocy mnożenia.

412. Którą liczbę bierze się jako jednakowy składnik w każdym wyrażeniu? Ile razy składnik powtarza się?

$$6 \cdot 5$$

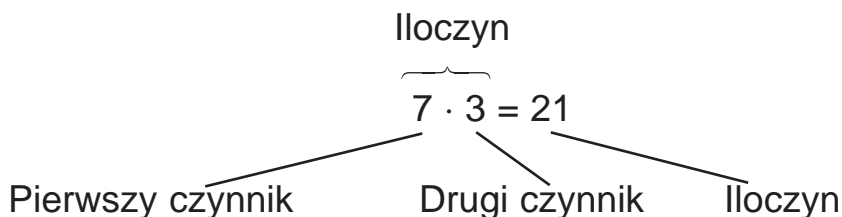
$$2 \cdot 3$$

$$2 \cdot 7$$

$$10 \cdot 3$$

$$12 \cdot 2$$

413. Przeczytaj nazwy liczb przy mnożeniu.

Liczby, które mnożymy, nazywamy *czynnikami*.
Liczbę, którą otrzymujemy podczas mnożenia,
nazywamy *iloczynem*.

Wyrażenie $7 \cdot 3$ nazywamy też iloczynem liczb 7 i 3.

414. Nazwij liczby w równościach.

$$9 \cdot 5 = 45 \quad 2 \cdot 3 = 6 \quad 5 \cdot 3 = \square$$

$$3 \cdot 9 = 27 \quad 2 \cdot 7 = 14 \quad 7 \cdot 3 = \square$$

415. Kubek kosztuje 3 hrn. Ile zapłacono za 4 takie kubki? Zapisz przy pomocy dodawania, następnie – przy pomocy mnożenia.

3 hrn.

?

416*. Brat ma 12 lat, a siostra 9. Ile lat będzie miał brat, kiedy jego siostra będzie miała tyle lat, ile on ma teraz?

417°. Przesyłka waży 3 kg. Jaka jest waga 6 takich przesyłek? Zapisz przy pomocy dodawania, następnie – przy pomocy mnożenia.

● **418°.**

$72 + 18$	$64 - 32$	$70 + 14$	$17 + 17$
$20 + 35$	$64 - 38$	$70 - 34$	$17 + 7$

TABLICZKA MNOŻENIA LICZBY 2

419. Przeczytaj przykład $2 \cdot 3 = 6$. Na co wskazuje drugi czynnik? Jak sprawdzić iloczyn?

420. $13 + 13 + 13$ $20 + 20 + 20$ $17 + 17 + 17$

421. Obliczanie mnożenia przez dodawanie jest niewygodne. Trzeba ułożyć tabliczkę mnożenia przez 2 i nauczyć się jej na pamięć.

$2 + 2$	$2 \cdot 2 = 4$
$\underline{2} + \underline{2} + 2$	$2 \cdot 3 = 6$
$\underline{2} + \underline{2} + \underline{2} + 2$	$2 \cdot 4 = 8$
$\underline{2} + \underline{2} + \underline{2} + \underline{2} + 2$	$2 \cdot 5 = 10$
$2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2$	$2 \cdot 6 = 12$
$2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2$	$2 \cdot 7 = 14$
$2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2$	$2 \cdot 8 = 16$
$2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2$	$2 \cdot 9 = 18$

Przeczytaj tabliczkę. W jaki sposób otrzymujemy następny wynik z poprzedniego?

422. Królik waży 2 kg. Ile waży sześć takich królików?

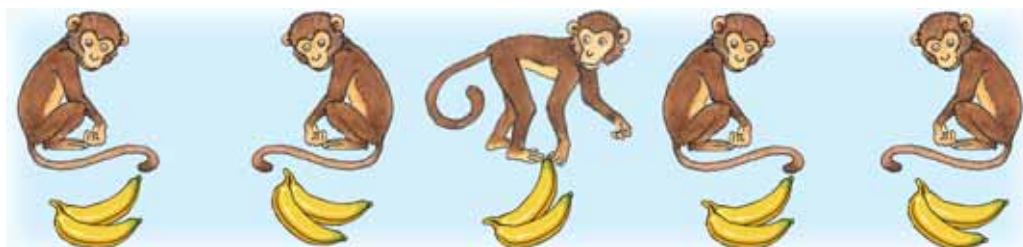
423. Są trzy wstążki. Długość pierwszej wynosi 80 cm, drugiej – 50 cm, a trzecia jest o 24 cm dłuższa niż druga. Porównaj długość najdłuższej i najkrótszej wstążki.

424.

>	$2 \cdot 5 > 2 + 2$	$2 \cdot 4 \square 2 + 2 + 2 + 2$
<	$2 \cdot 3 \square 2 + 2 + 2$	$2 \cdot 3 \square 2 + 2 + 2 + 2$
=		

425. W ciągu dnia słonecznik wyrasta na 2 cm. Na ile centymetrów on podrośnie w ciągu tygodnia?

426°. Pięciu małpkom dano po 2 banany. Ile razem bananów rozdano?

● **427°.** Odtwórz równości.

$$11 + 11 + 11 + 11 = \square \cdot 4 \qquad 24 + 24 + 24 + 24 = 24 \cdot \square$$
$$16 + 16 + 16 + \square = 16 \cdot 3 + \square \qquad 34 + 43 + 34 = 34 \cdot \square + \square$$

428. Ułóż zadanie do rysunku. Rozwiąż je przy pomocy mnożenia, odpowiadając na pytanie: „Ile razem bułeczek upiekła mama?”.

429. Przeczytaj tabliczkę mnożenia przez 2. Wyjaśnij, jak dowiedzieliśmy się, że $2 \cdot 6 = 12$.

2 ·	2	3	4	5	6	7	8	9
	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
	4	6	8	10	12	14	16	18

430. Rozwiąż zadanie ustnie.

- 1) Na talerzu leżą 2 gruszki. Ile gruszek leży na 6 talerzach?
- 2) W klatce są 2 papużki. Ile papużek jest w 5 klatkach?

431. Zapisz iloczyny liczb 2 i 3, 2 i 7, 2 i 9.

432. Oblicz w pamięci i sprawdź dodawanie odejmowaniem.

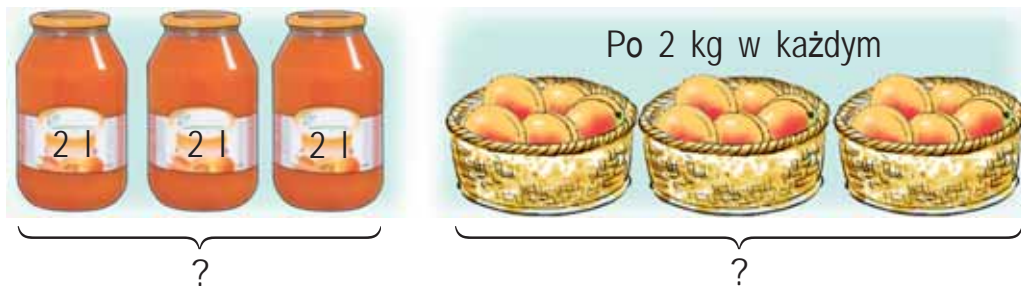
$$36 + 43 \qquad 63 + 28 \qquad 25 + 44 \qquad 52 + 27$$

433. W ciągu godziny krawczyni szyje 24 worki na prezenty, a jej uczennica – 17 worków. Ile worków na prezenty one uszyją razem w ciągu 2 godzin?

434°.

$\begin{matrix} > \\ < \\ = \end{matrix}$	$2 + 2 + 2 < 2 \cdot 4$	$2 + 2 \square 2 \cdot 2$
	$2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 \square 2 \cdot 7$	$2 \cdot 5 \square 12$
	$2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 \square 2 \cdot 5$	$2 \cdot 8 \square 14$

- **435°.** Ułóż zadania do rysunków i rozwiąż je.

- 436.** Zapisz wyrażenia krócej.

Wzór. $2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 27 = 2 \cdot 7 + 27$

$$2 + 2 + 2 + 7$$

$$2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 12$$

- 437.** Przypatrz się zapisom i objaśnij obliczenia.

$2 \cdot 4 + 7 = \square$
$2 \cdot 4 = 8$
$8 + 7 = 15$

$2 \cdot 8 + 12 = \square$
$2 \cdot 8 = 16$
$16 + 12 = 28$

- 438.** Oblicz przykłady i objaśnij obliczenia.

$$2 \cdot 7 + 3$$

$$2 \cdot 5 - 4$$

$$2 \cdot 9 - 9$$

$$2 \cdot (2 \cdot 4)$$

$$2 \cdot 9 + 5$$

$$2 \cdot 7 - 4$$

$$2 \cdot 6 + 8$$

$$2 \cdot 2 + 2$$

- 439.** W jednej torebce 2 kg mąki. Ile mąki jest w 7 takich torebkach?

- 440.** W jednym rzędzie jest 6 ławek. W każdej ławce siedzi 2 uczniów. Ilu uczniów jest w tym rzędzie?

- ❄ W klasie jest 9 dwuosobowych ławek. Jedno miejsce jest wolne. Ilu uczniów jest w klasie?

- 441.** Na placu zabaw jest 5 dwukołowych rowerów i jeden trzykołowy. Ile razem kół mają te rowery?

- 442.** Narysuj jeden trójkąt z kątem prostym i jeden z kątem rozwartym.

$$443^\circ. \quad 2 \cdot 3 + 20 \quad 2 \cdot 8 - 9 \quad 2 \cdot 7 + 7 \quad 2 \cdot 6 - 8$$

● **444°.** Autobus zabiera na raz 31 pasażerów. Ile osób można przewieźć tym autobusem za 3 kursy?

Rozwiąż zadanie przy pomocy dodawania.

$$445. \quad 2 + 2 + 2 + 2 < 2 \cdot 5 \quad 25 + 25 \square 25 \cdot 3 \\ 30 + 30 + 30 \square 30 \cdot 2 \quad 41 \cdot 2 \square 41 + 41$$

446. Brat ma 4 monety po 2 kop., a siostra ma o 3 kop. więcej. Ile kopiejek ma siostra?

❄ Ile pieniędzy mają brat i siostra razem?

$$447. \quad 2 \cdot 5 + 5 \quad 2 \cdot 7 - 5 \quad 2 \cdot 6 + 6 \quad 2 \cdot 9 - 11 \\ 2 \cdot 8 - 8 \quad 2 \cdot (15 - 8) \quad 2 \cdot 4 + 30 \quad 2 \cdot (2 + 4)$$

448. Na uszycie dziecięcego ubranka potrzeba 2 m tkaniny, a na męskie ubranie – 3 m. Uszyto 5 dziecięcych ubranek i jedno ubranie męskie. Ile metrów tkaniny zużyto?

449. W baku samochodu było 30 l paliwa. Na przejazd z Kijowa do Żytomierza zużyto 21 l. O ile mniej litrów paliwa zostało, niż zużyto?

450*. Narysuj trójkąt z kątem prostym, długości boków którego wynoszą 3 cm i 4 cm. Zmierz długość trzeciego boku i oblicz obwód tego trójkąta.

451°. Przedsiębiorstwo zatrudni robotników: 25 tokarzy i 12 ślusarzy. W pierwszym dniu zatrudniono 15 osób. Ile jeszcze osób trzeba przyjąć do pracy?

● **452°.** Oblicz. Wypisz te przykłady, wynik których równa się 50.

$$2 \cdot 5 + 40 \quad 18 + 32 \quad 47 + 13 \quad 2 \cdot 8 + 34 \\ 2 \cdot 7 + 26 \quad 60 - 1 \quad 60 - 10 \quad 2 \cdot 6 - 8$$

453. Zapisz i oblicz wyrażenia.

$$2 \cdot \begin{array}{|c|c|c|c|} \hline 3 & 5 & 7 & 9 \\ \hline \end{array}$$

$$2 \cdot \begin{array}{|c|c|c|c|} \hline 2 & 4 & 6 & 8 \\ \hline \end{array}$$

454. $2 \cdot 8 - 15$

$2 \cdot 5 + 10$

$2 \cdot 9 - 9$

$12 \cdot 7 + 36$

$2 \cdot 8 - 12$

$2 \cdot 4 + 62$

455. Dla stołówki zakupiono sok w słoikach i w butli. Ile razem litrów soku kupiono?

❄ O ile więcej litrów soku było w słoikach niż w butli?

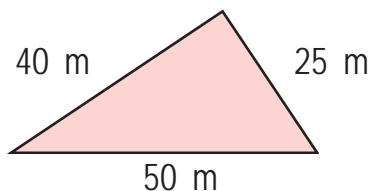
456. Od sztuki płótna czterem kupującym odcięto po 2 m. W sztuce zostało jeszcze 24 m. Ile metrów płótna było w sztuce?

457. $37 + 58$ $85 - 19 + 25$ $61 - 44$ $100 - 64 - 23$

458*. W bańce było 38 l mleka. 9 kupującym odlano po 2 l mleka. Ile litrów mleka zostało w bańce?

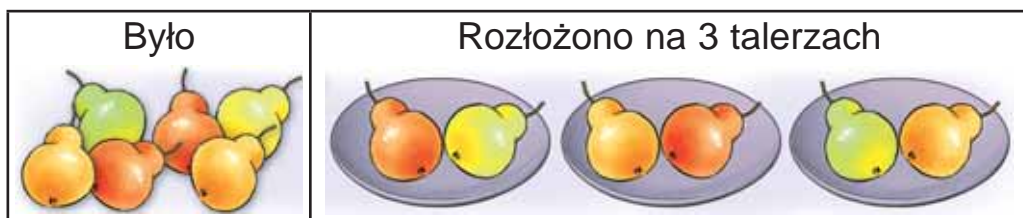
459°. W pierwszym rzędzie stoi 5 ławek. W każdej ławce siedzi po 2 uczniów. Ilu uczniów siedzi w ławkach pierwszego rzędu?

● 460°. Na podstawie rysunku oblicz, o ile większy bok trójkąta jest krótszy od sumy długości dwóch mniejszych boków.

DZIELENIE

461. Było 6 gruszek. Rozłożono je na 3 talerze po równo. Ile gruszek jest na każdym talerzu?

Jest to zadanie na **dzielenie**.

Rozwiązanie:

$$6 : 3 = 2 \text{ (gr.)}$$

Odpowiedź: 2 gruszki.

Dwie kropki (:) – to znak dzielenia.
Przykłady dzielenia czytamy w taki sposób:
„Sześć podzielić przez trzy równa się dwa”.

462. Przeczytaj równości.

$$10 : 2 = 5$$

$$6 : 2 = 3$$

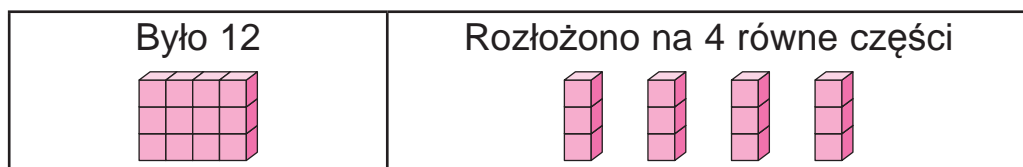
$$100 : 10 = 10$$

$$20 : 4 = 5$$

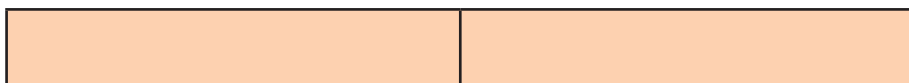
$$15 : 3 = 5$$

$$80 : 20 = 4$$

463. Ułóż do rysunku przykłady na dzielenie i zapisz je.

464. Zmierz długość wstążki i jej części, a później ułóż zadanie na dzielenie.

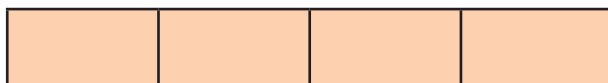
❄ Narysuj odcinek o długości 10 cm i podziel go na 2 równe części.

465. Rozwiąż zadanie według tabelki.

Przywieziono	Zużyto	Zostało
	9 l	?

466°. Zmierz długość paska i jego części, a później ułóż zadanie na dzielenie. Zapisz w zeszyte warunek, pytanie i rozwiązanie zadania.

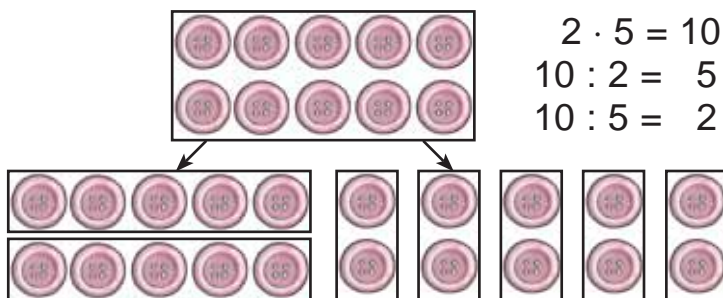

- **467°.** $100 - 33$ $25 - (14 - 8)$ $100 - 52$
 $100 - 45$ $40 - (13 + 8)$ $100 - 65$

468. Przeczytaj równości.

$$2 \cdot 5 = 10 \quad 10 : 2 = 5 \quad 2 \cdot 6 = 12 \quad 12 : 2 = 6$$

469. Wyjaśnij, jakie równości ułożono do rysunków.

Z każdego wyrażenia na mnożenie dwóch różnych czynników można ułożyć dwa działania dzielenia. Jeśli iloczyn podzielimy przez jeden z czynników, to otrzymamy drugi czynnik.

470. Z przykładu na mnożenie ułożono dwa przykłady na dzielenie. Przeczytaj je.

$$2 \cdot 9 = 18 \quad 18 : 2 = 9 \quad 18 : 9 = 2$$

471. $14 - 7 + 4$ $23 + 8$ $13 - 6$ $2 \cdot 8 - 6$
 $14 - (7 + 4)$ $23 + 48$ $53 - 6$ $2 \cdot 8 + 6$

472. Na trzech jednakowych działkach posiano proso, owies i kukurydzę. Jesienią zebrano 10 kg prosa, 23 kg owsa, a kukurydzy – o 9 kg więcej niż prosa i owsa razem. Ile kilogramów kukurydzy zebrano?

Owies

Proso

473. Każde z trojga dzieci znalazło po 2 prawdziwki, a ich babcia – 6 prawdziwków. Ile razem prawdziwków znaleźli?

474°. Z każdego iloczynu ułóż po 2 działania na dzielenie.

$$2 \cdot 4 = 8 \quad 2 \cdot 3 = 6 \quad 2 \cdot 7 = 14 \quad 2 \cdot 8 = \square$$

● **475°.** W każdym z czterech małych namiotów jest po 2 turystów, a w dużym namiocie – 10. Ilu jest razem turystów?

TABLICZKA DZIELENIA PRZEZ 2

476. Zobacz, jak z każdego iloczynu ułożono przykłady na dzielenie przez 2. Oblicz je.

$2 \cdot 2 = 4 \rightarrow$	$4 : 2 = 2$	$2 \cdot 6 = 12 \rightarrow$	$12 : 2 = 6$
$2 \cdot 3 = 6 \rightarrow$	$6 : 2 = 3$	$2 \cdot 7 = 14 \rightarrow$	$14 : 2 = 7$
$2 \cdot 4 = 8 \rightarrow$	$8 : 2 = 4$	$2 \cdot 8 = 16 \rightarrow$	$16 : 2 = 8$
$2 \cdot 5 = 10 \rightarrow$	$10 : 2 = 5$	$2 \cdot 9 = 18 \rightarrow$	$18 : 2 = 9$

477. Przeczytaj tabliczkę mnożenia liczby 2 i tabliczkę dzielenia przez 2, które zapisano inaczej.

2 ·	2	3	4	5	6	7	8	9	
	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	
	4	6	8	10	12	14	16	18	: 2

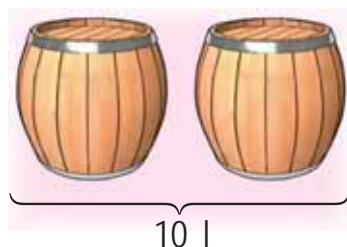
478. Oblicz, wykorzystując tabliczkę dzielenia przez 2.

$$16 : 2 + 8 \quad 14 : 2 + 4 \quad 18 : 2 + 28$$

479. Rozwiąż zadania, wykorzystując tabliczkę.

1) 10 l marynaty rozlano w równych ilościach do 2 beczulek. Ile litrów marynaty jest w każdej beczulce?

2) 8 kraszanek rozłożono w równych ilościach na 2 talerze. Ile kraszanek jest na każdym talerzu?

480*. Dwanaścioro dzieci do gry podzieliło się na 2 drużyny i 2 sędziów. Ile graczy jest w każdej drużynie?

481°. Odcinek o długości 14 cm podzielono na dwie jednakowe części. Jaka jest długość każdej części?

● **482°.** $4 : 2 + 2$ $8 : 2 + 10$ $12 : 2 - 2$ $16 : 2 - 6$
 $2 \cdot 7 - 10$ $16 : 2 - 4$ $2 \cdot 9 - 13$ $14 : 2 + 9$

483. $2 \cdot 7 + 40$ $16 : 2 + 24$ $18 : 2 + 45$ $(6 + 8) : 2$

484. Porównaj rozwiązania i odpowiedzi zadań.

1) Było 8 marchewek. Wszystkie marchewki podzielono na 2 jednakowe części i związano w pęczki. Ile marchewek jest w pęczku?

Rozwiązanie:

$$8 : 2 = 4 \text{ (m.)}$$

Odpowiedź: 4 marchewki.

2) Było 8 marchewek. Podzielono je po 4 i związano w pęczki. Ile jest pęczków

Rozwiązanie:

$$8 : 4 = 2 \text{ (p.)}$$

Odpowiedź: 2 pęczki.

485. Rozwiąż i porównaj zadania.

1) 8 zaproszeń rozłożono do kopert, po 2 w każdej. Ile kopert wykorzystano?

2) 8 zaproszeń rozłożono w jednakowych ilościach do 2 kopert. Ile zaproszeń jest w kopercie?

486. Odtwórz nierówności.

$$25 + 8 > 25 + \square$$

$$40 - 12 < 40 - \square$$

$$16 - 5 > 15 - \square$$

$$34 + 10 > 34 + \square$$

$$17 + 6 > 21 - \square$$

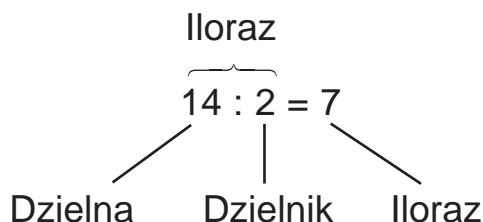
$$24 + 11 < 48 + \square$$

487*. Każdy z jedenastu klientów chciał kupić 2 kg czereśni. W skrzynce jest 18 kg czereśni. Dla ilu klientów nie wystarczyło czereśni?

488°. Z 16 m materiału uszyto sukienki dla dzieci, wykorzystując po 2 m materiału na każdą. Ile sukienek uszyto?

● **489°.** $2 \cdot 4 + 4$ $8 : 2 - 3$ $2 \cdot 7 - 5$
               $2 \cdot 5 - 4$ $6 : 2 + 4$ $2 \cdot 8 - 3$

490. Zapamiętaj nazwy liczb przy dzieleniu.

491. Nazwij każdą liczbę w równościach.

$$16 : 2 = 8 \quad 12 : 3 = 4 \quad 8 : 2 = \square \quad 14 : 2 = \square$$

492. Ułóż zadanie ustnie i rozwiąż je.

			$\square : 2 = \square$
---	---	---	-------------------------

493. Ile dwukołowych rowerów ma 16 kół?

494. Ola ma 6 banknotów po 20 zł. i jeszcze 20 zł. Ile pieniędzy ma Ola?

495. $14 : 2 + 16$ $2 \cdot 9 - 4$ $8 \cdot 2 - 16$ $18 : 2 - 6$

496*. Do cyrku poszło 29 uczniów pierwszej klasy i tyle samo uczniów drugiej klasy. Razem było 32 chłopaków. Ile dziewczynek poszło do cyrku?

497°. Do stołówki przywieziono 34 opakowania mleka i tyle samo opakowań soku. Do śniadania wykorzystano 16 opakowań mleka i 19 opakowań soku. Ile opakowań soku i ile opakowań mleka zostało?

● 498°. $16 : 2 + 52$ $2 \cdot 9 + 29$ $10 : 2 + 10$
 $14 : 2 + 72$ $2 \cdot 6 - 12$ $18 : 2 + 71$

499.

Liczby	Obliczyć
2 i 8	iloczyn
2 i 8	sumę
8 i 2	różnicę
8 i 2	iloraz

Liczby	Obliczyć
9 i 2	sumę
2 i 7	iloczyn
16 i 2	iloraz
6 i 2	różnicę

500. $12 - 2 + 80$ $2 \cdot 8 - 6$ $2 \cdot 3 + 9$ $(86 - 74) : 2$

501. 18 uczniów podzielono na 2 grupy o jednakowej ilości osób. Ile uczniów jest w każdej grupie?

502. W worku jest 12 kg ziarna. Ile potrzeba torebek, aby rozłożyć to ziarno po 2 kg w każdej?

503. 2 albumy kosztują 14 hrn., a piórnik – 24 hrn. O ile hrywien piórnik jest droższy od albumu?

14 hrn.

24 hrn.

504. $2 + 2 + 2 + 2 < 2 \cdot 5$

$8 : 2 \square 4$

$2 + 2 + 2 + 2 \square 2 \cdot 4$

$12 : 2 \square 3$

505. Na 16 hrn. kupiono długopisy w cenie po 2 hrn. Ile długopisów kupiono?

506*. Do 48 dodano 2 jednakowe liczby i otrzymano 62. Jakie liczby dodano?

507°. $10 : 2 - 5$ $2 \cdot 4 + 6$ $4 : 2 + 29$ $16 : 2 + 34$

● **508°.** 6 l soku winogronowego rozlano do 2 słoików w równych ilościach. Z jednego słoika odlano 1 l soku. Ile litrów soku zostało w tym słoiku?

509. 2 chłopców znalazło razem 12 grzybów, każdy jednakową ilość. Dziewczynka znalazła o 4 grzyby więcej, niż jeden chłopiec. Ile grzybów znalazła dziewczynka?

Plan rozwiązania:

- 1) Ile grzybów znalazł jeden chłopiec?
- 2) Ile grzybów znalazła dziewczynka?

510. Na zimę rodzina przygotowała 8 dwulitrowych słoików soku jabłkowego i jeden dziesięcioletrowy słoik. Ile razem soku przygotowała rodzina?

511. Ile szklanek jest w jednym pudełku?

512. $10 : 2 + 28$ $33 - 14 - 6$ $12 : 2$ $8 : 2 + 36$
 $2 \cdot 6 - 3$ $2 \cdot 5 + 56$ $18 : 2$ $16 : 2 + 14$

513*. Od 42 odjęto dwie liczby i otrzymano 24. Jakie liczby odjęto?

514°. $18 : 2 - 6$ $2 \cdot 8 + 32$ $7 + 17 + 27$
           $14 : 2 + 70$ $2 \cdot 4 + 28$ $50 - 16 - 16$

● **515°.** 1) Pierwszy czynnik – 2, drugi – 8. Oblicz iloczyn. Na co wskazuje drugi czynnik?

2) Dzielną 14, dzielnik 2. Oblicz iloraz.

TABLICZKA MNOŻENIA LICZBY 3

516. Przeczytaj równość $3 \cdot 5 = 15$. Na co wskazuje drugi czynnik? Jak można sprawdzić, że $3 \cdot 5 = 15$?

517. Objasnij, jak ułożono tabliczkę mnożenia liczby 3 na s. 82. Naucz się jej na pamięć. Jak możemy otrzymać następny iloczyn przy pomocy poprzedniego?

$3 + 3$

$3 + 3 + 3$

$3 + 3 + 3 + 3$

$3 + 3 + 3 + 3 + 3$

$3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3$

$3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3$

$3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3$

$3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3$

$3 \cdot 2 = 6$

$3 \cdot 3 = 9$

$3 \cdot 4 = 12$

$3 \cdot 5 = 15$

$3 \cdot 6 = 18$

$3 \cdot 7 = 21$

$3 \cdot 8 = 24$

$3 \cdot 9 = 27$

518. Oblicz wyrażenia, posługując się tabliczką.

$3 \cdot 8 + 5 \quad 3 \cdot 7 - 12 \quad 3 \cdot 9 + 32 \quad 3 \cdot 6 - 12$

519. Tata kupił 4 główki kapusty po 3 kg każda i 5 kg buraków. Ile razem kilogramów warzyw kupił tata?

520. W jednej siatce jest 5 kg jabłek. Ile kilogramów jabłek jest w 5 takich siatkach? w 8 takich siatkach?

521. Na uszycie koszuli potrzeba 3 m materiału. Po uszyciu 6 takich koszul zostało jeszcze 9 m materiału. Ile metrów materiału było na początku?

$522^\circ. \quad 2 \cdot 6 + 78 \quad 3 \cdot 7 + 45 \quad 3 \cdot 6 - 14 \quad 3 \cdot 4 + 40$

$3 \cdot 5 + 20 \quad 3 \cdot 2 - 6 \quad 3 \cdot 3 + 9 \quad 3 \cdot 9 + 3$

● **523°.** Olek kupił komplet kolorowych kredek za 12 hrn., a Mikołaj – 5 zeszytów po 3 hrn. każdy. Który z chłopców zapłacił więcej? O ile więcej?

524. Ułóż i rozwiąż zadanie do rysunku.

3 kg

3 kg

3 kg

3 kg

525. $\begin{cases} > \\ < \\ = \end{cases} \begin{array}{l} 3 + 3 + 3 < 3 \cdot 4 \quad 3 + 3 + 3 + 3 + 3 \square 3 \cdot 5 \\ 3 + 3 + 3 \square 3 \cdot 2 \quad 3 + 3 + 3 + 3 + 3 \square 3 \cdot 9 \end{array}$

  $3 \cdot 5 + 10 \square 3 \cdot 4 - 10 \quad 3 \cdot 9 - 20 \square 3 \cdot 7 + 20$

526. W bańce jest 18 l soku winogronowego. Czy wystarczy 5 trzylitrowych słoików, aby rozlać ten sok? Ile słoików potrzeba?

527. Kupiono 8 cytryn po 3 hrn. każda, oraz winogrona za 16 hrn. Ile pieniędzy wydano za całe zakupy?

 O ile więcej zapłacono za cytryny niż za winogrona?

528. Rozwiąż i porównaj zadania.

1) Kwiaty wstawiono do wazonów – po 3 kwiatki do każdego. Ile kwiatów jest w 6 takich wazonach?

2) Kwiaty wstawiono do 6 wazonów – po 3 kwiatki w każdym. Ile razem kwiatów wstawiono do wazonu?

529. Oblicz. Wypisz wyrażenia z wynikiem 24.

$$\begin{array}{cccc} 50 - 24 & 3 \cdot 8 & 16 : 2 + 16 & 24 - 9 \\ 33 - 7 & 3 \cdot 9 & 3 \cdot 5 + 15 & 72 - 48 \end{array}$$

530*. Ile patyczków potrzeba, aby zbudować 4 trójkąty? Paweł wykorzystał do budowania tylko 9 patyczków. Narysuj, w jaki sposób to zrobił.

531°. Na uszycie kołdry zużywa się 2 m materiału. Ile takich kołder można uszyć z 16 m materiału?

● 532°. Znajdź nieprawidłowe równości. Popraw błędy i zapisz prawidłowo.

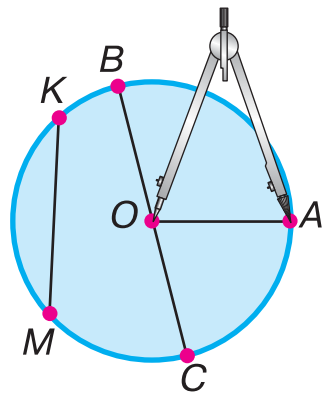
$$\begin{array}{cc} 37 - 6 + 7 = 38 & 45 + 45 - 12 = 33 \\ 3 \cdot 9 + 40 = 47 & 13 - (7 - 3) = 9 \\ 2 \cdot 8 - 9 = 9 & 2 \cdot 9 - 15 = 3 \end{array}$$

533. Przeczytaj wyjaśnienia o okręgu i kole.

Na rysunku przedstawiono koło z środkiem O .

Linie, która jest granicą koła nazywamy okręgiem.

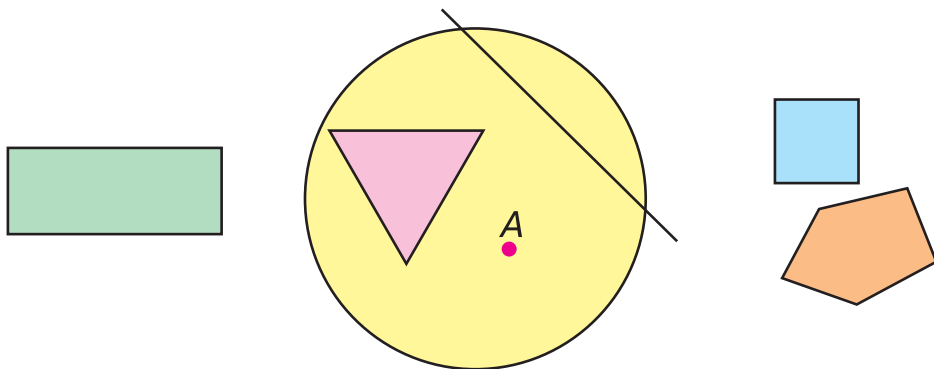
Okrąg rysujemy przy pomocy cyrkla. Punkt O , w którym stoi igła cyrkla, nazywamy środkiem okręgu. Odcinek OA to promień okręgu i koła. Odcinek BC to średnica okręgu i koła. Czy jest średnicą odcinek KM ?

534. Narysuj okrąg, średnica którego wynosi 2 cm i poprowadź w nim 2 promienie. Narysuj okrąg, którego promień jest o 1 cm większy. Jaka jest długość średnic w tych okręgach?

❄ Ile promieni można narysować w okręgu? Ile średnic w okręgu?

535. Ile punktów przecięcia ma prosta z okręgiem? Wskaż je. Jakie figury leżą w środku koła; poza kołem?

536. Rozwiąż i porównaj zadania.

1) Uczeń obliczył 4 słupki przykładów po 3 działania w każdym. Ile razem działań obliczył?

2) Z pierwszego słupka uczeń obliczył 4 przykłady, a z drugiego – 3. Ile razem przykładów obliczył uczeń?

537. Do zrobienia aplikacji na pierwszej lekcji wykorzystano 18 arkuszy niebieskiego papieru i 2 arkuszy żółtego, a na drugiej – 20 arkuszy białego papieru. Ile razem arkuszy papieru zużyto na dwóch lekcjach?

538. $3 \cdot 4$ $3 \cdot 8 - 6$ $18 : 2 + 25$ $3 \cdot 9 + 17$

539°. $3 \cdot 5 + 5$ $2 \cdot (1 + 5)$ $(10 - 7) \cdot 3$ $12 : 2 - 6$

● **540°.** Kupiono 8 jednakowych notesów po 3 hrn. i jeden długopis za 7 hrn. O ile więcej zapłacono za wszystkie notesy niż za długopis?

541. Rozwiąż zadania ustnie.

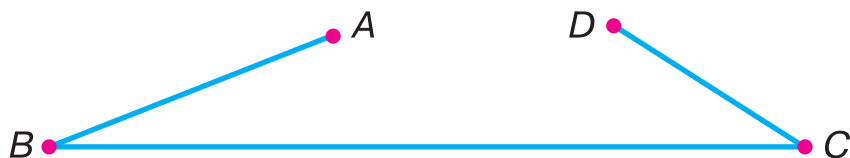
1) 1 kg marchwi kosztuje 3 hrn. Ile należy zapłacić za 6 kg marchwi?

2) Bułeczka kosztuje 3 hrn. Ile trzeba zapłacić za 8 takich bułeczek?

3) 2 m wstążki kosztuje 18 hrn. Ile kosztuje 1 m wstążki?

542. $3 \cdot (2 + 4)$ $(12 - 9) \cdot 3$ $3 \cdot 4 + 28$ $3 \cdot (67 - 58)$

543. Wskaż wspólny punkt odcinka BC i CD. Zmierz i zapisz długość największego odcinka.

544. 1) Na dwóch przyczepach było 20 worków ziarna. Gdy z drugiej przyczepy zdjęto 2 worki ziarna, to na obu przyczepach była jednakowa ilość ziarna. Ile worków ziarna było na pierwszej przyczepie? Wytłumacz rozwiązanie zadania.

Rozwiązanie:

1) $20 - 2 = 18$ (w.)

2) $18 : 2 = 9$ (w.)

2) 18 kg mąki rozdzielono do torebek po 2 kg w każdej. 3 torebki mąki wykorzystano do przygotowania ciastek. Ile torebek mąki zostało?

Plan rozwiązania:

- 1) Ile torebek mąki powstało?
- 2) Ile torebek mąki zostało?

545°. Na dwóch półkach było 17 dzbanów miodu. Z drugiej półki sprzedano 5 dzbanów i na obu półkach została taka sama ilość dzbanów. Ile dzbanów miodu było na pierwszej półce?

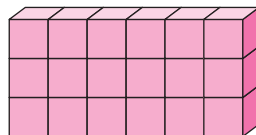
● **546°.** $3 \cdot (2 + 3)$ $(13 - 10) \cdot 6$ $3 \cdot 5 + 45$

547. Dyktando matematyczne.

- 1) Iloczyn liczb 3 i 2 zmniejszyć o 2.
- 2) Sumę liczb 12 i 6 podzielić przez 2.
- 3) Różnicę liczb 20 i 18 pomnożyć na 8.
- 4) Iloczyn liczb 3 i 6 zwiększyć o 4

548. Wyjaśnij, jak ułożono równości.

$$\begin{aligned} 3 \cdot 6 &= 18 \\ 18 : 3 &= 6 \\ 18 : 6 &= 3 \end{aligned}$$

549. Według wzoru z każdego iloczynu ułóż i rozwiąż wyrażenie na dzielenie przez 3.

$3 \cdot 9 = 27$

$27 : 3 = 9$

$3 \cdot 8$

$3 \cdot 7$

$3 \cdot 5$

550. Mama upiekła bułeczki. Trzem synom dała po 2 bułeczki. Zostało jej jeszcze 18 bułeczek. Ile bułeczek upiekła mama?

551. Ułóż i rozwiąż zadanie.

Zebrano miodu	Rozłożono do słoików	Słoików
7 kg i 8 kg	po 3 kg	?

552. Oblicz długość linii łamanej.

❄ Narysuj inną łamaną o takiej samej długości.

553*. Trzeba przewieźć 11 szaf. Do samochodu można załadować nie więcej niż 3 szafy. Ile razy samochód będzie musiał jeździć po szafy?

554°. Dziewczynka przebiegła ścieżką 35 m i zostało jej przebiec jeszcze o 15 m więcej. Jaka jest długość ścieżki?

● **555°.** $3 \cdot (2 + 2)$ $(11 - 8) \cdot 2$ $3 \cdot 4 + 45$ $3 \cdot (54 - 47)$
 $2 \cdot (3 + 5)$ $(12 - 9) \cdot 9$ $3 \cdot 8 + 12$ $3 \cdot (42 - 36)$

556. $84 - 16$ $35 + 28$ $80 - 24$ $3 \cdot 6 + 45$

557. Oblicz iloczyn $3 \cdot a$, jeśli $a = 5$, $a = 4$, $a = 7$.

558. W parku jest 18 brzoź, tyle samo klonów, a kasztanów – o 10 mniej niż brzoź i klonów razem. Ile jest w parku kasztanów?

❄ Zamień liczbę 10 na liczbę 20. Czy zmieni się plan rozwiązywania zadania?

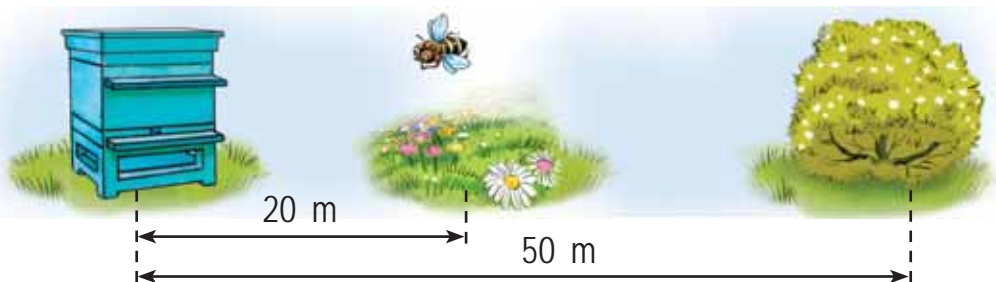
559. W jednym kanistrze jest 18 l paliwa, a w innym – 20 l. Do zatankowania traktora wykorzystano 30 l paliwa. O czym możemy się dowiedzieć obliczając działania:

$18 + 22;$ $22 - 18;$ $(18 + 22) - 30?$

560. $3 \cdot (5 + 1)$ $2 \cdot 9 - 15$ $(11 - 9) \cdot 7$
 $3 \cdot (34 - 27)$ $3 \cdot 8 + 44$ $(32 - 29) \cdot 6$

561*. Dwóch chłopaków przebiegło, ścigając się, 100 m. Ile metrów przebiegł każdy chłopak?

562. Odległość od ula do kwiatów wynosi 20 m, a do krzaka – 50 m. Rano pszczołka poleciała po nektar do kwiatków i wróciła do ula. Następnie poleciała do krzaka i zbierała nektar tam. Jaką odległość przeleciała pszczołka?

563°. Z jednej grządki zebrano 10 kabaczków, a drugiej 8. Wszystkie kabaczki położono do 3 koszy w jednakowych ilościach. Ile kabaczków położono do każdego kosza?

564°. Odjemna 50, odjemnik jest zapisany jako suma liczb 10 i 14. Oblicz różnicę.

TABLICZKA DZIELENIA PRZEZ 3

565. Ułóż i rozwiąż działania na mnożenie liczby 3. Z każdego iloczynu ułóż działanie na dzielenie przez 3.

3 ·	2	3	4	5	6	7	8	9
-----	---	---	---	---	---	---	---	---

566. Przeczytaj tabliczkę mnożenia liczby 3 i tabliczkę dzielenia przez 3.

3 ·	2	3	4	5	6	7	8	9
	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
	6	9	12	15	18	21	24	27

: 3

567. Oblicz, korzystając z tabliczki dzielenia przez 3.

$12 : 3 + 4$	$27 : 3 - 6$	$24 : 3 + 24$	$21 : 3$
$12 : 3 - 4$	$27 : 3 + 16$	$18 : 3 - 0$	$15 : 3$

568. Do trzylitrowych słoików rozlano 18 l soku. Ile wykorzystano słoików?

569. Rozwiąż zadania ustnie.

1) 18 pierogów rozłożono w jednakowych ilościach na 3 talerze. Ile pierogów jest na każdym talerzu?

2) Ile notesów po 3 hrn. można kupić za 21 hrn.? Za 27 hrn.?

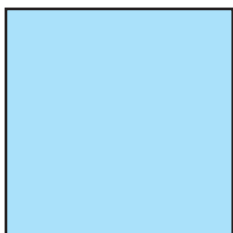
570°. $3 \cdot 7 - 14$ $9 : 3 + 33$ $21 : 3 + 73$ $6 : 3 + 0$

● **571°.** Trzy jednakowe cegły ważą 12 kg. Ile waży jedna cegła? Ile cegieł waży 24 kg?

572. $(13 + 2) : 3$ $15 : 3 - 5$ $3 \cdot (12 - 9)$
 $(18 - 6) : 3$ $15 : 3 + 30$ $3 \cdot (3 + 6)$

573. Na hali targowej zbudowano 8 sklepów, każdy ma 2 sale i jeden ma 4 sale. Ile razem sal urządzoneo?

574. Zmierz długość boku kwadrata. Oblicz obwód kwadrata poprzez dodawanie, a następnie – poprzez mnożenie.

❄ Oblicz obwód innego prostokąta.

575*. Dynia waży tyle, ile 4 arbuzy po 3 kg każdy. O ile kilogramów dynia jest cięższa od arbuza?

576°. $27 : 3 - 7$ $(14 + 4) : 3$ $2 \cdot (15 - 8)$
 $24 : 3 + 42$ $(45 - 30) : 3$ $3 \cdot (15 - 8)$

● **577°.** 25 m drutu rozcięto na części po 3 m. Ile części otrzymano? Ile metrów drutu zostało?

578. Stolarz zrobił 6 ram w ciągu 2 dni, produkując każdego dnia jednakową ilość ram. W trzecim dniu zrobił o 1 ramę więcej niż poprzedniego dnia. Ile ram zrobił stolarz w trzecim dniu?

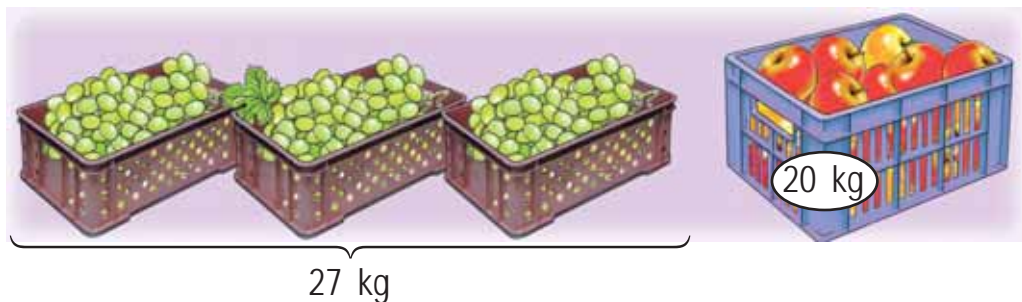
579. . Oblicz wartości wyrażeń.

$$\begin{array}{lll} 17 - (32 - 24) & 100 - 33 - 33 & 24 : 3 \\ 81 - (67 + 9) & 91 - 47 + 26 & 18 : 3 \end{array}$$

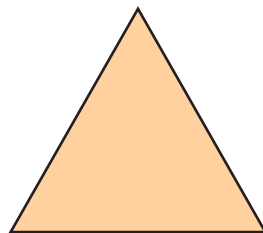
580. Oblicz wartości wyrażeń, jeżeli $a = 3$.

$$\begin{array}{llll} a \cdot 6 & 31 - a & 21 : a & 27 : a \\ 18 : a & 28 + a & a \cdot 5 & a - 2 \end{array}$$

581. Trzy jednakowe skrzynki z winogronami ważą 27 kg, a skrzynka z jabłkami – 20 kg. O ile kilogramów waga skrzynki z jabłkami jest większa od wagi skrzynki z winogronami?

582*. Obwód równobocznego trójkąta wynosi 18 cm. Oblicz długość jednego boku tego trójkąta.

583°. Jeden chłopczyk złowił 12 ryb, a drugi – 9. Złowioną rybę podzielili na trzy równe części i jedną część dali dziewczynce. Ile ryb dali dziewczynce?

● **584°.** $3 \cdot 9 + 9 + 1$ $27 : 3 + 21 + 9$ $(86 - 65) : 3$
 $3 \cdot 7 - 7 - 7$ $24 : 3 - 8 + 5$ $(94 - 67) : 3$

585. Dyktando matematyczne.

- 1) Iloraz liczb 18 i 3 zwiększyć o 6.
- 2) Sumę liczb 9 i 15 podzielić przez 3.
- 3) Iloczyn liczb 6 i 2 podzielić przez 3.
- 4) Iloczyn liczb 6 i 2 zmniejszyć o 3.

586. Narysuj odcinek o długości 15 cm i podziel go na trzy równe części.

587. Do pierwszego wyrażenia ułóż zadanie o sadzonkach jabłoni i grusz, a do drugiego – o ogórkach w skrzynkach.

$$3 \cdot 4 + 17 \qquad 12 + (12 - 5)$$

588. Oblicz $3 \cdot a + 17$, jeżeli $a = 9$, $a = 6$.

589. Co otrzymamy, jeżeli:

- 1) od sumy odjąć jeden ze składników?

$$20 + 60 = 80 \qquad 80 - 20 = \square$$

- 2) do różnicy dodać odjemnik?

$$70 - 30 = 40 \qquad 40 + 30 = \square$$

- 3) od odjemnej odjąć różnicę?

$$12 - 4 = 8 \qquad 12 - 8 = \square$$

590*. W jednym rzędzie, o długości 21 m, drzewa rosną na odległości 3 m jeden od drugiego. W drugim rzędzie rośnie 17 drzew. Ile drzew rośnie w dwóch rzędach?

591°. Od brzegów rzeki o szerokości 36 m wypłynęło dwóch pływaków. Do spotkania jeden z nich przepląnął 15 m. Ile metrów do spotkania przepląnął drugi pływak?

● **592°.** $(25 - 1) : 3$ $(20 - 2) : 2$ $3 \cdot 7 + 27$
 $(30 - 3) : 3$ $(5 + 7) : 2$ $2 \cdot 8 + 28$

593. Kupujący ma 9 banknotów po 2 hrn. On kupił kalendarz za 12 hrn. Ile pieniędzy zostało kupującemu? Ile zostało mu banknotów?

594. $\square + 13 = 35$ $\square - 13 = 35$ $100 - \square = 80$ $\square : 3$

595.

	Zegary	Trzeba naprawić	Naprawiono
	Ręczne	47 z.	28 z.
	stojące	13 z.	6 z.

O ile więcej trzeba naprawić ręcznych zegarków niż zegarów stojących?

596. $4 : 2 + 48$ $27 : 3 + 9$ $21 : 3 - 6$ $12 : (35 - 32)$
 $9 : 3 + 64$ $3 \cdot 8 + 46$ $56 - 6 : 3$ $(46 - 34) : 3$

597. 1) 12 sportowców wsiadło do 3 łódek. Ilu sportowców wsiadło do jednej łódki?

2) 24 uczniów rozdzieliło się na drużyny po 3 uczniów w każdej. Ile utworzyło się drużyn?

598*. Czy wśród dziesięciu monet będą jednakowe?

599°. $2 \cdot 9$ $10 : 2$ $21 : 3 + 45$ $15 : 3 - 0$
 $16 : 2$ $3 \cdot 9$ $2 \cdot 4 - 7$ $12 : 2 + 0$

● **600°.** 18 kg gryczanej kaszy rozsypano do 6 torebek po 2 kg. Ile kilogramów kaszy zostało?

TABLICZKA MNOŻENIA LICZBY 4

601. Przeczytaj wyrażenie $4 \cdot 5 = 20$. Na co wskazuje czynnik 5? Jak sprawdzić, że $4 \cdot 5 = 20$?

602. Objaśnij, jak ułożono tabliczkę mnożenia liczby 4. Naucz się jej na pamięć.

$$4 + 4$$

$$\underline{4 + 4} + 4$$

$$\underline{4 + 4 + 4} + 4$$

$$\underline{4 + 4 + 4 + 4} + 4$$

$$4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4$$

$$4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4$$

$$4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4$$

$$4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4$$

$$4 \cdot 2 = 8$$

$$4 \cdot 3 = 12$$

$$4 \cdot 4 = 16$$

$$4 \cdot 5 = 20$$

$$4 \cdot 6 = 24$$

$$4 \cdot 7 = 28$$

$$4 \cdot 8 = 32$$

$$4 \cdot 9 = 36$$

Jak możemy otrzymać następny iloczyn z poprzedniego?

603. Ile trzeba jednakowych patyczków, żeby ułożyć 8 osobnych kwadratów?

604*. Zbuduj 5 prostokątów z dziesięciu patyczków.

605. . Kiedy od sztuki płótna dwóm klientom odcięto po 4 m każdemu, pozostało 16 m. Ile metrów płótna było w sztuce początkowo?

606. $4 \cdot 2 + 16$

$21 : 3 + 6$

$3 \cdot 6 - 4$

$14 : 2 + 14$

$24 : 3 - 5$

$13 + 36 - 45$

607. $4 \cdot 3 + 48$

$(11 - 8) \cdot 4$

$17 - (8 + 3)$

$4 \cdot 8 - 20$

$(12 - 8) \cdot 4$

$45 - (8 + 4)$

608°. $4 \cdot 5 + 12$

$4 \cdot 9 + 4$

$4 \cdot 6 + 24$

$4 \cdot 7 - 19$

$4 \cdot 8 - 4$

$4 \cdot 4 - 16$

● **609°.** Krowie w zimnej oborze trzeba dawać 40 kg paszy dziennie, a w ciepłej – 35 kg. O ile mniej paszy trzeba krowie w ciągu tygodnia w ciepłej oborze, niż w zimnej?

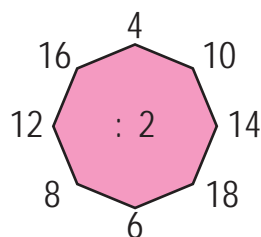
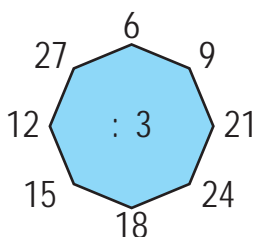
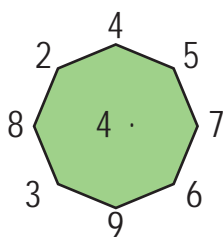
610. Przeczytaj tabliczkę mnożenia liczby 4.

4 ·	2	3	4	5	6	7	8	9
	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
	8	12	16	20	24	28	32	36

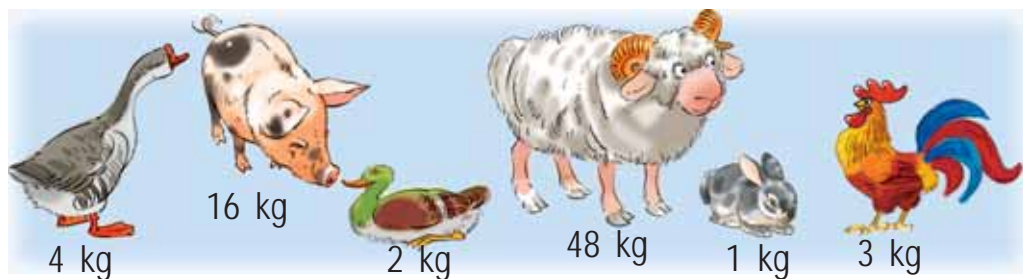
611. 1) Oblicz. Wypisz wyrażenia na obliczenie iloczynu. Podkreśl w każdym z nich czynniki.

$12 : 3$ $4 \cdot 9$ $4 + 9$ $3 \cdot 8$ $15 : 3$
 $12 - 3$ $3 \cdot 9$ $4 \cdot 8$ $16 : 2$ $4 \cdot 7$

2) Oblicz ustnie.

612. Odpowiedz na pytania według rysunku.

- 1) Ile ważą 5 takich gęsi?
- 2) Ile razem ważą 3 takie koguty, kaczka i królik?
- 3) O ile kilogramów waga owcy jest większa niż waga dwóch takich prosiąt?

❄ Ułóż swoje pytania do rysunku.

613. Ułóż zadania na dwa działania do rysunku z poprzedniego ćwiczenia.

614°. $4 \cdot 8$	$9 : 3$	$8 + 13$	$4 \cdot 8 : 3$
$24 - 12$	$36 - 16$	$21 : 3$	$4 \cdot 6 + 3$
$16 : 2$	$5 + 4$	$3 \cdot 8$	$4 \cdot 7 + 8$

● **615°.** Dwaj chłopcy stoją twarzą jeden do drugiego. Odległość między nimi wynosi 60 kroków. Jaka odległość będzie między nimi, jeżeli każdy zrobi na spotkanie 25 kroków?

616. Oblicz. Wypisz wyrażenia, wynik których wynosi 25.

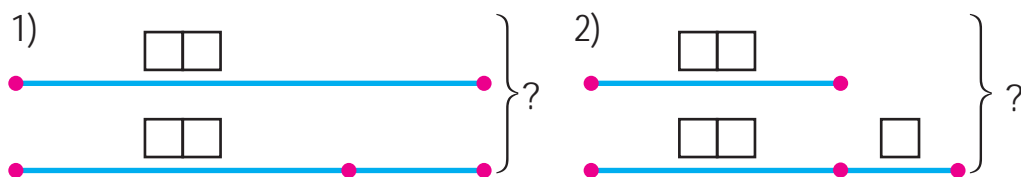
$2 \cdot 9 + 6$	$4 \cdot 8 - 7$	$27 : 3 + 16$
$18 : 2 + 11$	$18 : 3 + 24$	$24 : 3 + 17$

617. Kiedy z pojemnika odlano farbę do 3 baniek po 4 kg w każdej, to w pojemniku zostało 8 kg farby. O ile mniej kilogramów farby zostało niż odlano?

❄ Czego dowiemy się z wyrażenia $4 \cdot 3 + 8$?

618. Od wstążki odcięto 3 kawałki po 4 dm. Pozostało jeszcze 8 dm wstążki. Jaka była długość wstążki początkowo?

619*. Ułóż zadania według krótkiego zapisu.

620°. Na trzech rabatkach uczniowie posadzili po 4 krzaki róż. Ile krzaków róż posadzili uczniowie?

● **621°.** Gospodyni zebrała 5 koszyków truskawek po 4 kg i 10 kg porzeczek. O ile więcej ona zebrała truskawek niż porzeczek?

TABLICZKA DZIELENIA PRZEZ 4

622. Przeczytaj tabliczkę mnożenia liczby 4 i wytłumacz, jak ułożono tabliczkę dzielenia przez 4.

4 ·	2	3	4	5	6	7	8	9	
	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	
	8	12	16	20	24	28	32	36	: 4

623. Oblicz, wykorzystując tabliczkę dzielenia przez 4.

$$28 : 4 + 7 \qquad 36 : 4 + 19 \qquad 24 : 4 + 14$$

624. 1) Sznur o długości 20 m rozcięto na równe części po 4 m. Ile było części?

2) Sznur o długości 20 m rozcięto na 4 jednakowe części. Jaka jest długość jednej części?

 Porównaj zadania i ich rozwiązania.

$$\begin{array}{cccccc} \mathbf{625.} & 36 : 4 & 28 : 4 & 20 : 4 & 12 : 4 & (1 + 15) : 4 \\ & 32 - 4 & 24 - 4 & 16 - 4 & 8 - 4 & (18 + 18) : 4 \end{array}$$

626*. Długość prostokąta wynosi 6 cm. Ona jest o 2 cm większa niż szerokość. Oblicz obwód prostokąta.

627°. Mama kupiła 28 kg jabłek po 4 hrn. za kilogram. 3 kg ona oddała sąsiadce. Ile kilogramów jabłek zostało mamie?

628°. Dobierz takie liczby, żeby równości były prawidłowe. Zapisz je.

$$\square : 4 = 2 \qquad \square : 4 = 5 \qquad \square : 4 = 6 \qquad \square : 4 = 9$$

629. 1) $2 \cdot 9 + 10$ $(2 + 1) \cdot 3$ $2 \cdot 8 + 48$

2) $4 \cdot 6 < 4 \cdot 8 - 3$ $36 : 4$ $\square$ $20 : 4 + 3$ $28 : 4$ $\square$ $4 \cdot 6$

3)	Liczby	32 i 4	32 i 4	28 i 4	28 i 4
	Obliczyć	różnicę	iloraz	iloraz	sumę

630. Do przedszkola przywieziono 5 kg śliwek, jabłek – o 3 kg więcej. Wszystkie jabłka rozłożono w równej ilości na 4 tacach. Ile kilogramów jabłek jest na jednej tacy?

631. 8 klientom sprzedano po 4 kg jabłek, po czym w sklepie zostało jeszcze 60 kg jabłek. Ile kilogramów jabłek było w sklepie początkowo?

632. $2 \cdot 9 + 10$ $(2 + 1) \cdot 3$ $2 \cdot 8 + 48$
 $36 : 4$ $20 : 4 + 3$ $28 : 4$

633. Ułóż zadanie, które można rozwiązać tak:

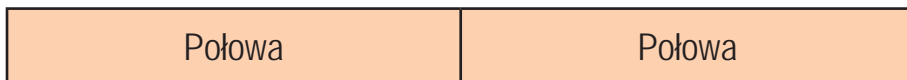
1) $4 \cdot 5 = 20$ (kg);   2) $20 + 17 = \square$ (kg).

634*. Jest kawałek jedwabiu o długości 8 m. Jak można odciąć od niego 6 m, nie posługując się ani metrem, ani inną miarką?

635°. Czterech chłopców mają 20 orzechów, każdy ma jednakową ilość, a dziewczynka ma 3 orzechy. O ile mniej orzechów ma dziewczynka niż każdy z chłopców?

● **636°.** $80 - 25 - 25$ $36 : 4 + 27$ $(14 - 10) \cdot 5$
 $75 - 30 + 40$ $32 : 4 - 7$ $(9 - 5) \cdot 4$

637. Na rysunku pasek podzielono na 2 równe części (na dwie połowy). Wykonaj zadanie na s. 98.

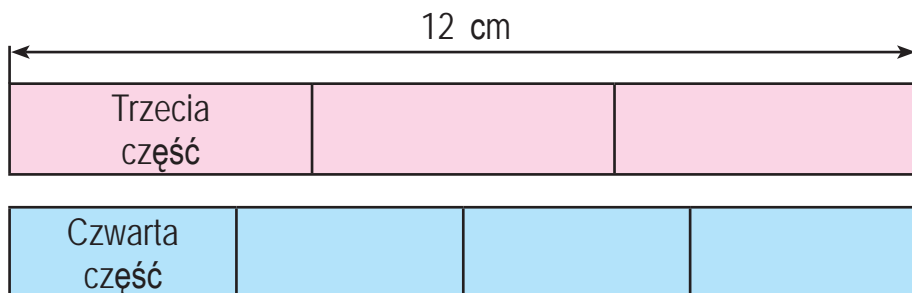
Połowa – to jedna z dwu równych części jakiejś całości.

1) Złóż prostokątny arkusz papieru na połowę. Wskaż połowę arkusza.

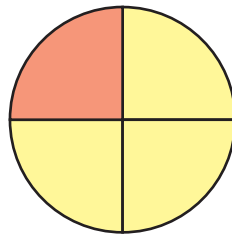
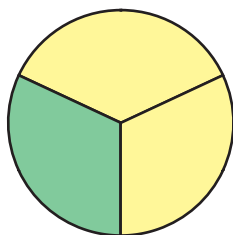
2) Podziel w taki sam sposób koło na dwie równe części.

638. Długość sznura wynosi 8 m. Jaka jest długość połowy sznura?

639. Na rysunku są dwa paski o długości 12 cm każdy.

Pierwszy pasek jest podzielony na 3 równe części, a drugi – na 4. Jaka jest długość trzeciej i czwartej części paska? Czwartą część można jeszcze nazwać ćwiercią.

Wskaż na rysunku trzecią i czwartą część koła.

640. Oblicz połowę liczby 12, trzecią część liczby 15 i czwartą część liczby 8.

641. $5 \text{ dm } 6 \text{ cm} + 3 \text{ cm}$

$5 \text{ dm } 6 \text{ cm} + 3 \text{ cm}$

$1 \text{ dm} + 2 \text{ cm}$

$1 \text{ dm} : 2$

$8 \text{ dm } 7 \text{ cm} - 4 \text{ dm}$

$8 \text{ dm } 7 \text{ cm} - 4 \text{ cm}$

$1 \text{ dm} - 2 \text{ cm}$

642. Oblicz wyrażenia. Podkreśl dzielniki.

$21 - 3$

$3 \cdot 6$

$16 : 4$

$14 : 2$

$(48 - 36) : 4$

$21 : 3$

$12 : 4$

$12 - 4$

$18 : 3$

$48 - 36 : 4$

643. Według schematu ułóż i rozwiąż zadanie.

$$\square \cdot \square + \square$$

644*. Narysuj prostokąt o boku 3 cm i 4 cm. Podziel go na kwadraty o boku 1 cm. Ile jednakowych kwadratów powstało?

645°. W klasie było 13 ławek. Przyniesiono jeszcze 2 ławki. Potem wszystkie ławki ustawiono w 3 równych rzędach. Ile ławek jest w każdym rzędzie?

● **646°.** $37 + 45$ $2 \cdot 8 - 12$ $16 : 2 + 32$ $81 - (14 - 7)$
 $62 - 36$ $3 \cdot 8 + 40$ $24 : 3 + 13$ $81 - 14 - 7$

TABLICZKA MNOŻENIA LICZBY 5

647. Dodaj, następnie zamień dodawanie mnożeniem.

$$4 + 4 + 4 \qquad 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5$$

648. Przeczytaj wyrażenie $5 \cdot 8 = 40$. Na co wskazuje czynnik 8? Jak można sprawdzić, że $5 \cdot 8 = 40$?

649. Objaśnij, jak ułożono tabliczkę mnożenia liczby 5. Naucz się jej na pamięć.

$5 + 5$	$5 \cdot 2 = 10$
$5 + 5 + 5$	$5 \cdot 3 = 15$
$5 + 5 + 5 + 5$	$5 \cdot 4 = 20$
$5 + 5 + 5 + 5 + 5$	$5 \cdot 5 = 25$
$5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5$	$5 \cdot 6 = 30$
$5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5$	$5 \cdot 7 = 35$
$5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5$	$5 \cdot 8 = 40$
$5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5$	$5 \cdot 9 = 45$

Jak możemy otrzymać następny iloczyn z poprzedniego?

650. Posługując się tabliczką mnożenia przez 5, oblicz wyrażenia.

$$5 \cdot 3 + 12 \quad 5 \cdot 7 - 23 \quad 5 \cdot 9 + 50 \quad 5 \cdot 8 - 14$$

651. Ogrodnik posadził drzewa w 4 rzędach, w każdym po 5 drzew. Ile drzew posadził ogrodnik?

❄ Ułóż zadanie odwrotne.

652. Na grządce rośnie 8 rzędów papryki, w każdym po 5 krzaczków. Ile jest wszystkich krzaczków?

653. Według rysunku i schematu ułóż i rozwiąż zadanie z pytaniem: „Ile pierogów jest we wszystkich miskach?”

$$\square \cdot \square + \square$$

654. Wpisz brakujące liczby.

$$5 \text{ m } 6 \text{ dm} = \square \text{ dm}$$

$$43 \text{ dm} = \square \text{ m } \square \text{ dm}$$

$$6 \text{ dm } 5 \text{ cm} = \square \text{ cm}$$

$$34 \text{ dm} = \square \text{ m } \square \text{ dm}$$

$$8 \text{ dm } 7 \text{ cm} < \square \text{ dm } 9 \text{ cm}$$

$$5 \text{ m } 6 \text{ dm} > 5 \text{ m } \square \text{ dm}$$

655*. W jednym litrze jest 5 szklanek wody. Ile szklanek wody jest w dwóch dziesięciolitrowych wiadrach?

656°. Oblicz wyrażenia, jeżeli $a = 12$.

$$a + 40$$

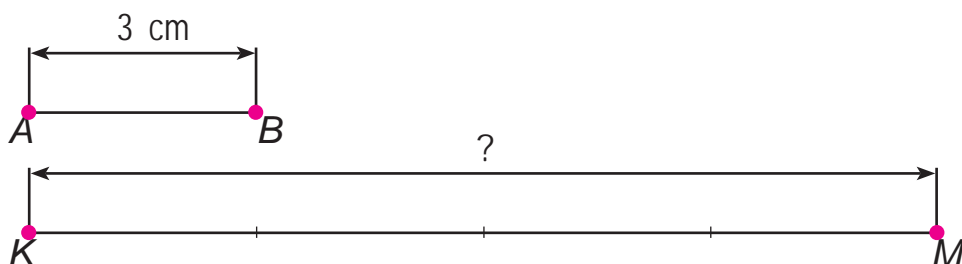
$$a : 4$$

$$a + (a + 25)$$

● **657°.** Długość pierwszego odcinka wynosi 15 cm, drugi odcinek jest o 5 cm krótszy niż pierwszy, a trzeci – o 6 cm krótszy niż drugi. Narysuj te odcinki.

KILKAKROTNE ZWIĘKSZENIE I ZMNIEJSZENIE LICZBY

658. Obejrzyj rysunek i przeczytaj zapisy.

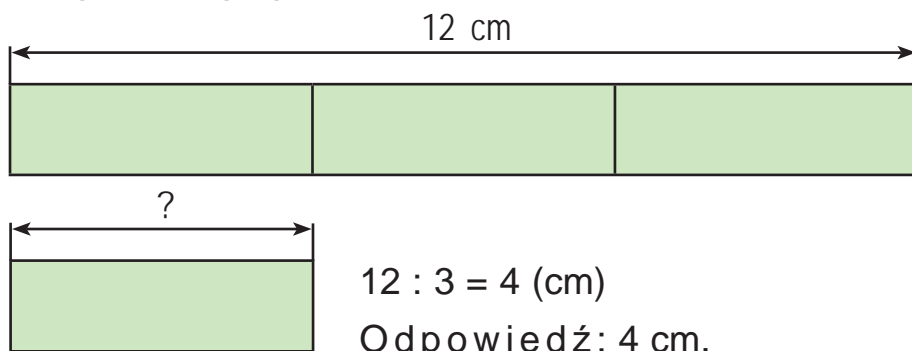
Odcinek KM jest 4 razy dłuższy niż odcinek AB . Jaka jest długość odcinka KM ?

$$3 \cdot 4 = 12 \text{ (cm)}$$

Odpowiedź: 12 cm.

Żeby zwiększyć liczbę czterokrotnie, należy ją pomnożyć przez 4.

659. Drugi pasek jest 3 razy krótszy niż pierwszy. Jaka jest długość drugiego paska?

Żeby zmniejszyć liczbę trzykrotnie, należy ją podzielić przez 3.

660. 1) Narysuj w pierwszym rzędzie 4 krążki, a w drugim 5 razy więcej.

2) Narysuj w pierwszym rzędzie 6 krążków, a w drugim 2 razy mniej.

661. Syn ma 3 lata, a ojciec jest 9 razy starszy. Ile lat ma ojciec?

662. Książka kosztuje 36 hrn., a album jest 4 razy tańszy. Ile kosztuje album?

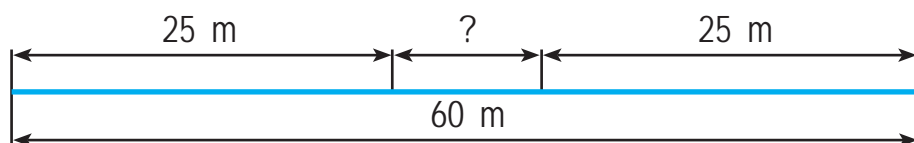
❄ O ile więcej kosztuje książka niż album?

663. $5 \cdot 7$ $9 \cdot 3$ $8 + 12$ $12 - 3$

🔄 $24 - 12$ $35 - 11$ $20 : 4$ $27 - 19$

664*. Suma trzech składników 100. Pierwszy składnik – 30, drugi jest o 10 mniejszy. Jaki jest trzeci składnik?

665. Długość kawałka drutu wynosi 60 m. Z obu stron tego kawałka odcięto po 25 m. Jaka jest długość reszty drutu?

666°. Do kółka szachowego uczęszcza 15 chłopców, a dziewczynek – 3 razy mniej. Ile dziewczynek uczęszcza do kółka szachowego?

● **667°.** $5 \cdot 5 + 20$ $5 \cdot 7 + 15$ $24 : 4 - 6$

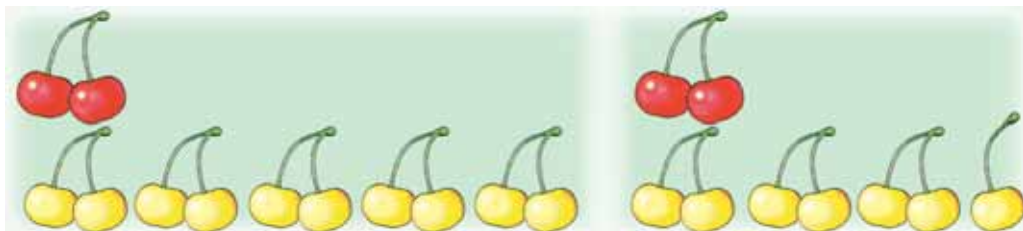
668. (Ustnie.) Dobierz odpowiednie liczby.

$\cdot 7 = 35$ $\cdot 7 = 21$ $\cdot 7 = 28$ $\cdot 7 = 14$

669. Rybak złowił 15 okoni, a karasi 3 razy mniej. Ile razem ryb złowił rybak?

670*. Suma dwóch liczb – 18. Jeżeli jedną z nich zwiększyć o 4, a drugą zmniejszyć o 4, otrzymamy jednakowe liczby. Jakie były składniki początkowo?

671. Przeczytaj wypowiedzenia ułożone według rysunków.

Czerwonych czereśni jest 2, a żółtych 5 razy więcej.
Czerwonych czereśni jest 2, a żółtych – o 5 więcej.

❄ Ile żółtych czereśni jest na każdym rysunku? Ile razem czereśni jest na każdym rysunku?

672°. Pies waży 15 kg, a kot – 3 razy mniej. Ile waży kot? Ile ważą pies i kot razem?

● **673°.**

Liczby	5 i 9	4 i 9	21 i 3	21 i 3	5 i 8
Obliczyć	iloczyn	sumę	różnicę	iloraz	iloczyn

TABLICZKA DZIELENIA PRZEZ 5

674. Ułóż do rysunku dwa zadania na mnożenie i dzielenie. Przy rozwiązywaniu pierwszego zadania liczba 5 powinna występować jako czynnik, a przy rozwiązywaniu drugiego – jako dzielnik.

675. Z przykładu $5 \cdot 7 = 35$ ułóż i oblicz przykład na dzielenie przez 5.

676. Przeczytaj tabliczkę mnożenia liczby 5 na s. 104 i wytłumacz, jak ułożono tabliczkę dzielenia przez 5.

$$5 \cdot \begin{array}{|c|c|c|c|c|c|c|c|} \hline 2 & 3 & 4 & 5 & 6 & 7 & 8 & 9 \\ \hline \updownarrow & \updownarrow & \updownarrow & \updownarrow & \updownarrow & \updownarrow & \updownarrow & \updownarrow \\ \hline \end{array} \begin{array}{|c|c|c|c|c|c|c|c|} \hline 10 & 15 & 20 & 25 & 30 & 35 & 40 & 45 \\ \hline \end{array} : 5$$

677. $25 : 5 + 7$ $(17 + 28) : 5$ $20 : 5 + 15$
 $35 : 5 - 7$ $(9 + 6) : 5$ $(20 + 15) : 5$

678. W pięciu jednakowych koszykach jest 10 kg borówek. Ile kilogramów borówek jest w jednym koszyku?

 Ułóż zadanie odwrotne.

679. W ciągu 1 godz. robotnik produkuje 5 detali. Za ile godzin on wyprodukuje 40 detali?

680. Na wycieczkę do cyrku poszło 20 chłopców, a dziewczynek 5 razy mniej. Ile razem dzieci poszło do cyrku?

681*. Długość jednego boku trójkąta wynosi 8 cm, a długość drugiego jest 2 razy krótsza. Czy można taki prostokąt podzielić na 2 kwadraty?

682°. W słoiku jest 2 l mleka, a w bańce – 8 razy więcej. Ile razem mleka jest w słoiku i w bańce?

● **683°.** 1) Zmniejsz o 5.

2) Zmniejsz 5 razy.

13	72	85	100
----	----	----	-----

20	30	35	45
----	----	----	----

684. (Ustnie.)

Liczba	16	15	24	24
Obliczyć	połowę	trzecią część	ćwierć	trzecią część

685. $(25 + 20) : 5$ $(5 + 7) : 4$ $3 \cdot 5 + 25$
 $20 : 5 + 1$ $(9 - 5) \cdot 5$ $40 : 5 + 17$

686. W ciągu doby od owcy nadojono 1 l mleka, od kozy – 3 l, a od krowy 5 razy więcej niż od owcy i kozy razem. Ile litrów mleka nadojono od krowy?

 Ile razem litrów mleka nadojono?

687. Do przyrządzenia wiśniowego kompotu z 35 kg wiśni wzięto 10 kg wody, a cukru 5 razy mniej niż wiśni i wody razem. Ile kilogramów cukru wzięto do przyrządzenia kompotu?

688. (Ustnie.) 1) Dobierz odpowiednie liczby.

$$\square : 5 = 8 \quad \square : 3 = 8 \quad \square : 4 = 8 \quad \square : 2 = 8$$

2) Policz czwórkami do 40. Policz piątkami do 50.

689*. Torebka mąki waży 3 kg. Na jedną szalę wagi postawiono 3 takie torebki, a na drugą – ciężarek o wadze 5 kg. Jak można zrównoważyć wagę?

690°.

$>$
$<$
$=$

 $45 : 5 > 8$ $40 : 5 \square 6$
 $5 \cdot 6 \square 33$ $4 : 2 \square 3$

691°. Na śniadanie w szkolnej stołówce zużyto 2 kg cebuli, 3 kg marchwi, a ziemniaków 9 razy więcej niż cebuli i marchwi razem. Ile kilogramów ziemniaków zużyto?

692. Pierwsza dziewczynka znalazła w lesie 9 grzybów, druga – 6, a trzecia nie znalazła żadnego. Znalezione grzyby one podzieliły między sobą w równych częściach. Ile grzybów otrzymała każda dziewczynka?

KOLEJNOŚĆ WYKONYWANIA DZIAŁAŃ

693. Jaką regułą wykorzystasz podczas obliczania wyrażień z nawiasami?

$$\begin{array}{cccc} 2 + 2 + 7 & 75 - (13 - 6) & 5 \cdot (2 + 7) & 16 - 2 - 4 \\ 2 \cdot 2 \cdot 7 & 75 - 13 - 6 & 5 \cdot 2 + 7 & 16 : 2 : 4 \end{array}$$

694. Przeczytaj reguły kolejności wykonywania działań w wyrażeniach i sprawdź prawidłowość obliczenia.

- 1) **Jeżeli wyrażenie zawiera nawiasy, to najpierw wykonujemy działania w nawiasach.**

$$36 - (25 + 4) = 36 - 29 = 7$$

- 2) **Jeżeli w wyrażeniu bez nawiasów jest tylko dodawanie i odejmowanie lub mnożenie i dzielenie, to działania wykonujemy w tej kolejności, w jakiej są one zapisane.**

$$40 - 12 + 8 = 36 \quad 57 - 9 - 20 = 28$$
$$24 : 4 : 3 = 2 \quad 12 : 3 \cdot 8 = 32 \quad 2 \cdot 2 \cdot 7 = 28$$

- 3) **Jeżeli wyrażenie nie zawiera nawiasów, to najpierw wykonujemy po kolei mnożenie i dzielenie, a następnie dodawanie i odejmowanie.**

$$24 - 8 : 4 = 24 - 2 = 22 \quad 4 \cdot 3 + 2 \cdot 6 = 12 + 12 = 24$$

695. $28 - 8 : 2$ $24 : 3 : 2$ $(50 - 12) + (43 - 3)$
 $26 + 4 \cdot 3$ $2 \cdot 9 : 3$ $(33 + 8) - (60 - 25)$

696. Sok rozlano do trzylitrowych i pięciolitrowych słoików. Ile litrów soku jest w 6 trzylitrowych i 2 pięciolitrowych słoikach? Objaśnij, jak ułożono wyrażenie dla rozwiązania zadania. Napisz wyrażenie i oblicz jego wartość.

$$3 \cdot 6 + 5 \cdot 2$$

697. W autobusie jechało 5 mężczyzn, a kobiet 3 razy więcej. Ile razem osób jechało w autobusie?

 Zamień 3 razy na o 3. Rozwiąż zadanie.

698°. Posadzono 12 brzoź, 6 lip, a dębów 2 razy mniej niż brzoź i lip razem. Ile posadzono dębów?

● **699°.** $21 : 3 + 7$ $36 - 36 : 4$ $(16 + 16) : 4$ $36 : 4 : 3$
 $40 - 20 : 5$ $28 - 28 : 4$ $38 + 12 : 4$ $10 : 2 \cdot 8$

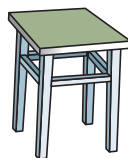
700. (Ustnie.)

$$\begin{array}{ccccc} 5 \cdot 8 & 5 \cdot 2 & 27 : 3 & 32 : 4 & 57 - 22 \\ - 16 & + 6 & : 3 & : 2 & : 5 \\ : 3 & : 4 & \cdot 5 & \cdot 5 & + 8 \end{array}$$

701. Gospodyni miała 5 indyków, 20 kaczek, a gęsi 6 razy więcej niż indyków. Ile razem drobiu miała gospodyni?

Indyków – 5		
Kaczek – 20		
Gęsi – ? 6 razy więcej niż indyków	?	}

702. W warsztacie było 40 nóżek do stołków. Ile nóżek pozostało po wykonaniu 8 stołków?

703. $17 + 5 - (13 - 8)$ $20 - 8 : 4$ $6 : 2 \cdot 3$
 $20 - (15 - 7) - 3$ $(20 - 8) : 4$ $6 : 3 \cdot 2$

704. (Ustnie.) 1) Oblicz trzecią część liczb: 12, 15, 24.
 2) Oblicz czwartą część liczb: 16, 20, 28.

705. Z liczbami 21 i 3 ułóż trzy zadania: na obliczenie reszty, na zmniejszenie liczby o kilka jednostki i na różnicowe porównywanie liczb.

706*. Na zawodach piłki ręcznej zawodnicy jednej drużyny zdobyli 21 punktów, to jest 3 razy więcej niż u zawodników drugiej drużyny. Jaki był rachunek gry?

707*. Zające, które bawiły się na polanie, miały 18 uszy. 4 zające schowały się. Ile zająć zostało na polanie?

708°. Prosię waży 20 kg, a gęś – 5 kg. Ile razem ważą prosię i 9 takich gęsi?

● **709°.** Oblicz połowę, trzecią część i ćwierć liczby 12.

710. Jak mianujemy liczby w równości $27 - 5 = 22$?

711. Z każdej różnicy ułóż i oblicz przykład na dodawanie.

W z ó r. $12 - 7 = 5$, $5 + 7 = 12$.

$$28 - 5 \quad 68 - 12 \quad 43 - 26$$

712. Sprawdź odejmowanie dodawaniem.

W z ó r. $85 - 21 = 64$, $64 + 21 = 85$.

$$25 - 9 = 16 \quad 63 - 8 = 55 \quad 80 - 7 = 73$$

Żeby sprawdzić odejmowanie przez dodawanie, należy do różnicy dodać odjemnik. Jeżeli obliczenie jest prawidłowe, w wyniku otrzymamy odjemną.

713. Oblicz i sprawdź: $63 - 9$, $78 - 25$.

714. Oblicz wartość każdego wyrażenia, jeżeli $a = 7$.

$$a + 48 \quad 65 - a \quad 100 - (13 - a) \quad 4 \cdot a - 8$$

715. Ułóż i rozwiąż zadanie według krótkiego zapisu warunku.

1) Było – ?

Wykorzystano – 4 kg i 5 kg

Zostało – 12 kg

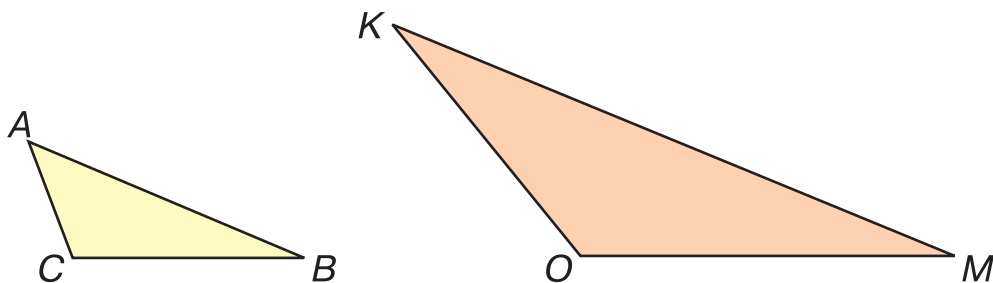
2) Było – ?

Odcięto – 4 m i 5 m

Zostało – 12 m

716. Po zmieleniu 100 kg pszenicy otrzymano 2 kg gry-siku i 80 kg mąki. Reszta – to otręby. Ile było kilogramów otrębów?

717. Oblicz i porównaj obwody trójkątów ABC i KMO .

718°. $5 \cdot 4$

$21 + 24$

$3 \cdot 8$

$24 - 19$

$45 - 36$

$20 - 5$

$15 + 6$

$9 : 3$

● **719°.** Na jednym talerzu było 12 pomidorów, a na drugim 9. Na śniadanie dzieci zjadły 8 pomidorów. Ile pomidorów zostało? Rozwiąż zadanie różnymi sposobami.

TABLICZKA MNOŻENIA LICZBY 6

720. Oblicz. Zamień dodawanie mnożeniem.

$5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5$

$6 + 6 + 6 + 6$

721. Przeczytaj wyrażenie $6 \cdot 7 = 42$. Na co wskazuje czynnik 7? Jak można sprawdzić, że $6 \cdot 7 = 42$?

722. Objasnij, jak ułożono tabliczkę mnożenia liczby 6.

$6 + 6$

$6 \cdot 2 = 12$

$\underline{6 + 6} + 6$

$6 \cdot 3 = 18$

$\underline{\underline{6 + 6 + 6}} + 6$

$6 \cdot 4 = 24$

$\underline{6 + 6 + 6 + 6} + 6$

$6 \cdot 5 = 30$

$6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6$

$6 \cdot 6 = 36$

$6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6$

$6 \cdot 7 = 42$

$6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6$

$6 \cdot 8 = 48$

$6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6$

$6 \cdot 9 = 54$

Jak możemy otrzymać następny iloczyn przy pomocy poprzedniego?

723. $6 \cdot 8 + 23$

$50 - 6 \cdot 5$

$6 \cdot 9 - 6 \cdot 5$

$6 \cdot 2 : 3$

724. (Ustnie.) W pudełku było 5 rzędów klocków po 6 w każdym rzędzie. Ile klocków było w pudełku?

725. Uczeń wyciął z papieru 4 kwadraty, 6 kółek, a trójkątów 3 razy więcej niż kółek. Ile razem wielokątów wyciął uczeń?

726. Ułóż zadanie według tabelki. Sprawdź rozwiązanie.

Kupili	Cena	Ilość	Wartość
Talerze	4 hrn.	5	?
Miski	6 hrn.	4	

Rozwiązanie:

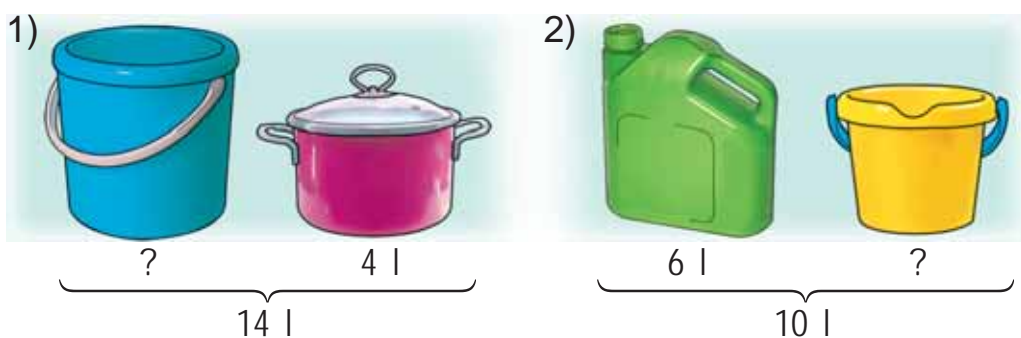
$$4 \cdot 5 + 6 \cdot 4 = 44 \text{ (hrn.)}$$

727. Oblicz wartość wyrażeń, jeżeli $a = 8$.

$$a + 6 - a \quad a : 4 + a \quad (a + 7) : 5$$

728°. $6 \cdot 2 - 12$ $60 - 6 \cdot 4$ $6 \cdot 6 + 6 \cdot 7$
 $6 \cdot 3 + 12$ $30 + 6 \cdot 5$ $6 \cdot 9 - 6 \cdot 8$

● **729°.** Ułóż zadania do rysunków i rozwiąż je.

🔗 **730.** 1) Rośnie dąb, on ma 12 gałęzi, na każdej gałęzi jest 4 gniazda, w każdym gnieździe jest 7 piskląt?

2) Nie je, nie pije, a chodzi i bije. Co to jest?

731. Nazwij części doby?

Przypomnij sobie, ile godzin ma doba, ile minut ma godzina?

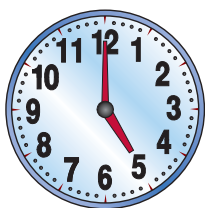
1 doba = 24 godz.
1 godz. = 60 min.
1 min. = 60 s.

Godziny wskazuje zegar. W ciągu doby duża wskazówka, która wskazuje godziny, robi dwa pełne obroty. Mała wskazówka, która wskazuje minuty, robi pełny obrót w ciągu 1 godz., a wskazówka sekundowa w ciągu 1 min.

Obejrzyj rysunek i powiedz, którą godzinę wskazują zegary.

732. 1) Zapisz, którą godzinę wskazuje każdy zegar.

2) Zapisz, którą godzinę wskaże każdy zegar za 10 min.

733. Lekcja trwa 40 min., a przerwa 10 min. Ile czasu trwają lekcja i przerwa razem? O ile 50 min. jest mniej niż 1 godz.?

734. Oblicz wyrażenia. Wypisz te, w których odejmowanie jest ostatnim działaniem.

$$\begin{array}{lll} 72 - 5 \cdot 8 & (60 - 40) : 4 & 6 \cdot 7 - 42 \\ 32 - 7 + 8 & 44 - (7 + 17) & 18 : (12 - 9) \end{array}$$

735. Pierwsza liczba to 3, druga – 6 razy większa, a trzecia – 2 razy mniejsza niż druga. Oblicz trzecią liczbę.

Pierwsza – 3

Druga – ?, 6 razy większa niż pierwsza

Trzecia – ?, 2 razy mniejsza niż druga

736*. Oblicz przykłady, ułóż wyniki i odczytaj słowo ułożone z odpowiednich liter. Co ono oznacza?

$$E \mid 6 \cdot 3 - 8$$

$$\dot{Z} \mid 26 + 6 \cdot 5$$

$$J \mid 30 : 5 + 17$$

$$A \mid 5 \cdot 6 + 18$$

$$Z \mid 6 \cdot 9 - 24$$

$$P \mid 45 - 6 \cdot 7$$

737°. Do kółka uczęszcza $\square$ dziewczynek, a chłopców – 4 razy więcej. Ile razem dzieci uczęszcza do kółka? (Dobierz liczbę i rozwiąż zadanie.)

● **738°**. Oblicz wyrażenia. Wypisz te, w których odejmowanie jest pierwszym działaniem.

$$13 - 6 + 5$$

$$12 - 6 \cdot 2$$

$$6 \cdot 9 - 3$$

$$13 - (6 + 5)$$

$$(12 - 6) - 2$$

$$6 - (7 - 3)$$

739. Dobierz odpowiednie liczby.

$$5 \cdot 5 + 5 = 5 \cdot \square$$

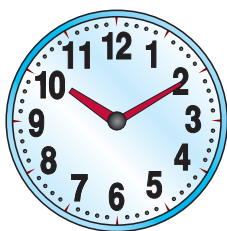
$$5 \cdot 6 + 5 + 5 = 5 \cdot \square$$

$$5 \cdot 9 - 5 = 5 \cdot \square$$

$$5 \cdot 8 - 5 - 5 = 5 \cdot \square$$

740. Wielka przerwa zaczęła się.

Wielka przerwa skończyła się.

Ile minut trwała wielka przerwa?

741. Do przedszkola przywieziono 4 kg bananów, jabłek – o 28 kg więcej niż bananów, a suszonych śliwek – 4 razy mniej niż jabłek. Ile kilogramów suszonych śliwek przywieziono do przedszkola?

Rozwiązanie:

1) $4 + 28 = 32$ (kg)

2) $32 : 4 = 8$ (kg)

Objasnij, czego dowiedziałeś się z każdego działania.

742. Przygotowując obiad, kucharz zużył 36 kg ziemniaków, kapusty 4 razy mniej niż ziemniaków, a cebuli 3 razy mniej niż kapusty. Ile kilogramów cebuli zużył kucharz?

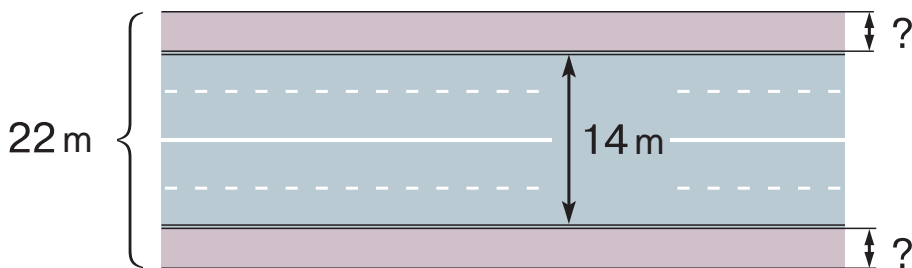
❄ Ile kilogramów warzyw zużył kucharz?

743. $12 \text{ cm} : 3$	$12 \text{ cm} : 3 \text{ cm}$	$12 \text{ cm} - 3 \text{ cm}$
$2 \text{ dm} + 3 \text{ cm}$	$1 \text{ dm} - 3 \text{ cm}$	$2 \text{ dm} - 3 \text{ cm}$
$4 \text{ cm} \cdot 4$	$5 \cdot 2 \text{ dm}$	$3 \text{ cm} + 5 \text{ dm}$

744*. Kubuś Puchatek ma 12 baloników, a Prosiaczek – 6. Co trzeba zrobić, żeby oni mieli jednakową ilość baloników?

745. $100 - 36 : 4$	$48 + 6 - 7$	$24 : (13 - 9)$
$54 - 45 : 5$	$(85 - 65) : 5$	$(60 - 24) : 4$

746°. Szerokość ulicy wynosi 22 m, szerokość jezdni 14 m. Jaka jest szerokość każdego z dwóch chodników, jeżeli wiadomo, że są one jednakowe?

● **747°.** Pierwsza liczba 12, druga – 2 razy mniejsza, trzecia – 8 razy większa niż druga. Oblicz trzecią liczbę.

748. Zapisz wyrażenia i oblicz je.

- 1) Sumę liczb 8 i 16 podzielić przez 4.
- 2) Liczbę 6 pomnożyć na różnicę liczb 20 i 12.
- 3) Różnicę liczb 40 i 12 zmniejszyć 4 razy.
- 4) 60 zmniejszyć o iloczyn liczb 6 i 9.

749. Na zegarze widzimy czas, kiedy uczeń rozpoczął odrabianie zadań domowych z matematyki. Po 20 minutach on skończył odrabianie lekcji. O której godzinie on skończył odrabiać lekcje?

750. Którą godzinę wskazuje każdy zegar?

751. Długość wstążki 6 m. Jaką długość będą miały trzy takie wstążki?

752. Ojciec kupił 2 kg jabłek, 6 kg ziemniaków, a gruszek 2 razy mniej niż ziemniaków. Ile kilogramów owoców kupił ojciec?

753*. Postaw nawiasy tak, żeby równości były prawidłowe.

$$6 \cdot 4 - 2 = 12 \quad 31 - 10 - 3 = 24 \quad 12 : 2 - 2 = 3$$

$$6 - 2 \cdot 3 = 12 \quad 40 - 15 : 5 = 5 \quad 16 : 4 : 2 = 8$$

754°. Od wstążki o długości 5 m odcięto trzy kawałki po 6 dm. Jaka jest teraz długość wstążki?

● **755°.**

$1 \text{ m} - 3 \text{ dm}$	$1 \text{ m} - 3 \text{ cm}$	$1 \text{ m } 2 \text{ dm} : 3$
$1 \text{ dm} - 4 \text{ cm}$	$2 \text{ dm} - 2 \text{ cm}$	$2 \text{ dm } 8 \text{ cm} : 4$

TABLICZKA DZIELENIA PRZEZ 6

756. Z przykładu $6 \cdot 7 = 42$ ułóż przykłady na dzielenie przez 6.

757. Objaśnij, jak ułożono tabliczkę. Naucz się jej na pamięć.

6 ·	2	3	4	5	6	7	8	9	
	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	
	12	18	24	30	36	42	48	54	: 6

758. $30 : 6 + 17$ $60 - 24 : 6$ $(96 - 42) : 6$
 $54 : 6 - 48 : 6$ $96 - 42 : 6$ $12 : 6 + 18 : 6$

759. Z jakiego iloczynu ułożono przykład $42 : 6 = 7$?

760. Przeczytaj zadania. Odszukaj wyrażenia, które są rozwiązaniem tych zadań.

1) Dziewczynce podarowano cukierki. Wśród nich było 25 żółtych, 10 różowych, a zielonych 5 razy mniej niż żółtych i różowych razem. Ile było zielonych cukierków?

2) W autobusie jechało 10 kobiet, 25 mężczyzn, a dzieci 5 razy mniej niż mężczyzn. Ile kobiet i dzieci jechało w autobusie?

$(25 - 5) + 10$ $25 : 5 + 10$ $(25 + 10) : 5$

❄ Ułóż swoje zadanie do pierwszego wyrażenia.

761. Odszukaj wśród podanych wyrażenia, które są obliczone nieprawidłowo. Objaśnij, na czym polega błąd.

$$\begin{array}{lll} 21 : 3 + 4 = 3 & 45 - 6 \cdot 5 = 15 & 28 - 8 : 4 = 5 \\ 90 - 30 : 6 = 85 & 41 - 21 - 5 = 25 & 36 + 18 : 3 = 42 \end{array}$$

762. Kupiono 4 zabawki po 6 hrn. Razem zapłacono 24 hrn. Czego dowiemy się po obliczeniu wyrażień?

$$6 \cdot 4$$

$$24 : 6$$

$$24 : 4$$

763°. Do produkcji 1 kg krochmalu potrzeba 6 kg ziemniaków. Ile kilogramów krochmalu otrzymamy z 30 kg ziemniaków?

● **764°.** $54 - 54 : 6$ $18 : 6 + 8$ $48 : 6 + 42 : 6$
 $24 + 36 : 6$ $3 \cdot 8 : 6$ $24 - 6 + 12 : 6$

765. (Ustnie.) Oblicz tylko pierwsze działanie każdego wyrażenia.

$$\begin{array}{lll} 30 - 42 : 6 & 30 : 6 - 5 & 48 - (13 - 6) \\ (90 - 42) : 6 & 24 : 6 - 2 & 24 : (6 - 2) \end{array}$$

766. Gęś waży 5 kg. Ile ważą 4 takie gęsi?

 Ułóż zadanie odwrotne.

767. 6 małych jednakowych przesyłek waży 18 kg, a duża paczka waży 8 kg. O ile kilogramów jedna mała przesyłka waży mniej niż duża?

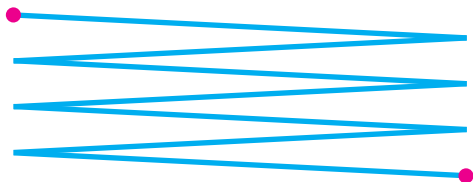
768. W 6 jednakowych bańkach jest 24 l wody, a w wiadrze – 10 l. O ile litrów wody jest więcej w wiadrze niż w bańce?

769. W każdym wyrażeniu nazwij pierwszy i drugi czynnik, a następnie oblicz iloczyn.

$$2 \cdot (4 + 3) \quad 6 \cdot (24 : 3) \quad (51 - 45) \cdot 4 \quad (12 : 2) \cdot 5$$

Wzór. 2 – pierwszy czynnik, $(4 + 3)$ – drugi czynnik, 14 – to iloczyn.

770. Oblicz długość linii łamanej poprzez dodawanie. Wynik zapisz w centymetrach, a potem w decymetrach i centymetrach.

771*. W wyrażeniu $12 : 2 + 2 \cdot 2$ postaw nawiasy tak, żeby po obliczeniu sumy otrzymać: 6; 2.

772°. $21 - 35 : 5$ $4 \cdot 5 - 10 : 2$ $40 - 18 : 6$
 $(55 - 19) : 6$ $40 - 18 : 3$ $81 + 48 : 6$

● **773°.** Cielę waży 42 kg, indyk jest 6 razy lżejszy, a kura jest o 4 kg lżejsza od indyka. Ile waży kura?

774. Wycieczka w muzeum trwała 50 min. i zakończyła się o 15 godz. 10 min. O której godzinie wycieczka się zaczęła?

775. 1) Do basenu chodzi 48 chłopców, a dziewczynek 6 razy mniej. Ile razem dzieci chodzi do basenu?

2) W klasie jest 18 chłopców, a dziewczynek – o 6 mniej. Ilu uczniów jest w klasie?

776. Według danych tabeli ułóż wyrażenia i oblicz je.

Odjemna	$6 \cdot 7$	$36 : 4$	45	94	$6 \cdot 8$
Odjemnik	$6 : 3$	$18 : 6$	$81 - 57$	$54 : 6$	29

Wzór. $6 \cdot 7 - 6 : 3 = 42 - 2 = 40$.

777. Dobierz odpowiednie liczby.

$\square \cdot 6 = 24$ $\square : 6 = 5$ $12 - (\square + 4) = 2$
 $12 - \square = 6$ $\square - 6 = 8$ $43 - (20 + \square) = 13$

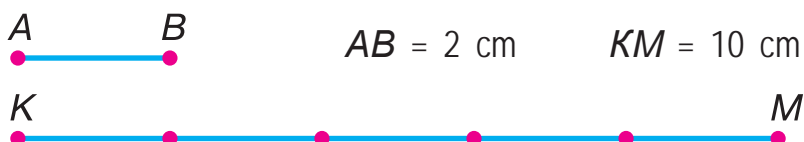
778*. Narysuj prostokąt i poprowadź w nim dwa odcinki tak, żeby można było zobaczyć po 2 trójkąty, czworokąty i pięciokąty.

779°. Oblicz wartość wyrażenia $a \cdot 9$, jeżeli $a = 6$, $a = 3$.

● **780°**. Ojciec kupił 15 kg ziemniaków w 5 jednakowych siatkach i 4 kg marchwi. Syn pomógł mu nieść jedną siatkę ziemniaków i marchew. Ile kilogramów warzyw niósł syn?

PORÓWNYWANIE WIELKOŚCI I LICZB

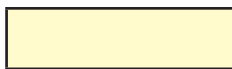
781. 1) Przyjrzyj się rysunkowi i przeczytaj zapisy.

10 cm podzielić po 2 cm: $10 : 2 = 5$ (razy). Odcinek AB mieści się w odcinku KM 5 razy. Odcinek AB jest 5 razy krótszy niż odcinek KM . Odcinek KM jest 5 razy dłuższy niż odcinek AB .

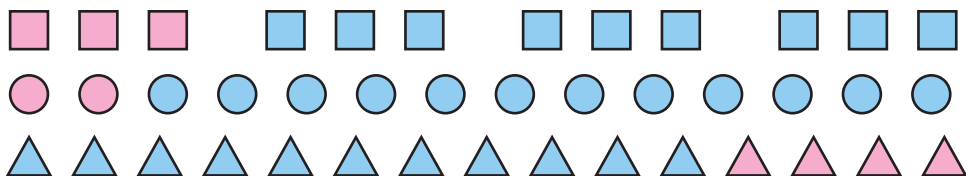
2) Zbuduj odcinki $AB = 12 \text{ cm}$ i $KM = 3 \text{ cm}$. Podziel AB na części po 3 cm. Oblicz, ile razy KM jest krótszy niż AB .

782. Zmierz długość pasków. Oblicz, ile razy żółty pasek jest krótszy niż różowy.

Żeby dowiedzieć się, ile razy jedna liczba jest większa lub mniejsza od innej, trzeba większą liczbę podzielić przez mniejszą.

783. Ile razy w każdym rzędzie więcej jest niebieskich figur niż różowych?

784. Pierwsza liczba – 18, druga – 6. Ile razy druga liczba jest mniejsza niż pierwsza? O ile jedności druga liczba jest mniejsza niż pierwsza?

$$\begin{array}{lll} \mathbf{785.} & 6 \cdot 5 + 54 : 6 & 48 - 28 : 4 & 24 : 6 : 2 \\ & 40 : 5 - 20 : 5 & (48 - 28) : 4 & 24 : (6 : 2) \end{array}$$

786. Ile razy jagnię jest cięższe niż gęś? O ile gęś jest lżejsza niż jagnię?

❄ Ułóż inne pytania do rysunku.

787. Ojciec ma 32 lata, a matka jest o 4 lata młodsza od niego. Ile lat ma ich syn, jeżeli on jest 4 razy młodszy od matki?

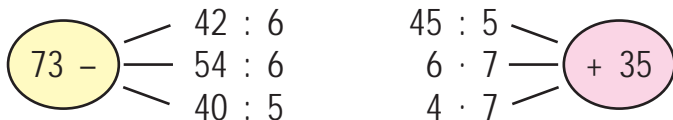
788*. Od czworokąta odcięto jeden kąt. Ile kątów ma teraz figura?

789°. Zapisz wyrażenia i oblicz je.

- 1) Iloraz liczb 48 i 8 zmniejszyć 2 razy.
- 2) Iloczyn liczb 3 i 8 zwiększyć o 27.

● **790°.** W ciągu 5 godz. silnik zużywa 30 l paliwa. Ile litrów paliwa potrzeba dla 1 godz. pracy takiego silnika?

791.

792. W sadzie wykopano 5 starych wiśni. Zamiast nich posadzono 15 młodych wiśni. Ile razy więcej wiśni posadzono niż wykopano?

793. Do przygotowania kleju wzięto 2 szklanki krochmalu i 18 szklanek wody. Ile razy mniej wzięto krochmalu niż wody?

❄ Ułóż zadanie odwrotne, żeby jego wynikiem była liczba 18.

794. $20 - \square = 4$ $35 - \square = 3$ $100 - \square = 5$
 $\square + 30 = 80$ $\square - 8 = 80$ $30 - \square = 1$

795. $1 \text{ m} - 5 \text{ dm}$ $5 \text{ cm} \cdot 5$ $1 \text{ m} - 5 \text{ cm}$
 $15 \text{ cm} : 5$ $1 \text{ dm } 2 \text{ cm} : 3$ $1 \text{ m } 6 \text{ dm} - 8 \text{ dm}$

796*. W ciągu 3 godz. sekretarka drukuje na komputerze 15 stron tekstu. Ile stron drukują 4 sekretarki w ciągu 1 godz.?

797°. Mama ma 24 lata, a córka – 4 lata. Ile razy mama jest starsza od córki? O ile lat córka jest młodsza od mamy?

● **798°.** $28 + 6 \cdot 2$ $(36 - 12) : 6$ $48 : (8 + 4)$
 $5 \cdot 8 - 26$ $36 - 12 : 6$ $48 : 8 + 4$

TABLICZKA MNOŻENIA LICZBY 7

799. Jak można sprawdzić, że $7 \cdot 8 = 56$?

800. Objaśnij, jak ułożono tabliczkę mnożenia liczby 7.

$7 + 7$	$7 \cdot 2 = 14$
$7 + 7 + 7$	$7 \cdot 3 = 21$
$7 + 7 + 7 + 7$	$7 \cdot 4 = 28$
$7 + 7 + 7 + 7 + 7$	$7 \cdot 5 = 35$
$7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7$	$7 \cdot 6 = 42$
$7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7$	$7 \cdot 7 = 49$
$7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7$	$7 \cdot 8 = 56$
$7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7$	$7 \cdot 9 = 63$

801. $7 \cdot 7 + 21$ $7 \cdot 9 - 40$ $7 \cdot 6 + 7 \cdot 4$
 $60 - 7 \cdot 2$ $25 + 7 \cdot 3$ $(35 - 28) \cdot 5$

802. Brygada montuje jeden domek letniskowy za 7 dni. Za ile dni brygada zmontuje 4 takie domki?

803. W ciągu 6 godz. ciągnik zużywa 42 l paliwa. Ile litrów paliwa zużyją 3 takie ciągniki za 1 godz.?

804. Z każdego przykładu ułóż według wzoru jeszcze jeden.

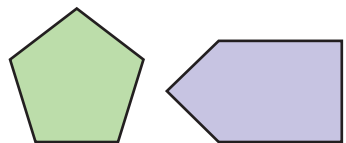
$14 - 8 = 6$ $25 - 6 = 19$ $85 - 25 = 60$

W z ó r. $14 - 5 = 9$, $14 - 9 = 5$.

Objaśnij, co otrzymamy, kiedy od odjemnej odejmiemy różnicę.

805*. Od papierowego pięciokąta po prostej odcięto trójkąt. Jakie figury mogą się utworzyć? Narysuj je.

806°. W 6 jednakowych skrzynkach jest 30 kg cytryn. Pusta skrzynka waży 3 kg. Ile waży jedna skrzynka z cytrynami?

● **807°.** $7 \cdot 7 + 13$ $7 \cdot 9 - 7 \cdot 5$ $(14 + 14) : 4$
 $40 - 7 \cdot 4$ $(23 - 16) \cdot 5$ $7 \cdot 8 - 24$

808. Robotnik obrabia w ciągu godziny 2 wyroby. Na nowych obrabiarkach on zaczął obrabiać za godzinę 9 takich wyrobów. O ile więcej wyrobów zaczął obrabiać robotnik w ciągu ośmiogodzinnego dnia pracy?

809. Według podanego warunku odpowiedz na pytania.
 Pierwsza liczba 45, druga – 5 razy mniejsza.

- 1) Czemu jest równa druga liczba?
- 2) O ile druga liczba jest mniejsza od pierwszej?

810. Oblicz przykłady. Wypisz te, w których mnożenie jest ostatnim działaniem.

$7 \cdot 3 + 7 \cdot 5$ $24 : 3 - 2$ $80 - 7 - 9$ $19 - 2 - 9$
 $7 \cdot (3 + 5)$ $24 : (3 - 2)$ $(12 - 5) \cdot 7$ $(9 - 2) \cdot 9$

811. W albumie na trzech stronicach Władek ma po 7 znaczków i w kopercie 18 znaczków. Ile razem znaczków ma Władek?

812. $7 \cdot 5$ $(9 - 5) \cdot 4$ $36 : 4$
 $28 + 8$ $35 - 7$ $(16 - 2) : 2$

813*. Które wypowiedzenia są zawsze prawdziwe, które zawsze nieprawidłowe, a które mogą być prawdziwymi lub nieprawidłowymi?

- 1) Liczba dwucyfrowa jest większa niż jednocyfrowa.
- 2) Odjemna jest większa niż różnica.
- 3) Odjemnik jest większy od różnicy.
- 4) Suma nie może dorównywać składnikowi.
- 5) Ojciec jest starszy od dziadka.

814°. Na scenie występował chór, w którym w 2 rzędach było po 7 dziewczynek i 6 chłopców. Ile dzieci śpiewało w chórze?

● **815°.** Według danych z tabeli zapisz wyrażenia i oblicz je.

Dzielnia	24	$40 - 8$	$17 + 18$	45	$36 : 4$	$6 \cdot 3$
Dzielnik	6	4	5	$13 - 8$	3	2

816. Oblicz wyrażenie $k : 6$, jeżeli k równe jest: 12, 24, 36, 54.

817. $5 \cdot 6 > 5 \cdot \square$ $7 \cdot 4 < 7 \cdot \square$ $6 \cdot 6 + 6 = 6 \cdot \square$

818. 54 zmniejszono o liczbę niewiadomą i otrzymano 32. Oblicz niewiadomą liczbę.

819. Zapisz tylko odpowiedzi.

Ile razy jest: 6 hrn. więcej niż 2 hrn.? 30 m więcej niż 6 m? 2 godz. mniej niż 8 godz.? 18 kg więcej niż 3 kg? 5 dm mniej niż 40 dm?

820. (Ustnie.) Drewniany klocek waży 6 kg, a taki sam żelazny klocek jest 8 razy cięższy. Ile waży żelazny klocek? O ile kilogramów on jest cięższy niż drewniany?

821. Listonosz przyniósł do biblioteki 3 czasopisma, 1 broszurę i 12 gazet. Ile razy więcej przyniósł listonosz gazet niż czasopism i broszur razem?

822. Oblicz. W wyrażeniach, gdzie ostatnie działanie jest dodawanie, podkreśl drugi składnik.

$$\begin{array}{lll} 5 \cdot 9 + 15 & 80 - 7 \cdot 7 & 7 \cdot 8 + 36 : 6 \\ 40 - 5 \cdot 4 & 20 + 7 \cdot 9 & (18 - 12) \cdot 7 \end{array}$$

823*. Liczbę 8 można po różnemu rozłożyć na dwa składniki. Jaka para takich składników przy mnożeniu da największy iloczyn?

824°. Kupiono 5 kg ogórków, 4 kg pomidorów i 3 kg jabłek. Ile razy mniej kupiono jabłek niż warzyw?

● **825°.** Zbuduj prostokąt, długość którego wynosi 5 cm, a szerokość o 2 cm mniejsza. Oblicz jego obwód.

TABLICZKA DZIELENIA PRZEZ 7

826. Z każdego iloczynu ułóż i oblicz wyrażenie na dzielenie przez 7.

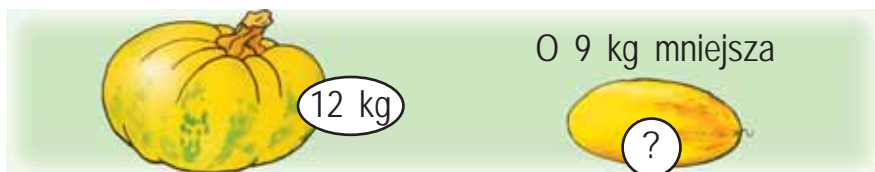
$$7 \cdot 2 = 14 \quad 7 \cdot 6 = 42 \quad 7 \cdot 9 = 63$$

827. Objaśnij, jak ułożono tabliczkę dzielenia przez 7. Przeczytaj ją.

7 ·	2	3	4	5	6	7	8	9	
	↕	↕	↕	↕	↕	↕	↕	↕	
	14	21	28	35	42	49	56	63	: 7

828. $49 : 7 + 14$ $60 - 63 : 7$ $(68 - 26) : 7$ $21 : 7 + 0$
 $42 : 7 - 5$ $81 - 56 : 7$ $35 - 14 : 7$ $28 : 7 - 4$

829. Ułóż zadanie do rysunku i rozwiąż je.

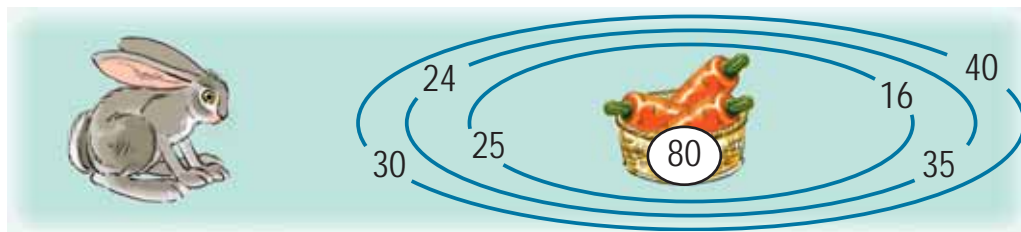
Ile razy dynia jest cięższa niż melon?

830. Pierwsza liczba 5, a druga o 30 większa. Ile razy pierwsza liczba jest mniejsza niż druga?

831. Uzupełnij luki.

$$\square \cdot 6 = 18 \quad \square \cdot 5 = 35 \quad \square \cdot 7 = 21$$

832*. Labirynt. Wskaż drogę do środka. Suma liczb, zapisanych obok bramek, przez które prowadzi droga, musi być równa liczbie zapisanej w środku.

833°. Narysuj tabelkę, zapisz w niej dane i poszukiwane liczby.

a	28	63	54	56	48	49	36
b	7	7	6	7	6	7	6
$a : b$							

● **834°**. Z 42 kg buraków cukrowych produkuje się 7 kg cukru. Ile buraków trzeba do produkcji 1 kg cukru?

❄ Ułóż zadanie odwrotne.

835. Policz szóstkami do 60, siódmkami do 70.

836. Z wyrażeń oraz ich znaczeń ułóż prawidłowe równości.

Wzór. $7 \cdot 7 + 7 = 56$.

$$7 \cdot 7 + 7$$

$$(2 + 5) \cdot 7$$

$$8 : 4 \cdot 7$$

49	56	14
----	----	----

$$63 - 21 : 7$$

$$48 - 8 : 2$$

$$3 \cdot 3 \cdot 3$$

27	60	44
----	----	----

837. W kiosku przed południem sprzedano 7 jednakowych pocztówek i utargowano za nie 42 hrn. Po południu sprzedano jeszcze 5 takich samych pocztówek i utargowano 45 hrn. Ile utargowano za pocztówki sprzedane w ciągu dnia?

❄ Ułóż inne pytania do zadania.

838. Według danych rysunku i pytań ułóż wyrażenia liczbowe i oblicz:

- 1) ile wyhodowano hiacyntów i fikusów;
- 2) o ile mniej jest fikusów niż krokusów;
- 3) o ile więcej jest fikusów niż hiacyntów.

839. Do obozu sportowego przybyło 24 piłkarzy, a hokeistów 3 razy mniej. O ile więcej przybyło piłkarzy niż hokeistów?

840*. *. Przepisz i uzupełnij.

28 jest więcej niż 7 razy;   54 jest więcej niż 6 razy;
7 jest mniej niż 35 razy i mniej niż 63 razy.

841°. Rolnik ma rozłożyć 21 kg czerwonych i 14 kg różowych pomidorów do skrzynek po 7 kg. Ile potrzeba skrzynek?

● **842°.** $28 : 7 + 49$ $7 \cdot 3 + 7 \cdot 6$ $70 - 56 : 7$
                   $63 - 63 : 7$ $7 - 6 + 7 \cdot 2$ $42 : (12 - 5)$

843. Dokończ obliczenia.

$6 \cdot 3 = 18$

$7 \cdot 4 = 28$

$5 \cdot 7 = \square$

$6 \cdot 5 = \square$

$18 : 6 = 3$

$28 : 7 = \square$

$35 : 5 = \square$

$30 : 5 = \square$

$18 : 3 = 6$

$28 : 4 = \square$

$35 : 7 = \square$

$30 : 6 = \square$

Co otrzymamy w rezultacie dzielenia iloczynu przez czynnik? Jeżeli $a \cdot b = c$, to czemu równa się iloraz $c : a$; iloraz $c : b$?

844. (Ustnie.) Oblicz niewiadome czynniki.

$$\square \cdot 2 = 12 \quad \square \cdot 3 = 15 \quad 4 \cdot \square = 20$$

845. 7 chłopców podzieliło się po równo 35 morelami. Ile moreli otrzymał każdy z chłopców?

 Ułóż zadania odwrotne.

846. Szerokość rzeki 20 m. Podczas powodzi rzeka z jednej strony wyszła z brzegów na 6 m, a z drugiej 3 razy więcej. Jaka jest szerokość rzeki podczas powodzi?

$$20 + 6 + 6 \cdot 3 = \square$$

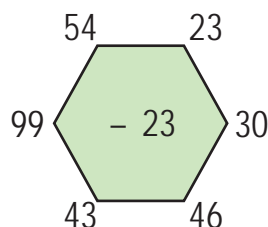
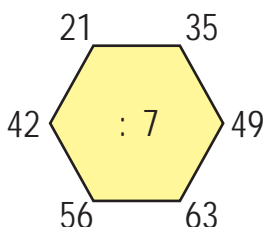
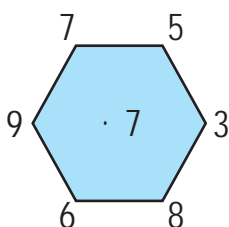
Objasnij, co oznaczają składniki $20 + 6$ i $6 \cdot 3$ w złożonym wyrażeniu. Dokończ rozwiązywanie zadania.

847*. 18 l soku pomidorowego rozlano do dwulitrowych słoików i taką samą ilość soku rozlano do trzylitrowych słoików. Ile razem jest słoików z sokiem?

$$\begin{array}{lll} \mathbf{848^\circ.} & 56 : 7 + 22 & 22 - 56 : 7 & (14 + 28) : 7 \\ & 14 + 28 : 7 & 63 : 7 : 3 & 42 : 6 \cdot 7 \end{array}$$

 849°. W ciągu roku w miasteczku wybudowano 6 domów po 4 mieszkania w każdym i 8 dwumieszkańowych domów. Ile razem mieszkań wybudowano w miasteczku w ciągu roku?

850. (Ustnie.) Wykonaj obliczenia.

851. Wypisz nieprawidłowe równości. Oblicz je.

$$\begin{array}{lll} 65 - 3 = 35 & 90 - 9 = 99 & 100 - 0 = 10 \\ 21 - 5 = 16 & 60 - 3 = 67 & 35 : 5 + 2 = 5 \\ 35 : (5 + 2) = 5 & 20 - 6 : 2 = 7 & 1 + 7 \cdot 7 = 51 \end{array}$$

852. Według danych tabeli ułóż wyrażenia i oblicz je.

Dzielnia	$36 - 6$	18	$36 : 4$	$70 - 7$	$25 + 17$	$6 \cdot 4$
Dzielnik	6	$2 + 4$	3	7	7	3

853. Do kółka uczęszcza 7 dziewczynek, a chłopców 3 razy więcej. O ile więcej jest w kółku chłopców niż dziewczynek?

 Zmień pytanie w taki sposób, żeby ostatnim działaniem w zadaniu było dodawanie.

854. 1) W drugiej klasie jest 30 uczniów. Do święta 14 uczniów przygotowuje numer taneczny, 7 będzie śpiewać, a reszta będzie deklamować wiersze. Ilu uczniów będzie deklamować wiersze?

2) W drugiej klasie jest 30 uczniów. Do święta 14 uczniów przygotowuje numer taneczny, piosenki będzie śpiewać 2 razy mniej uczniów. Reszta – będzie deklamować wiersze. Ilu uczniów będzie deklamować wiersze?

855*. Postaw znaki działań tak, aby zapisy były prawidłowe.

$$7 \square 6 = 42 \quad 63 \square 7 \square 1 = 69 \quad 48 \square 2 \square 3 = 8$$

$$7 \square 6 = 13 \quad 63 \square 7 \square 1 = 10 \quad 7 \square 12 \square 6 = 14$$

856.

>
<
=

 $5 \cdot 6 - 5 > 20$ $56 : 7 - 7 \square 5$

$$27 : 3 + 2 \square 10 \quad 63 : 7 + 7 \square 14$$

857*. Na ile części można podzielić koło trzema liniami prostymi? Narysuj różne wypadki.

858°. Do przygotowania zaprawy murarskiej wykorzystano 7 kg cementu, a piasku – o 14 kg więcej. Ile razy mniej wzięto cementu niż piasku?

 Zamień w warunku o 14 więcej na 2 razy więcej. Czy zmieni się odpowiedź?

● **859°.** $33 + 7 \cdot 5$ $6 \cdot 7 + 7 \cdot 6$ $(18 + 36) : 6$
 $48 : 6 : 4$ $50 - 20 : 5$ $(85 - 22) : 7$

TABLICZKA MNOŻENIA LICZBY 8

860. Dodaj, a następnie zastąp mnożeniem.

$$7 + 7 + 7 + 7 \quad 8 + 8 + 8 + 8 + 8 + 8 + 8$$

861. Objaśnij, jak ułożono tabliczkę mnożenia liczby 8. O ile różnią się wyniki sąsiednich wyrażeń?

$8 + 8$	$8 \cdot 2 = 16$
$8 + 8 + 8$	$8 \cdot 3 = 24$
$8 + 8 + 8 + 8$	$8 \cdot 4 = 32$
$8 + 8 + 8 + 8 + 8$	$8 \cdot 5 = 40$
$8 + 8 + 8 + 8 + 8 + 8$	$8 \cdot 6 = 48$
$8 + 8 + 8 + 8 + 8 + 8 + 8$	$8 \cdot 7 = 56$
$8 + 8 + 8 + 8 + 8 + 8 + 8 + 8$	$8 \cdot 8 = 64$
$8 + 8 + 8 + 8 + 8 + 8 + 8 + 8 + 8$	$8 \cdot 9 = 72$

862. $8 \cdot 8 + 36$ $8 \cdot 7 - 28$ $8 \cdot 6 - 9$ $16 : 2 \cdot 8$
 $8 \cdot 9 + 28$ $12 + 8 - 5$ $60 - 8 \cdot 4$ $24 : 4 \cdot 8$

863. Narysuj trzy odcinki. Pierwszy o długości 8 cm, drugi 2 razy krótszy, a trzeci o 2 cm dłuższy niż pierwszy.

864. Jeden wydział fabryki w ciągu dnia wyprodukował 24 regały, a drugi o 6 regałów więcej. Wszystkie regały załadowano na 6 ciężarówek w jednakowych ilościach na każdą. Ile regałów ładowano na jedną ciężarówkę? (Zadanie na 3 działania).

865. W cukiernicze było 28 kostek cukru. Do 8 szklanek herbaty włożono po 3 kostki. Ile kostek cukru zostało w cukiernicze?

 Ile razy więcej wzięto cukru niż pozostało?

866*. Jak zmieni się iloraz, jeżeli dzielną 18 zmniejszyć 2 razy i dzielnik 6 też zmniejszyć 2 razy?

867°. Koń dostaje dziennie 16 kg siana, buraków 2 razy mniej niż siana, a owsa 4 razy więcej niż buraków. Ile kilogramów owsa dostaje koń dziennie?

❄ Ile kilogramów paszy dostaje koń dziennie?

● **868°**. Dopasuj prawidłowo odpowiedzi.

$$99 - (45 + 16)$$

$$35 : 7 + 27$$

$$8 \cdot 4 + 68$$

$$17 + 38 - 15$$

$$8 \cdot 3 - 16$$

$$4 \cdot 9 + 6$$

8	32	38	40	42	100
---	----	----	----	----	-----

869. $28 - 8 \cdot 2$ $32 : (12 : 3)$ $24 : 3 : 2$ $64 - 8 \cdot 8$

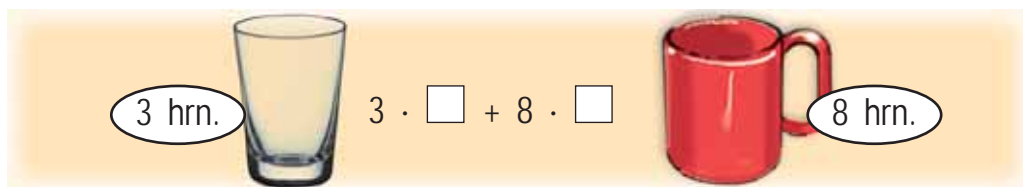
$8 \cdot 3 : 4$ $(64 - 28) : 4$ $8 + 8 + 8$ $21 : (11 - 8)$

870. Zapisz wyrażenia i oblicz ich wartości.

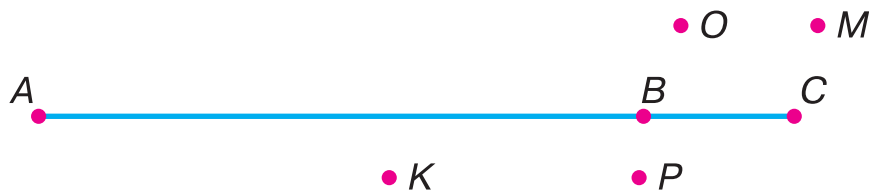
1) Pierwszy składnik – 50, drugi – to iloczyn liczb 8 i 4.

2) Dzielną 56, dzielnik – to różnica liczb 30 i 23.

871*. Według rysunku określ ilość przedmiotów dla zakupu i ułóż zadanie do schematu rozwiązania.

872. Wymień punkty znajdujące się za linią prostą. Zmierz odległość między punktami K i M . Ile razy długość odcinka BC jest mniejsza niż długość odcinka AC ?

$$\begin{array}{cccc}
 873^\circ. & 17 - 8 + 14 & 80 - 8 \cdot 5 & 8 \cdot 3 + 46 & 8 \cdot 6 + 18 \\
 & 91 - 37 & 35 + 35 : 5 & 8 \cdot 8 - 15 & 8 \cdot 9 - 1
 \end{array}$$

● 874°.

Nazwa wyrobu	Norma zużycia	Ilość wyrobów	Razem zużyto
Prześcieradło	2 m	8	} ? m
Poszwa	4 m	6	

875. Kupiono 5 jednakowych zabawek za 9 hrn., i jeszcze jeden samochodzik za 52 hrn. Ile zapłacono za wszystko?

876. Oblicz wartości wyrażeń, w których ostatnim działaniem jest odejmowanie.

$$\begin{array}{ccc}
 8 - 8 : 2 & 32 + (17 - 8) & 63 : 7 - 8 \\
 (70 - 7) : 7 & 32 - (17 + 8) & (64 - 8) : 7
 \end{array}$$

$$\begin{array}{ccc}
 877. & 8 \cdot 4 & 18 + 24 & 48 - 24 : 3 \\
 \text{🔄} & 40 - 22 & 32 + 16 & 42 : 7 + 2
 \end{array}$$

878. Rybak złowił 28 ryb. Kilka mniejszych rybek on wypuścił. Została mu 21 ryba. Ile razy więcej ryb zostało niż on wypuścił?

❄️ Zmień pytanie w taki sposób, żeby ostatnim działaniem w zadaniu było odejmowanie.

879*. Do 5 skrzynek rozłożono w równych ilościach 30 kg wiśni. Ile trzeba takich skrzynek, żeby rozłożyć 54 kg wiśni?

880°. W stołówce było 80 kg mąki. W ciągu tygodnia codziennie zużywano po 8 kg. Ile kilogramów mąki zostało w stołówce?

● **881.** 1) $(8 + 27) : 7$ $8 \cdot 4 + 8 \cdot 3$
 $83 - (40 - 21)$ $16 + 48 : 8$
 $(54 - 5) : 7$ $8 \cdot 9 - 8 \cdot 2$
 $7 + 20 - 18 : 3$ $8 + 16 - 24$

2) $1 \text{ m} - 2 \text{ cm}$ $1 \text{ m} - 20 \text{ cm}$ $1 \text{ m} - 1 \text{ dm}$
 $1 \text{ dm} - 2 \text{ cm}$ $1 \text{ godz.} - 1 \text{ min.}$ $1 \text{ dm} + 2 \text{ cm}$
 $1 \text{ dm} + 20 \text{ cm}$ $1 \text{ dm} + 4 \text{ dm}$ $1 \text{ godz.} + 2 \text{ min.}$

882. (Ustnie.) $8 \cdot 9$ $49 : 7$ $21 + 42$ $8 \cdot 8$
 $- 32$ $+ 17$ $: 7$ $+ 16$
 $: 5$ $: 4$ $+ 9$ $- 24$

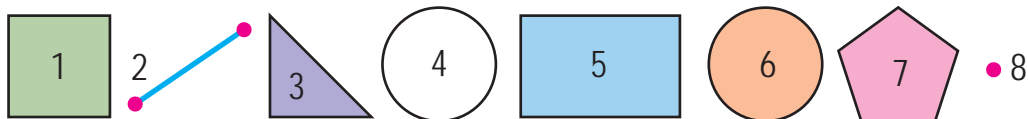
883. Wpisz brakujące liczby.

$\square : 3 = 6$ $\square : 5 = 4$ $\square : 7 = 2$
 $\square \cdot 5 = 30$ $\square - 7 = 42$ $\square \cdot 6 = 48$

884. Do 7 skrzynek rozłożono w równych ilościach 42 kg śliwek. A jabłek w skrzynce jest 12 kg. Ile razy mniej ważą śliwki w skrzynce niż jabłka?

885. $7 \cdot 3 + 9$ $9 : 3 + 4$ $49 - 8 \cdot 5$
  $4 \cdot 7 - 14$ $14 : 2 \cdot 7$ $30 - (19 + 7)$

886. Ile jest na rysunku wielokątów? Nazwij każdą figurę, która nie jest wielokątem.

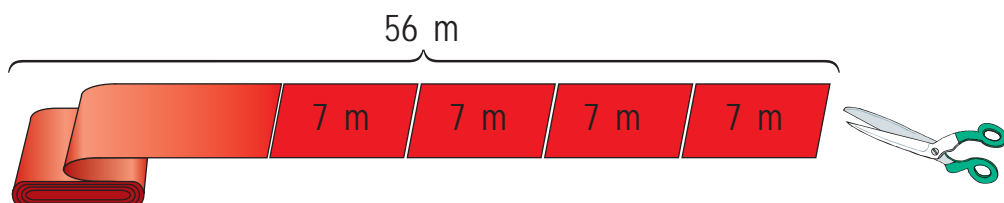

887. W szkolnym chórze śpiewa 24 dziewczynki, a chłopców jest 3 razy mniej. Ile dzieci śpiewa w chórze?

 Zamień liczbę 3 na liczbę 2. Czy zmieni się plan rozwiązania?

888. Oblicz wyrażenie $a : 8 + 15$, jeżeli $a = 40$, $a = 64$, $a = 72$.

889*. Od rulonu tkaniny o długości 56 m odcinano po 7 m. Ile razy trzeba będzie odcinać, żeby pociąć cały rulon na jednakowe części?

890°. Do karmnika przyleciało 12 wróbli, a sikorek 3 razy mniej. Ile razem ptaków przyleciało do karmnika?

● **891°.** $(80 - 38) : 7$ $(100 - 93) \cdot 8$ $49 : 7 + 36 : 4$
 $(26 + 28) : 6$ $40 - 16 : 4$ $8 \cdot 9 - 8 \cdot 6$

TABLICZKA DZIELENIA PRZEZ 8

892. Z każdego przykładu na mnożenie ułóż przykłady na dzielenie przez 8 i oblicz je.

$$8 \cdot 7 = 56 \quad 8 \cdot 3 = 24 \quad 8 \cdot 9 = \square$$

893. Objaśnij, jak ułożono tabliczkę dzielenia przez 8. Przeczytaj ją.

8 ·	2	3	4	5	6	7	8	9	
	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	
	16	24	32	40	48	56	64	72	: 8

894. $72 : 8 + 25$ $100 - 56 : 8$ $(35 + 5) : 8$ $32 : 8 : 2$
 $64 : 8 - 8$ $48 - 16 : 8$ $48 - 24 : 8$ $32 : 8 \cdot 2$

895. W skrzynce było 24 kg ziemniaków. Rano wykorzystano 6 kg ziemniaków, a wieczorem 2 razy mniej. Ile kilogramów ziemniaków zostało w skrzynce?

896. Zmierz długość pasków. Oblicz długość czwartej części pierwszego paska i szóstej części drugiego. Ilorazy sprawdź za pomocą mierzenia.

Czwarta część			
---------------	--	--	--

Szósta część					
--------------	--	--	--	--	--

 Porównaj długości czwartej i szóstej części paska.

897. Doba ma 24 godziny. Dorosły musi spać trzecią część doby, a uczeń o 2 godz. więcej. Ile godzin powinien spać uczeń?

898*. W każdym wyrażeniu postaw nawiasy tak, żeby zwiększyć jego wartość.

$$1 + 8 \cdot 4 \quad 24 - 18 : 2 + 4 \quad 24 : 8 - 2$$

$$32 : 8 - 4 \quad 42 - 24 : 3 + 3 \quad 7 \cdot 3 + 6$$

899°. $8 \cdot 3 + 8 \cdot 7$ $16 - 16 : 8$ $(16 + 56) : 8$ $45 + 48$
 $8 \cdot 2 + 8 \cdot 8$ $56 - 64 : 8$ $(100 - 36) : 8$ $73 - 18$

900°. Z autobusu wysiadło 32 pasażerów, a pozostało 8 razy mniej niż wysiadło. Ilu pasażerów było w autobusie początkowo?

901. (Ustnie.) Sprawdź równości i nierówności.

$$8 \cdot 9 > 8 \cdot 8 \quad 24 : 8 < 24 : 3 \quad 8 \cdot 5 = 5 \cdot 8$$

$$8 \cdot 5 + 8 \cdot 3 = 64 \quad (36 - 12) : 8 = 4 \quad 8 \cdot 9 < 42 - 7$$

$$32 - 24 + 64 > 8 \cdot 8 \quad 56 : (20 - 13) > 9 \quad (36 - 4) : 8 = 4$$

902. $8 \cdot 2 - 8 : 2$ $36 - 16 : 8$ $32 - 24 + 64 : 8$
 $56 : 8 + 64 : 8$ $64 - 24 : 8$ $8 \cdot 9 - (42 - 7)$

● **908°.** Owca dostaje dziennie 3 kg kiszonki, a krowa o 24 kg więcej. Ile razy więcej kiszonki dostaje krowa niż owca?

❄ Ułóż zadanie odwrotne według pytania: „O ile więcej ... ?”.

909. Przyjrzyj się zapisom i odpowiedz na pytania.

Dzielna	Dzielnik	Iloraz			
20	:	4	=	5	→ 4 · 5 = 20

- 1) Co otrzymamy, kiedy dzielnik pomnożymy przez iloraz?
- 2) Jak obliczamy niewiadomą dzielną?

910. (Ustnie.) Oblicz niewiadome dzielne.

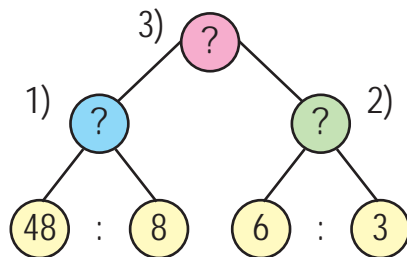
$$\square : 2 = 8 \quad \square : 8 = 5 \quad \square : 7 = 5$$

911. Niewiadomą liczbę zmniejszono 3 razy i otrzymano 9. Oblicz niewiadomą liczbę.

912. Mistrz w ciągu 8 godzin wykonał 48 części, a uczeń w ciągu 3 godz. – 6 takich części. Ile razy więcej części w ciągu godziny wykonał mistrz niż uczeń?

Plan rozwiązania:

- 1) Ile części wykonał mistrz w ciągu 1 godz.?
- 2) Ile części wykonał uczeń w ciągu 1 godz.?
- 3) Ile razy więcej części w ciągu 1 godz. wykonał mistrz niż uczeń?

913. W skrzynce jest 5 kg cukru, a w worku 9 razy więcej. Z worka sprzedano 42 kg cukru. Ile kilogramów cukru trzeba jeszcze sprzedać?

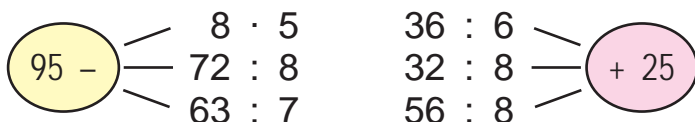
914. Oblicz wyrażenia. Wypisz te, w których mnożenie jest ostatnim działaniem.

$$\begin{array}{lll} 72 - 8 \cdot 6 & 48 : 8 \cdot 9 & 15 - 7 \cdot 2 \\ 8 \cdot (2 + 7) & 8 \cdot 2 : 4 & (15 - 7) \cdot 2 \end{array}$$

915°. O ile więcej osób może znajdować się w ośmiu czterosobowych łódkach niż w dwóch sześciuosobowych?

● **916°.** $40 : 5 : 2$ $32 : 8 : 2$ $(75 - 11) : 8$ $47 + 47$
 $32 : (8 : 2)$ $32 - 8 : 2$ $(72 - 9) : 7$ $80 - 41$

917. (Ustnie.) Oblicz przykłady.

918. Dwie grupy uczniów przyszywały guziki. W jednej grupie było 4 uczniów, a w drugiej – 5. Pierwsza grupa przyszyła 24 guziki, a druga – 25. Która grupa pracowała lepiej?

Wskażówka. Żeby odpowiedzieć na pytanie zadania, należy dowiedzieć się, ile guzików przyszył jeden uczeń w każdej grupie.

919. Od pierwszej krowy dojarka udoiła 6 l mleka, a od drugiej o 3 l więcej. Ile litrów mleka udoiła dojarka od dwóch krów?

920. $8 \cdot 8 + 8$ $56 : 8 + 1$ $48 : 8 + 30$
  $36 : 6 + 50$ $18 : 2 + 39$ $72 : 8 + 9$

921*. Rysiek wyciął 8 trójkątów, a kwadratów o 3 więcej. Jurek wyciął 2 trójkąty, a kwadratów 8 razy więcej. Który chłopiec wyciął więcej figur?

922. Mama zrobiła 6 słoików jabłecznego soku po 3 l w każdym i 27 l soku pomidorowego. Jakiego soku było więcej i o ile?

923. Obwód trójkąta wynosi 24 cm. Długość jednego boku 6 cm, a drugiego 8 cm. Jaka jest długość trzeciego boku?

924°. Ojciec ma 36 lat, a syn jest 4 razy młodszy. O ile lat syn jest młodszy od ojca?

● **925°.**

a	72		56	45		64
b	8	8	7	5	6	8
$a : b$		6			8	

TABLICZKA MNOŻENIA LICZBY 9

926. Dodaj liczby, a następnie zastąp dodawanie mnożeniem.

$$8 + 8 + 8 + 8 \quad 9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9$$

927. Objasnij, jak ułożono tabliczkę mnożenia liczby 9.

$$9 + 9 \quad 9 \cdot 2 = 18$$

$$9 + 9 + 9 \quad 9 \cdot 3 = 27$$

$$9 + 9 + 9 + 9 \quad 9 \cdot 4 = 36$$

$$9 + 9 + 9 + 9 + 9 \quad 9 \cdot 5 = 45$$

$$9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 \quad 9 \cdot 6 = 54$$

$$9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 \quad 9 \cdot 7 = 63$$

$$9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 \quad 9 \cdot 8 = 72$$

$$9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 \quad 9 \cdot 9 = 81$$

928. $9 \cdot 2 + 9 \cdot 8$ $100 - 9 \cdot 9$ $(9 - 3) \cdot 9$ $3 \cdot 3 - 7$
 $9 \cdot 8 + 9 \cdot 3$ $2 + 7 \cdot 9$ $24 : 6 - 9$ $2 \cdot (3 \cdot 3)$

929. W czterech flakonach jest po 9 astrów. W większym flakonie jest 7 georginów. Ile razem kwiatów jest w tych flakonach?

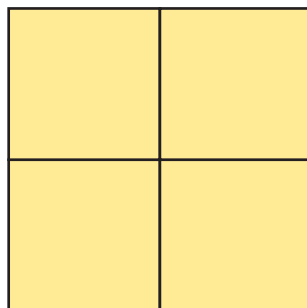
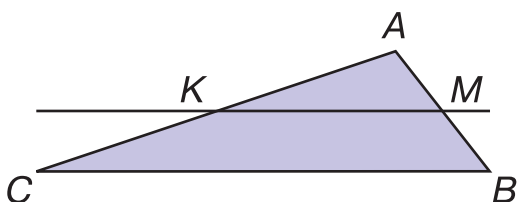
❄ O ile kwiatów mniej jest w większym flakonie?

930. Z pierwszego krzewu zebrano 8 kg jagód, z drugiego o 3 kg więcej, a z trzeciego – o 2 kg więcej niż z drugiego. Ile kilogramów jagód zebrano z trzeciego krzewu?

 O ile kilogramów więcej zebrano z trzeciego krzewu niż z pierwszego? (Rozwiąż dwoma sposobami.)

931. Które strony trójkąta ABC przecina prosta KM ? Zmierz długości boków BC i AC i porównaj je. Oblicz obwód trójkąta ABC .

932*. Z czterech jednakowych kwadratów ułożono jeden duży kwadrat. Oblicz jego obwód, jeśli obwód małego kwadrata wynosi 8 cm. Narysuj duży i jeden mały kwadrat.

933°. Krawczyni uszyła 6 poszew, zużywając po 4 m na każdą, po czym jej zostało jeszcze 12 m tkaniny. Ile metrów tkaniny miała krawczyni początkowo?

● **934°.** $9 \cdot 4 + 9 \cdot 6$ $9 \cdot 8 - 4$ $(2 + 7) \cdot 9$ $66 - 39$
 $9 \cdot 5 + 9 \cdot 5$ $2 + 7 \cdot 9$ $63 : 7 : 3$ $18 + 81$

935. Policz dziewiątkami do 90; ósemkami do 80.

936.

>
<
=

 $54 : 6 < 54 - 6$ $9 \cdot 3 + 20 \square 50$
 $9 \cdot 7 \square 9 \cdot 6 + 9$ $9 \cdot 2 + 40 \square 9 \cdot 7$

937. (Ustnie.) $9 \cdot 7$ $9 \cdot 9$ $54 : 6$ $45 : 5$
 $+ 1$ $- 41$ $\cdot 3$ $\cdot 4$
 $: 8$ $: 8$ $: 9$ $: 6$

938. Dokończ rozwiązywanie zadań.

1) W nowym budynku są 72 mieszkania. Ósma część tych mieszkań to mieszkania czteropokojowe, a reszta – trzypokojowe. Ile trzypokojowych mieszkań jest w budynku?

$$72 - 72 : 8 = \square$$

2) W magazynie było 48 kłód brzoźowych i 36 sosnowych. Na deski rozpiłowano wszystkie kłody brzoźowe i czwartą część kłód sosnowych. Ile razem kłód rozpiłowano na deski?

$$\square + \square : \square = \square$$

939. $9 \cdot 2 + 9$ $9 \cdot 4 + 9$ $40 - 16 : 8$ $9 \cdot 9 - 9$
 $9 \cdot 3 + 9$ $9 \cdot 5 + 9$ $40 + 16 : 8$ $9 \cdot 8 - 9$

940*. Jak się zmieni iloczyn $9 \cdot a$, jeżeli liczbę a zmniejszymy 3 razy? zmniejszymy o 3?

941°. W koszu było 16 kg jabłek. Wzięto czwartą część jabłek. Ile kilogramów jabłek zostało w koszu?

942°. Oblicz znaczenie wyrażenia $k : 8$, jeżeli k jest równe: 16, 24, 40, 64.

TABLICZKA DZIELENIA PRZEZ 9

943. (Ustnie) Uzupełnij luki.

Dzielna	24	24	63				12	18	40
Dzielnik	6	8	7	8	6	2			
Iloraz				4	3	9	4	6	5

944. Wyjaśnij jak ułożono tabliczkę dzielenia przez 9. Przeczytaj ją.

9	·	2	3	4	5	6	7	8	9	
		↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	
		18	27	36	45	54	63	72	81	: 9

945. $72 : 9 + 32$ $63 : 9 + 54 : 9$ $45 - 18 : 9$
 $81 : 9 - 9$ $(100 - 55) : 9$ $27 + 27 : 9$

946. Na klombie posadzono 5 rzędów tulipanów, po 9 cebulek w każdym. Zostało do posadzenia jeszcze 54 cebulki. Ile cebulek trzeba było posadzić?

 O ile więcej cebulek zostało niż posadzono?

947.

Liczby	8	14	18	9	18	27	18	36	72
Oblicz	połowę			jedną trzecią			jedną dziewiątą		

948*. Trzech braci złowiło 41 karpia. Gdy jeden z nich odłożył do koszyka 7 karpia, drugi 3, a trzeci 4, to każdemu bratu została równa ilość ryb. Ile karpia złowił każdy brat?

949°.

>
<
=

 $81 : 9 > 8$ $18 : 9 + 12 \square 15$ $64 : 8 \square 8$
 $72 : 9 \square 9$ $9 \cdot 4 - 14 \square 50$ $45 : 9 \square 8$
 $56 : 8 \square 5$ $8 \cdot 4 - 12 \square 15$ $28 : 7 \square 8$

950°. Do przedszkola przywieziono jabłka. Po tym, jak w ciągu 5 dni zużywano po 9 kg jabłek dziennie, zostało 8 kg. Ile kilogramów jabłek przywieziono?

951. (Ustnie.) 36 m zmniejsz 9 razy; znajdź dziewiątą część 45 kg; oblicz ile razy 9 jest mniejsze od 72.

952. $18 + 36 : 9$ $21 : 7 + 46$ $49 - 7$
  $16 + 45 : 9$ $22 - 54 : 9$ $42 : 6 + 11$

953. Chłopak miał 36 naklejek z samochodzikami i 27 z samolotami. Wkleił je do albumu po 9 naklejek na stronę. Ile stron w albumie zajęły naklejki?

 Rozwiąż zadanie dwoma sposobami.

954. Pierwsza liczba to 12, druga 36, a trzecia jest 9 razy mniejsza niż druga. Oblicz sumę tych liczb. O ile trzecia liczba jest mniejsza od sumy wszystkich liczb?

955. 1) Jaki odcinek narysowano: pionowo; poziomo; na skos?

2) Narysuj w zeszycie takie odcinki.

956. $(82 - 28) : 9$ $65 + 27 : 9$ $(63 + 18) : 9$
 $(46 - 37) \cdot 9$ $26 - 18 : 9$ $63 + 18 : 9$

957°. W dwóch skrzynkach było 36 kg gwoździ i 12 kg gwoździ. Wszystkie gwoździe rozłożono do paczek, po 6 kg w każdej. Ile wykorzystano paczek? (Rozwiąż zadanie dwoma sposobami.)

● **958°.** Zapisz działania i oblicz je.

- 1) Różnicę liczb 90 i 18 zmniejsz 9 razy.
- 2) 40 zwiększyć o iloczyn liczb 9 i 6.
- 3) Iloraz liczb 81 i 9 zmniejszyć 3 razy.
- 4) Obliczyć sumę ilorazów 72 i 8 oraz 45 i 9.

959.

Czynnik	9	8	8	6		7
Czynnik	8	9	8	4	6	
Iloczyn				24	48	49

960. W baku było 72 l paliwa. Silnik pracował 9 godz., zużywając po 6 l co godzinę. Ile litrów paliwa zostało w baku?

❄ Ułóż podobne zadanie o rozlewaniu soku do słoików według działania $24 - 2 \cdot 9$.

961. W zakładzie krawieckim było 30 m jedwabiu. Po uszyciu kilku sukienek, zużywając na każdą po 3 m, zostało 9 m jedwabiu. Ile sukienek uszyto?

Plan rozwiązania:

- 1) Ile metrów jedwabiu zużyto na wszystkie sukienki?
- 2) Ile uszyto sukienek?

962*. Postaw nawiasy tak, aby równości były prawdziwe.

$$2 \cdot 8 + 48 = 64 \quad 2 \cdot 2 + 7 = 18 \quad 27 : 3 + 6 = 3$$

$$\begin{array}{lll} \mathbf{963^\circ.} & 72 : 8 + 9 \cdot 3 & 40 - 36 : 6 : 2 & (55 + 9) : 8 \\ & 42 - 42 : 6 & 55 + 81 : 9 \cdot 3 & 68 - (81 - 17) \end{array}$$

● **964°.** W tenisa grało 4 chłopaków, a w siatkówkę o 8 chłopaków więcej. Ile razy więcej chłopaków grało w siatkówkę niż w tenisa?

965. (Ustnie.) Wykonaj obliczenia.

$8 \cdot 3$
$9 \cdot 4$
$3 \cdot 4$

$45 : 9$
$63 : 9$
$54 : 9$

$18 + 36$
$81 - 27$
$36 + 36$

966. Porównaj czynniki i iloczyny. Co zmieniło się w drugim rzędzie?

$$2 \cdot 3 \cdot 4 = 24$$

$$4 \cdot 2 \cdot 3 = 24$$

Mnożyć liczby możemy w dowolnej kolejności. Wynik mnożenia od kolejności zapisania czynników się nie zmienia.

967. Oblicz wynik mnożenia, korzystając z reguły.

$$2 \cdot 7 \cdot 3 \quad 9 \cdot 4 \cdot 2 \quad 3 \cdot 8 \cdot 3$$

$$2 \cdot 9 \cdot 3 \quad 8 \cdot 3 \cdot 2 \quad 4 \cdot 9 \cdot 2$$

968*. 1) Odnów równości.

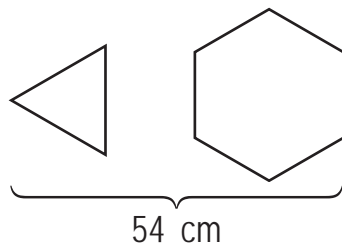
$$3 \cdot 7 = \square \cdot 3 \quad 8 \cdot 5 = 5 \cdot \square \quad 3 \cdot \square = 4 \cdot 3$$

$$6 \cdot 5 = \square \cdot 6 \quad 9 \cdot 2 = 2 \cdot \square \quad 8 \cdot \square = 9 \cdot 8$$

2) Znajdź dwa takie znaczenia k , aby nierówność $k \cdot 7 > 40$ była właściwa.

969. Chłopczyk miał 20 patyczków. Ułożył kilka osobnych trójkątów i zostało mu 11 patyczków. Ile trójkątów ułożył chłopczyk?

970. Z 54 cm drutu ułożono równoboczny trójkąt i sześciokąt. Długości boków sześciokąta i trójkąta są jednakowe. Oblicz długość jednego boku.

❄ Oblicz obwody trójkąta i sześciokąta. Porównaj ich sumę z długością druta.

971°. W klasie było 22 chłopców i 16 dziewczynek. 20 chłopców i 10 dziewczynek wyszło na podwórko. Kogo zostało więcej w klasie – chłopców czy dziewczynek? Ile razy więcej?

● 972°. Wysokość lipy wynosi 6 m, a sosna jest o 18 m wyższa. Ile razy sosna jest wyższa od lipy?

973. 1) Zamień mnożenie dodawaniem i oblicz.

$$1 \cdot 3 \quad 1 \cdot 5 \quad 0 \cdot 3 \quad 0 \cdot 6$$

Wzór.

$$1 \cdot 4 = 1 + 1 + 1 + 1$$

$$1 \cdot 4 = 4$$

$$0 \cdot 5 = 0 + 0 + 0 + 0 + 0$$

$$0 \cdot 5 = 0$$

2) $1 \cdot a = a$ $0 \cdot a = 0$ Przeczytaj te zapisy.

3) (Ustnie.) $1 \cdot 8$ $0 \cdot 7$ $1 \cdot (4 + 5)$ $0 \cdot (3 + 2)$
 $1 + 8$ $0 + 7$ $1 \cdot 4 + 5$ $0 \cdot 3 + 2$

974. Iloczyny $4 \cdot 1$ i $7 \cdot 0$ nie można zamienić dodawaniem jednakowych składników. Podczas mnożenia na 1 i 0 wykorzystujemy takie regułki.

$a \cdot 1 = a$	Podczas mnożenia jakiegokolwiek liczby na jedynkę w iloczynie otrzymujemy tę samą liczbę.
-----------------	--

$a \cdot 0 = 0$	Podczas mnożenia jakiegokolwiek liczby na 0 w iloczynie otrzymujemy 0.
-----------------	---

Oblicz wyrażenia: $5 \cdot 1 + 12$, $6 \cdot 0 + 8$.

975. $7 \cdot 1$ $5 \cdot 0$ $8 \cdot 1$ $(8 + 1) \cdot 1$ $(4 + 4) \cdot 0$
 $7 + 1$ $5 + 0$ $1 \cdot 8$ $8 + 1 \cdot 1$ $4 + 4 \cdot 0$

976. Do przygotowania mieszanki budowlanej wykorzystano 27 kg piasku, a wapna 3 razy mniej. O ile kilogramów mniej wykorzystano wapna niż piasku?

977*. W ciągu lata gospodyni wyhodowała 98 ptaków. Kur i kaczek było 77, a kaczek i gęsi – 64. Ile kur, gęsi i kaczek osobno wyhodowała gospodyni?

978°. Kupiono 5 kg jabłek po 9 hrn. i kilogram kiwi po 18 hrn. Jaka jest kwota zakupów?

● **979°.** $30 : 5 + 1$ $30 : (5 + 1)$ $0 \cdot 7 + 1 \cdot 7$ $(10 \cdot 0) + 4$
 $30 : 5 \cdot 1$ $30 : (5 \cdot 1)$ $5 \cdot 1 + 6 \cdot 0$ $10 \cdot 0 + 10$

980. Przyjrzyj się zapisom. Odpowiedz na pytania.

$$\begin{array}{ll} \underline{1 \cdot 8 = 8} & \underline{1 \cdot a = a} \\ 8 : 1 = 8 & a : 1 = a \\ 8 : 8 = 1 & a : a = 1 \end{array}$$

Jaki otrzymamy iloraz przy dzieleniu jakiegokolwiek liczby przez 1?

Jaki otrzymamy iloraz przy dzieleniu jakiegokolwiek liczby przez tę samą liczbę, z wyjątkiem zera?

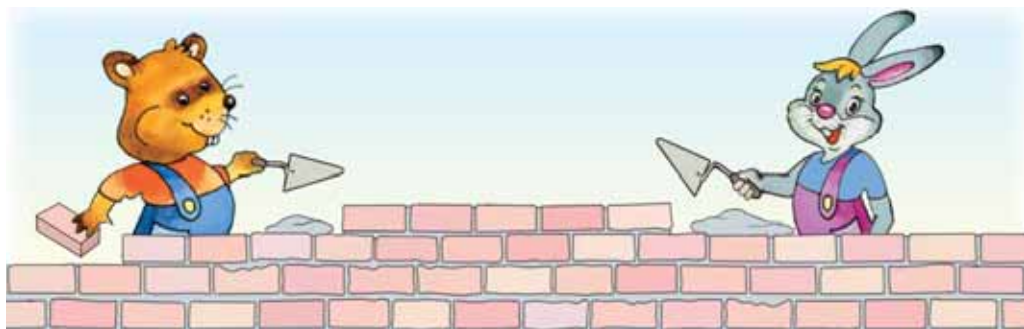
981. Szerokość prostokąta jest 3 razy mniejsza od jego długości. Oblicz obwód prostokąta, jeśli jego długość wynosi 12 cm.

982. Ułóż działania i oblicz je.

Odjemna	36	83	$9 \cdot 3$	9	16	$18 \cdot 0$
Odjemnik	$6 : 1$	$17 - 9$	0	$0 \cdot 3$	$6 : 6$	2

983. $(18 : 3) : 6$ $(4 + 5) : (4 + 5)$ $36 : 1 + 5$
 $(18 : 3) : 1$ $(37 + 17 + 8) : 1$ $36 : (1 + 5)$

984. Pierwszy murarz w ciągu 6 min. ułożył 54 cegły. Drugi murarz w ciągu 5 min. ułożył 35 cegieł. O ile mniej cegieł ułożył drugi murarz w ciągu minuty?

Plan rozwiązania:

- 1) Ile cegieł układał pierwszy murarz w ciągu minuty?
- 2) Ile cegieł układał drugi murarz w ciągu minuty?
- 3) O ile mniej cegieł układał drugi murarz w ciągu minuty?

985*. Dziewczynka ma tyle samo siostr co braci. Brat powiedział, że ma 3 siostry. Ile jest razem dzieci jest w rodzinie?

986°. $1 \cdot 5 - 1$ $(14 : 2) : 7$ $9 : 9 + 9$ $6 : 6 + 6 - 6$
 $5 : 1 + 0$ $(81 : 9) : 9$ $9 \cdot 9 + 9$ $8 \cdot 1 - 1 \cdot 1$

● **987°.** W jednym worku było 48 kg cebuli, a w innym – 24 kg. Część cebuli rozłożono do 5 skrzynek po 8 kg w każdej. Ile kilogramów cebuli trzeba jeszcze rozłożyć?

988. $0 \cdot 4 = 0$ $0 : 4 = 0$ $0 \cdot 6 = 0$ $0 : 6 = 0$

<p>Przy dzieleniu zera przez jakąkolwiek liczbę otrzymamy iloraz 0. U w a g a! Dzielenie przez 0 jest niemożliwe!</p>	<p>$0 : a = 0$</p>
--	--------------------------------------

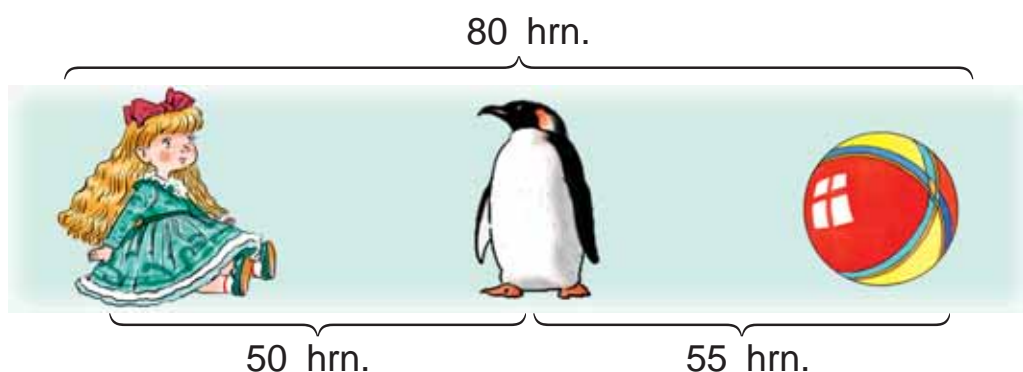
989. $0 + 0 + 0 + 0$ $0 \cdot 8$ $1 \cdot 0$ $15 + 5 : 1$
 $1 + 1 + 1 + 1$ $0 : 7$ $0 + 1$ $15 + 0 : 5$

990. Ułóż działania i oblicz je.

- 1) Odjemna 72, a odjemnik jest 9 razy mniejszy.
- 2) Dzielną 63, a dzielnik jest o 54 mniejszy.

991. $46 \cdot 1 - 36 : 9$ $81 : 9 + 31$ $4 \cdot 9 \quad 24 - 1$
 $63 : 9 + 24 \cdot 0$ $54 : 9 + 17$ $56 : 8 + 35 \cdot 0$

992*. Wartość trzech zabawek wynosi 80 hrn. Lalka i pingwin kosztują 50 hrn., a piłka i pingwin kosztują 55 hrn. Ile hrywien kosztuje każda zabawka?

993°. Do parku przywieziono 33 krzaki róż. Po posadzeniu na kilku małych klombach 6 krzaków zostało jeszcze 15 krzaków. Ile było małych klombów?

● **994°.** 22 grudnia w Kijowie dzień trwa 8 godz. Ile godzin tej doby trwa noc?

$$\begin{array}{cccc} 995. & 0 \cdot 2 + 28 & 18 : 3 : 2 & 1 \cdot 7 + 25 & 9 \cdot 8 - 71 \\ & 16 : 8 \cdot 9 & 28 : 4 + 2 & (3 - 3) \cdot 3 & 32 : 8 - 4 \end{array}$$

996. Korzystając ze wzoru, oblicz iloczyny i wyjaśnij sposób ich obliczania.

$10 \cdot 3 = 30$
$1 \text{ dzies.} \cdot 3 = 3 \text{ dzies.}$

$$10 \cdot 5 \quad 10 \cdot 2 \quad 10 \cdot 7$$

997*. Ułóż i rozwiąż zadanie według danych z tabelki.

Króliki	Masa jednego królika	Ilość królików	Ogólna ilość
Szare	3 kg	6	} 26 kg
Czarne	?	4	

Plan rozwiązania:

- 1) Ile wynosi masa 6 szarych królików?
- 2) Ile wynosi masa 4 czarnych królików?
- 3) Ile wynosi masa 1 czarnego królika?

998. Pojemnik na paliwo w motocyklu mieści 10 l paliwa. Zatankowano 7 motocykli. Ile litrów paliwa zostało, jeśli w beczce było 100 l?

999. Oblicz wyrażenia, jeżeli $a = 1$ i $b = 0$.

$$a \cdot 9 + a \quad 8 : a + a \cdot 1 \quad b : 4 + b \quad (40 \cdot b) : 5$$

1000°. 24 kg miodu rozlano w równych ilościach do 8 słoików, a jeszcze 30 kg – do 6 baniek. O ile kilogramów miodu było więcej w bańce niż w słoiku?

● **1001°.** $4 \cdot 3 \cdot 0 \quad 10 \cdot 7 - 25 \quad 4 + 1 \cdot 9 \quad (4 + 1) \cdot 9$

1002. Oblicz iloczyn, wykorzystując prawo przemienności mnożenia.

$$10 \cdot 2 \quad 2 \cdot 10 \quad 10 \cdot 9 \quad 9 \cdot 10$$

1003. Porównaj w równościach pierwszy czynnik i iloczyn.

$$3 \cdot 10 = 30 \quad 5 \cdot 10 = 50 \quad 7 \cdot 10 = 70$$

Aby pomnożyć liczbę na 10, należy po prawej stronie dopisać do niej zero.

1004. Z iloczynów ułóż i oblicz działanie na dzielenie przez 10.

$$2 \cdot 10 = 20 \quad 6 \cdot 10 = 60$$

Aby podzielić liczbę przez 10, należy po prawej stronie odrzucić od niej zero.

1005. $50 : 10$ $(35 + 65) : 10$ $34 + 80 : 10$
 $20 : 10$ $26 + 50 : 10$ $0 \cdot (40 : 10)$

1006. W ciągu 8 godz. tokarz wykonał 40 elementów. Ile elementów wykonał w ciągu 1 godz.? 3 godz.?

 Ułóż zadania odwrotne.

1007. W zbiorze umieszczono 45 utworów pisarza. Wśród nich 2 opowiadania, szkiców – 10 razy więcej niż opowiadań, a reszta to wiersze. Ile wierszy umieszczono w zbiorze?

1008*. Oblicz 2 liczby, z których jedna jest 10 razy mniejsza od ich iloczynu, a druga mniejsza od iloczynu 4 razy.

1009°. $0 \cdot 3 + 39$ $4 \cdot 10 - 26$ $24 : 8 \cdot 10$
 $(41 - 15) \cdot 1$ $3 \cdot 10 + 46$ $80 : 10 \cdot 4$

1010°. Po przeczytaniu 6 stron książki, Małgosi zostało do przeczytania 10 razy więcej. Ile stron ma książka?

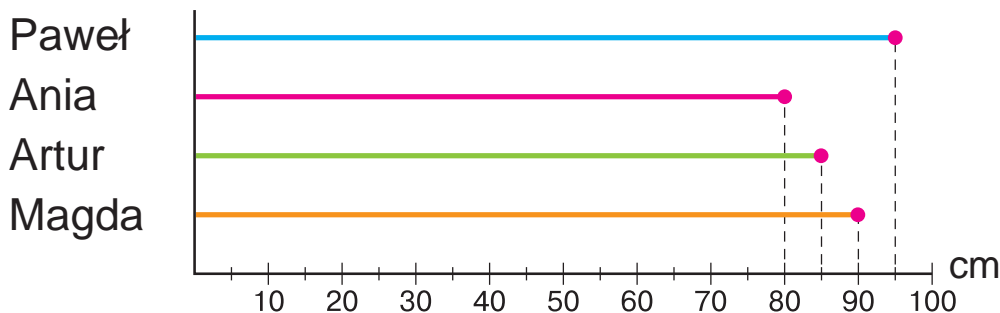
1011. (Ustnie.) $5 \cdot 10$ $60 : 10$ $6 \cdot 1$ $8 : 8$
 $10 \cdot 6$ $8 \cdot 10$ $70 : 10$ $7 : 1$
 $10 \cdot 1$ $0 \cdot 10$ $0 : 10$ $1 : 1$

1012. Uczniowie posadzili 2 rzędy żółtych astrów, po 10 kwiatów w każdym, a białych – 2 razy mniej. Ile razem astrów posadzono?

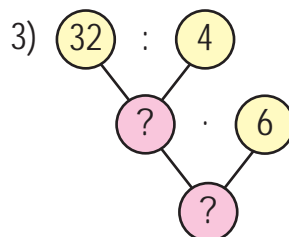
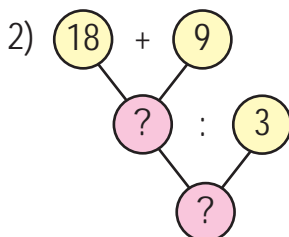
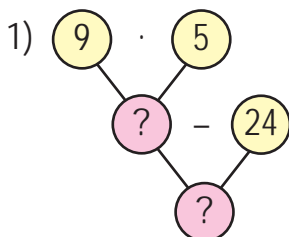
1013. Po jednej stronie ulicy zbudowano 9 domów po 4 mieszkania, a po drugiej stronie – 3 takie domy. Ile razem mieszkań zbudowano?

1014. 1) Oblicz szóstą część liczb: 18, 42, 30, 48, 54.
 2) Oblicz dziesiątą część liczb: 40, 60, 80, 100.

1015. Przyjrzyj się danym pomiaru wzrostu dzieci i zapisz wzrost każdego w decymetrach i centymetrach.

1016. Ułóż działania według schematów.

1017°. Z okazji Wielkanocy do klasy przyszli goście: 18 dorosłych, a przedszkolaków – 6 razy mniej. Ile razem gości przyszło?

● **1018°.**

>
<
=

 $35 : 7 \square 48 : 6$ $54 : 6 \square 48 : 8$
 $81 : 9 \square 63 : 7$ $49 : 7 \square 45 : 5$

1019. $3 \cdot 1 \cdot 0$ $6 \cdot 0 + 10$ $18 : 2 \cdot 0$
 $21 : 3 + 8$ $7 \cdot 1 + 0$ $9 : 3 - 3$

1020. Gdy na jednym przystanku z autobusu wysiadło 15 osób, a na drugim – 3 razy mniej, to w pojeździe zostało 18 pasażerów. Ilu pasażerów było w autobusie na początku?

 Ułóż schemat myślowy.

1021. $5 \cdot 1 + 8$ $(7 + 0) \cdot 3$ $(54 - 5) : 7$
  $6 : 1 \cdot 9$ $13 \cdot 0 + 6$ $21 - 8 \cdot 2$

1022. $1 \text{ dm} + 2 \text{ cm}$ $1 \text{ dm} : 2$ $4 \text{ dm } 8 \text{ cm} : 6$ $8 \text{ dm} - 2 \text{ cm}$

1023. Ułóż i rozwiąż zadania do wyrażeń.

$40 - (6 + 4)$ $40 : 5 - 3$

1024°. $7 \cdot 3$ $48 : 6 + 9$ $84 - 49 : 7$
 $27 : 3$ $54 : 9 + 6$ $(84 - 49) : 7$

● **1025°.** Do baku samochodowego wiano 60 l benzyny, a do baku motoroweru – o 50 l mniej. Ile razy mniej benzyny wiano do baku motoroweru?

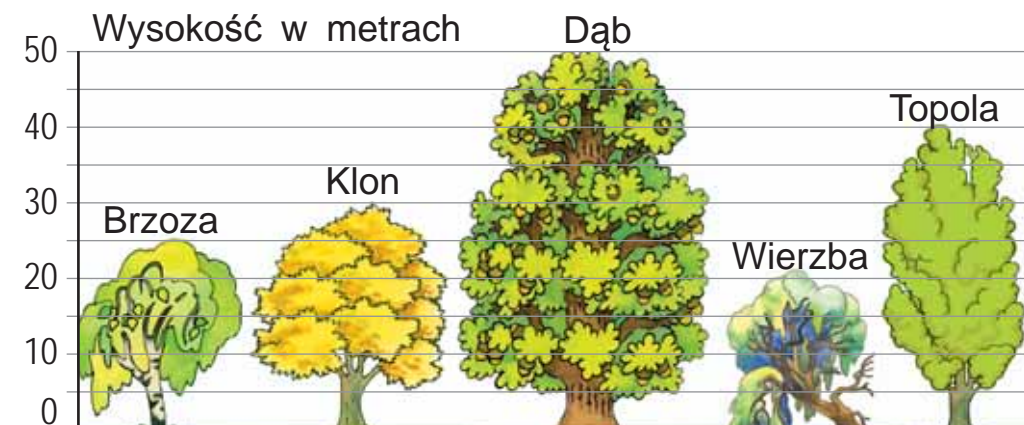
Ćwiczenia dodatkowe

1. Są monety o wartości 5 kop., 10 kop. i 25 kop. Iloma różnymi sposobami można zapłacić 50 kop.?

2. Mamy metalowe pręty o długości 15 cm, z których należy uciąć gwoździe o długości 6, 7, 9, 10 cm. O jakiej długości gwoździe można uciąć tak, by nie było odpadów?

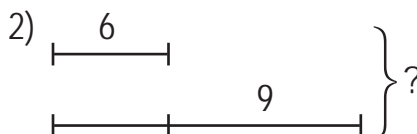
3. Ojciec ma 39 lat, a syn 14. Ile lat ma córka, jeśli za 16 lat syn i córka razem będą mieli tyle samo lat, co ojciec?

4. Przyjrzyj się wykresowi. Wskaż wysokość każdego drzewa. Porównaj wysokość najwyższego i najniższego drzewa.

5. Zając jest o 3 kg cięższy niż królik. Dwa zające ważą tyle samo, ile 5 królików. Ile waży zając, a ile królik?

6*. Ułóż zadania do schematów.

POWTÓRKA MATERIAŁU ZA ROK

1026. Zapisz najmniejszą i największą liczbę dwucyfrową i ich różnicę.

1027. Zapisz według wzoru każdą z podanych liczb w postaci składników rzędowych: 75, 26, 62, 88.

Wzór. $82 = 80 + 2$.

1028. Narysuj odcinek o 3 cm dłuższy od podanego. Jego długość zapisz najpierw w centymetrach, a następnie – w decymetrach i centymetrach.

A ● ————— ● B

1029. $45 + 1$ $57 - 7$ $60 + 4$ $29 + 10$ $80 - 50$
 $45 - 1$ $57 - 50$ $4 + 60$ $29 - 10$ $30 + 70$

1030. Były dwie jedwabne wstążki: pierwsza o długości 28 dm, a druga – 39 dm. Od dłuższej wstążki odcięto 10 dm, a od krótszej – 8 dm. Jaką długość ma teraz każda ze wstążek?

1031*. Dopasuj liczby tak, żeby nierówność była prawdziwa.

$$\square\square - \square < 3$$

1032. Z trzech grządek zebrano cebulę. Z pierwszej zebrano 34 kg, z drugiej tyle samo, a z trzeciej – o 20 kg mniej niż z pierwszej i drugiej grządki razem. O ile mniej kilogramów cebuli zebrano z pierwszej grządki niż z trzeciej?

1033°. $64 + 3$ $76 - 40$ $35 + 40 + 4$ $78 - (25 + 3)$
 $64 + 30$ $67 + 32$ $88 - 4 - 50$ $99 - (39 - 6)$

● **1034°.** Na pierwszym klombie zakwitło 30 żółtych i 20 czerwonych tulipanów, a na drugim – 32 czerwone tulipany. O ile mniej tulipanów zakwitło na drugim klombie?

❄ Ile razem tulipanów zakwitło?

1035. $7 + 8$ $3 + 16$ $19 - 5$ $14 - 6$ $17 - 8 + 4$
  $8 + 9$ $15 - 9$ $12 - 9$ $6 + 6$ $13 + 1 - 7$

1036. W parku sprzątało 32 pracowników. To jest o 18 mniej niż uczniów klas starszych. Ilu uczniów starszych klas sprzątało w parku?

1037. $14 > 8$ o 6 $16 > 9$ o $15 > 8$ o
 $7 < 13$ o $6 < 11$ o $6 < 16$ o

1038.

Liczby	Wykonaj działanie
4 i 9	sumę liczb zmniejsz o 9
18 i 9	różnicę liczb zwiększ o 7
38	zmniejsz o sumę liczb 22 i 3

1039. Narysuj trzy odcinki: pierwszy o długości 14 cm, drugi – o 5 cm krótszy, a trzeci – 2 razy krótszy od pierwszego.

1040*. Kiedy tato miał 28 lat, jego syn miał 5. Ile lat ma teraz tato, jeśli jego syn ma 14 lat?

1041°. W kwaciarni na trzech półkach stoi 85 doniczek z kwiatami. Na pierwszej półce jest 28 doniczek, a na drugiej – 32. Ile doniczek jest na trzeciej półce?

● **1042°.** Wypisz działania z wynikami 50, 73, 80.

$$\begin{array}{cccc} 30 - 2 & 73 + 7 & 94 + 6 & 80 - 7 \\ 41 + 9 & 48 + 2 & 40 - 4 & 20 - 5 \\ 51 + 22 & 70 - 9 & 56 - 6 & 75 + 5 \end{array}$$

1043. Przyjrzyj się tabliczce i odpowiedz na pytania.

1) Jak zmieni się różnica, jeśli odjemną zwiększymy o kilka jednostki?

2) Jak zmieni się różnica, jeśli odjemnik zwiększymy o kilka jednostki?

Odjemna	8	10	15	15	10	8
Odjemnik	6	6	6	8	8	8
Różnica						

1044. Jak zmieni się suma, jeśli jeden składnik zwiększymy o kilka jednostki; zmniejszymy o kilka jednostki?

1045. Objaśnij każdy sposób obliczania.

$$\begin{array}{ll} 28 + 5 = (28 + 2) + 3 & 46 - 7 = (46 - 6) - 1 \\ 28 + 5 = 20 + (8 + 5) & 82 - 27 = (82 - 20) - 7 \end{array}$$

$$82 - 27 = \square$$

$$\begin{array}{r} 27 + 3 = 30 \\ \hline 82 - 30 = 52 \end{array}$$

$$82 - 30 = 52$$

$$52 + 3 = 55$$

$$48 + 37 = \square$$

$$\begin{array}{r} 37 + 3 = 40 \\ \hline 48 + 40 = \end{array}$$

$$48 + 40 =$$

$$88$$

$$88 - 3 = 85$$

1046. $7 + 7$ $14 + 7$ $68 - 9$ $15 + 70$

$$85 - 9$$
       $76 - 8$ $21 - 6$ $59 - 52$

❄ $56 + 32 < 32 + \square$ $26 - 13 > 26 - \square$

1047. Na trzech półkach jest 62 książki. Na pierwszej półce 22 książki, a na drugiej – o 5 mniej. Ile książek jest na trzeciej półce?

1048. Na parkingu jest 9 busów, a reszta to autobusy. Razem jest 40 pojazdów. O ile więcej jest autobusów niż busów?

1049°. $\square - 80 = 4$ $\square + 4 = 80$ $80 - \square = 4$

● **1050°.** Kasia robiła wycinanki. 7 wycinanek podarowała koleżankom. Zostało jej jeszcze 13 wycinanek. Ile wycinanek zrobiła Kasia?

❄ Ułóż zadania odwrotne.

1051. Przepisz, uzupełniając luki.

$60 \text{ cm} = \square \text{ dm}$ $48 \text{ cm} = \square \text{ dm } \square \text{ cm}$

$80 \text{ cm} = \square \text{ dm}$ $5 \text{ dm } 4 \text{ cm} = \square \text{ cm}$

1052. $4 \text{ dm } 5 \text{ cm} + 4 \text{ cm}$ $4 \text{ dm } 5 \text{ cm} + 4 \text{ dm}$

$7 \text{ dm } 8 \text{ cm} - 3 \text{ dm}$ $7 \text{ dm } 8 \text{ cm} - 3 \text{ cm}$

1053. W pierwszym dniu ekipa wyremontowała 29 m jezdni, w drugim – 64, a w trzecim – o 28 m mniej niż w pierwszym i drugim dniu razem. Ile metrów jezdni wyremontowano trzeciego dnia?

❄ Ile razem metrów jezdni wyremontowano w ciągu trzech dni?

1054. W sadzie pierwszego dnia zebrano 56 kg wiśni. To jest o 7 kg więcej niż drugiego dnia. Trzeciego dnia zebrano o 15 kg wiśni mniej niż drugiego. Ile kilogramów wiśni zebrano trzeciego dnia?

1055. Oblicz wyrażenia, jeżeli $a = 6$.

$a + 59$ $43 - a$ $99 - (71 - a)$

1056°. Wypisz działania, których wynik jest większy niż 50.

$$\begin{array}{cccc} 53 - 4 & 33 + 17 & 16 + 43 & 57 - (16 - 6) \\ 48 + 5 & 65 - 9 & 80 - 29 & 79 - (17 + 4) \end{array}$$

● **1057°.** Z okazji święta uczniowie drugiej klasy zrobili 35 pisanek, uczniowie pierwszej klasy – o 12 mniej, a uczniowie trzeciej klasy zrobili o 13 pisanek więcej niż drugoklasiści. O ile więcej pisanek zrobili trzecioklasiści niż uczniowie pierwszej klasy? (Rozwiąż zadanie dwoma sposobami.)

1058. 1) Wyjaśnij sposoby dodawania.

$$\begin{aligned} 57 + 26 &= (57 + 20) + 6 = 77 + 6 = 83 \\ 57 + 26 &= (50 + 20) + (7 + 6) = 70 + 13 = 83 \end{aligned}$$

2) Sprawdź wynik odejmowania $81 - 17 = 64$ przy pomocy dodawania.

1059. Objaśnij sposób obliczenia.

$$\begin{aligned} 42 - 14 &= (42 - 10) - 4 = 32 - 4 = 28 \\ 84 - 53 &= (80 - 50) + (4 - 3) = 30 + 1 = 31 \end{aligned}$$

1060. Ułóż zadania według ich rozwiązania.

$$1) 36 + (36 + 12) \quad 2) 36 + (36 - 12)$$

❄ Porównaj ułożone zadania.

1061. Dyktando matematyczne.

- 1) 76 zmniejszyć o 14
- 2) 27 zwiększyć o 18
- 3) Od 59 odjąć sumę liczb 6 i 7
- 4) Różnicę liczb 36 i 15 zmniejszyć o 8.

1062*. Karol powiedział, że przepiłuje belkę na 5 części za 20 minut, jeśli będzie na jedno przepiłowanie tracił 4 min. Udowodnij, że się pomylił.

$$\begin{array}{cccc} \mathbf{1063^\circ.} & 27 - 13 & 80 - 27 & 62 - 27 & 27 - 27 \\ & 62 + 27 & 27 + 13 & 95 - 27 & 89 - 27 \end{array}$$

● **1064°.** 1) Marysia miała 72 koraliki. 14 czerwonych koralików i 9 zielonych podarowała koleżance. Ile koralików zostało Marysi?

2) Marysia miała 54 koraliki. Mama dała jej 9 razy mniej koralików. Ile koralików ma teraz Marysia?

1065. Zapisz działania i oblicz je.

1) Odjemna 94, odjemnik jest iloczynem liczb 6 i 7.

2) Dzielną 63, dzielnik jest różnicą liczb 15 i 6.

1066. Drukarnia planowała wykonać zamówienie w ciągu 75 dni, ale wykonała je o 8 dni wcześniej. Ile dni trwało wykonanie zamówienia?

1067. Na przystani było 23 łodzi. Kilka z nich wynajęto i zostało jeszcze 17 łodzi. Ile łodzi wynajęto?

1068. $48 : 6$ $6 \cdot 8$ $7 \cdot 6$ $72 - 9$

  $42 : 7$ $8 \cdot 9$ $63 - 51$ $12 - 5$

1069. W beczce było 9 l wody. Dolano do niej jedną trzecią tej ilości, która w niej była. Ile litrów wody jest teraz?

1070. $2 \cdot 8 + 14$ $(11 - 9) \cdot 2$ $7 \cdot 9 - 9$ $8 \cdot 6 + 34$
 $5 \cdot 7 - 5$ $2 \cdot (9 - 4)$ $6 \cdot 8 - 8$ $2 \cdot 7 - 5$

1071. Wytnij z papieru pasek o długości 20 cm. Zginając, podziel ją na 4 równe części. Według tych działań ułóż i zapisz przykład na dzielenie. Jak nazywamy liczby podczas dzielenia?

1072°. Ułóż i rozwiąż działania.

1) Znajdź sumę liczb 78 i 18 i zmniejsz ją o 47.

2) Zmniejsz 23 o 17 i zwiększ wynik 9 razy.

3) Liczbę 27 zwiększyć o sumę liczb 35 i 7.

● **1073°.** Wiosną w parku posadzono 26 kasztanów i 38 klonów. 7 sadzonek nie przyjęło się. Ile drzewek przyjęło się?

Spis treści

Powtórzenie materiału pierwszej klasy	3
Tabliczki dodawania i odejmowania liczb	
Zadania na dwa działania. Wyrażenia z nawiasami	16
Tabliczki dodawania i odejmowania liczb	16
Zadania na dwa działania	32
Wyrażenia z nawiasami	39
Ustne dodawanie i odejmowanie liczb dwucyfrowych z przekroczeniem progu dziesiątkowego	47
Działania matematyczne mnożenie i dzielenie	66
Mnożenie	66
Tabliczka mnożenia liczby 2.	68
Dzielenie.	74
Tabliczka dzielenia przez 2	76
Tabliczka mnożenia liczby 3.	81
Tabliczka dzielenia przez 3	88
Tabliczka mnożenia liczby 4.	93
Tabliczka dzielenia przez 4	96
Tabliczka mnożenia liczby 5.	99
Kilkakrotne zwiększanie i zmniejszanie	101
Tabliczka dzielenia przez 5	103
Kolejność wykonywania działań	105
Tabliczka mnożenia liczby 6.	109
Tabliczka dzielenia przez 6	115
Porównywanie wielkości i liczb	118
Tabliczka mnożenia liczby 7.	121
Tabliczka dzielenia przez 7	124
Tabliczka mnożenia liczby 8.	129
Tabliczka dzielenia przez 8	133
Tabliczka mnożenia liczby 9.	138
Tabliczka dzielenia przez 9	140
Powtórka materiału za rok.	153

Навчальне видання

БОГДАНОВИЧ Михайло Васильович
ЛИШЕНКО Григорій Павлович

МАТЕМАТИКА

Підручник для 2 класу
загальноосвітніх навчальних закладів

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки,
молоді та спорту України*

Переклад з української мови

Перекладач *Іваницька Едіта Володимирівна*

Польською мовою

Редактор *О. М. Бойцун*

Обкладинка *С.М. Железняк*

Малюнки *О.В. Чичик*

Макет, ілюстрації *В.М. Марущинця*

Технічний редактор *Ц.Б. Федосіхіна*

Формат 70×100¹/₁₆.

Ум. друк. арк. 13,0. Обл.-вид. арк. 11,79.

Тираж 246 пр. Зам. № 296-12.

Державне підприємство «Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Світ»
79008 м. Львів, вул. Галицька, 21
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи серія ДК № 2980 від 19.09.2007.
www.svit.gov.ua

Друк на ПРАТ «Львівська книжкова фабрика «Атлас», 79005 м. Львів, вул. Зелена, 20
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК 1110 від 08.11.2002